

2022

BACIL

Kazalo vsebine

3

4

5

6

12

13

14

16

17

20

23

25

27

29

31

35

38

40

41

41

42

44

47

49

50

54

55

58

59

62

63

67

68

71

74

77

79

UVODNIK

PRVA BESEDA

HAIKU

DRUGI VAL EPIDEMIJE KORONAVIRUSA

UJETI V RESNIČNOSTI

SVOBODA V ČASU COVIDA

ŠOKIRANJE S POZITIVNOSTJO

BEREMO

MOJ ODNOS DO KNJIG

RICHARD BACH - JONATAN LIVINSTON GALEB

DAVE PELZER - OTROK BREZ IMENA

CIRIL KOSMAČ: TANTADRUJ

NEŽKA, FRANCKA IN MATI

NA KLANCU; FRANCKIN TEK ZA VOZOM

TEMA ODTUJENOSTI V SODOBNEM SVETU IN V PLEŠASTI PEVKI

MOTIV LJUBEZNI in BIVANJSKE STISKE v KAFKOVI PREOBRAZBI in GRUMOVEM »DOGODKU«

LJUBEZEN

ŽIVLJENJE

FILMI

CHARLIEJEV SVET, 2012

JUNO (2020)

VLOGA ZA EMO

POLETJE V ŠKOLJKI

SREČA

MEDTEM KO VAS NI BILO

MNENJE O FILMU GRETA

OGLED PREDSTAVE ROKOVA MODRINA

LITERARNI ODZIVI

NIKO GRAFENAUER – MOLK

NIKO GRAFENAUER – OTROŠKA POEZIJA

NIKO GRAFENAUER – MLADINSKA IN ODRASLA POEZIJA

LITERARNI NATEČAJ

OBČUTJE LJUBEZNI

RAZISKAVA NA NEUBERGERJEVI

NAKLJUČJE ALI USODA?

TO MI DOLGUJEJO, TO JIM DOLGUJEM

KUP ODPADKOV

UVODNIK

Dragi bralci!

Pred vami je nov izvod Bacila. Brez panike, »bacil« ni nevaren in lahko brez skrbi pokukate vanj. Ta številka prinaša nekaj minut dobrega branja. In če ne verjamete, se prepričajte kar sami!

Za nami je leto, ki nas je postavilo pred veliko vprašanj. Ali bomo šli v šolo? Kaj sploh je koronavirus? Gremo v karanteno? Kako bomo zaključili šolanje? ... Tako smo se srečevali s številnimi težavami dela na daljavo, s pomanjkanjem motivacije za učenje ... Stežka smo se povsem ločili od prijateljev in omejiti stike le na domače. Še težje pa se je bilo spet navaditi na delo v šoli. Pa vendarle nam je uspelo. Letošnje šolsko leto smo pouk začeli v šoli. Zdi se, kot da je vse spet po starem, razen mask, ki pa so sedaj že stalnica. Včasih si je težko predstavljati, kakšno bi bilo življenje brez koronavirusa in kako je bilo pred vsem tem - brez mask, brez razkuževanje in brez vseh ukrepov.

Zgodbe! O njih govorimo pravzaprav celo življenje, o tem in tistem, o ljudeh, ampak nekatere zgodbe so tako dobre, da si želimo, da se nikoli ne končajo. Te so lahko vznemirljive, da bi jih lahko brali cele noči brez spanca, le da bi izvedeli nekaj več. Nekatere zgodbe nam narišejo nasmeh na obraz, druge solze.

Želiva si, da bi bilo branje našega glasila zanimivo, a hkrati tudi poučno. V letošnjem glasilu je zbranih veliko del, ki zajemajo zanimiva področja. Misliiva, da bi prav vsak lahko našel nekaj, kar bi ga zanimalo.

Vzemite si čas zase in se prepustite besedilom, da vas odnesejo daleč stran, v svet brez korone, brez skrbi.

Urednici Deja Ošlaj in Lia Kamenšek, 3. Za

PRVA BESEDA

Prva beseda je tokrat sporočilo enega od staršev v verzificirani obliki. Namenjeno je gospe ravnateljici Vandi Trdan, ki je v mesecu marcu prevzela „krmilo“ naše šole.

Spoštovani gospe
VANDI TRDAN,
ravnateljici Srednje šole za farmacijo,
kozmetiko in zdravstvo Ljubljana
v zahvalo za razumno ravnanje

Čestitke vse pošiljam
Vam, cenjena gospa,
da ste ob teh ukrepih
iz pravega testa.

Primerno jih razumete
in sami kaj ukrepate,
da vse je v ustanovi prav,
da vsak ostal bi zdrav.

Saj vidite vso zdrabo,
nagajanje vseh vrst,
da nam bi red sesuli
in dali čim več krst.

Vi pa lepo delujete,
še sami si pomagata
kot pač ravnatelj dober zna,
razumnega srca.

Očitno ste za slogo,
posebno še sedaj,
da bil bi tej nadlogi
resnično kmalu kraj.

Ravnatelj vendar ni otrok,
dopolniti zna vsak odlok,
ministrica odlična je,
krivično se jo žre.

Če starši nekateri
Vas žalijo morda,
jaz z ženo Vam zaupam
iz celega srca.

Da takšnih mnogo je, to vem,
zato Vam tud voščit' smem
obilo zdravja in uspeh
pri Bogu in ljudeh!

Anton in Majda Gričnik
Ljubljana, 16. 11. 20

HAIKU

Virus zdaj živi,
po državah on zdaj skače,
jutri že mrtev bo.

Aldijana Kovačević Fc

DRUGI VAL EPIDEMIJE KORONAVIRUSA

En virus ustavi cel svet. Še pred enim letom si nismo predstavljali, da se bodo službe in šole preselile med stene naših domov. Toda tukaj smo in pišemo spis od doma.

Spomladi so objavili epidemijo in izpolnile so se želje mnogih dijakov iz prejšnjih generacij – šolati smo se začeli od doma. Pričakovali smo, da bomo doma le dva tedna. Toda dva obljubljenata tedna sta se nadaljevala vse do konca šolskega leta. Priznati moramo, da je bilo teh nekaj mesecev presenečenje za vse – profesorje in dijake. Na začetku sem se malo lovila. Težko se je bilo navaditi na sedenje za zaslonom računalnika. Težko sem se sama učila in sama obdelala novo snov. Proti koncu leta pa je bilo vse lažje in dnevi so hitro minevali. V letošnjem letu se mi zdi delo bolj organizirano, saj smo se lahko vsi že prej pripravljali na takšen način dela. Aplikacija Microsoft Teams je meni osebno zelo praktična, saj imamo na enem mestu vse dodeljene naloge in hkrati tu potekajo tudi videokonference. Omogoča nam lažje delo od doma, kot smo ga imeli spomladi. Lažje se organiziram in lažje vem, kaj sem že naredila in kaj še moram. Vseeno se moram potruditi dobro organizirati čas, da naredim vse. Tako videokonference s profesorji kar najbolje uporabim, opravim vse naloge v predvidenem roku in imam čez dan še čas za druge aktivnosti. Imam nek urnik oziroma ritem, po katerem delujem najbolj učinkovito. Pridejo dnevi, ko ne morem več sedeti celo dopoldne. Takrat je res težko biti skoncentriran na šolo. A moram narediti vse potrebno, moram se prisiliti. Tako mi z malo odločenosti in trdega dela ostane veliko časa tudi za družino in svoj prosti čas. Kot vsaka izkušnja v življenju, me tudi ta izkušnja v delu na daljavo uri in šola za nadaljnje življenje. V življenju ne bo vedno vse enostavno in tudi ti dnevi me dobro pripravljajo na to. Na veliko okoliščin nimamo vpliva in v takšnem primeru je pomembno naše stališče. Optimističen pogled na to situacijo nam pomaga iti veliko lažje naprej. Kot pravi stari pregovor: »Veselo srce učinkuje dobro kakor zdravilo.« Tudi sama se trudim ostati pozitivna in veliko mi pomaga moja prepričanost v boljšo prihodnost.

Glede na širjenje virusa in razmere med poletjem sem tudi sama vedela, da se bo situacija ponovila. Na obalah je bilo ogromno ljudi brez mask in da o varnostni razdalji sploh ne govorim. Ljudje so ob sprostitvi omejitev mislili, da se je ustavilo tudi širjenje koronavirusa. Toda na tiho se je virus širil in jeseni se je to širjenje le še nadaljevalo. Doma smo zato pričakovali novi val in vedeli smo, da se bodo razmere spet zaostrole. In kmalu je res število okuženih izbruhnilo. Pa čeprav smo se s tako situacijo že spopadali spomladi, je še vedno težko. Že od prej smo imeli radi družbo, vedno smo bili obkroženi s prijatelji. In v tem času to res pogrešam. Obraze naših prijateljev vidim le preko zaslona, kar pa niti približno ni isto. Ko bodo

razmere boljše, bom poizkusila vsekakor nadomestiti vse te mesece brez njihove družbe "v živo". Prav tako že dolgo nisem videla sorodnikov, ki živijo na drugem koncu Slovenije. In ker smo ljudje družabna bitja, je trenutno res težko vsakomur. A čeprav nam je težko, je zdravje na prvem mestu. Zato se v skrbi za zdravje sebe in svoje družine vsi držimo omejitev. V trgovino gremo manjkrat, vendar takrat nakupimo vse potrebno in si tako naredimo zalogo hrane. S tem se izognemo vsem nepotrebnim stikom v trgovini in drugje. Veliko si razkužujemo roke in vedno nosimo masko. Vsi na to situacijo gledamo resno. Zavedamo se, da če okužimo osebo, ki je v rizični skupini, lahko pomeni smrt. To me spomni na zlato pravilo, ki velja že od prvega stoletja: »Vse torej, kar hočete, da bi ljudje storili vam, storite tudi vi njim.« Ker ne želim, da bi kdorkoli od bližnjih zbolel zaradi nemarnosti drugih, tudi sama pazim na vse okoli mene. Zato z upoštevanjem predpisov želim pomagati tudi drugim in jih tako zaščititi.

Pa čeprav smo med temi omejitvami večino doma, smo ostali zaposleni z našimi rednimi dejavnostmi. Kot Jehovove priče namreč imamo shode, na katerih se več poučujemo o Svetem pismu. Takšni shodi trenutno potekajo s pomočjo aplikacije Zoom. Dvakrat tedensko mi druženja, pa čeprav preko računalnika, pomagajo biti bližje našemu Stvarniku. Ker ga bolje spoznavam, postanem z njim še boljša prijateljica. Hkrati pa je to čas, ko se lahko družim s prijatelji. V svojem prostem času rada tudi govorim drugim o dobri novici od Boga iz Svetega pisma. To počnem telefona in pošiljanja pisem. Zelo rada

uporabim svoj čas za takšne aktivnosti, saj je mnogim ljudem težko v teh časih. Ravno dobra novica iz Svetega pisma pa jim lahko pomaga zdržati tudi v času izolacije, osamljenosti in velikih skrbih. Zanimivo je, da so bile takšne razmere napovedane – napovedal jih je sam Jezus Kristus. Njegovi učenci so ga vprašali o času, preden bo Bog ukrepal in Jezus jim je v odgovor napovedal poslabšanje razmer. Med drugim je rekel: »Veliki potresi bodo in kraj za krajem bo doživljal kuge in lakote.« (Lukov evangelij, 21. poglavje, 11. vrstica) Opazimo lahko, da kljub vse večjemu napredku medicine ogromno ljudi zboleva. In koronavirus je dokaz, da se pojavljajo še nove bolezni. Čeprav je Jezus to napovedal okoli 2000 let nazaj, se njegova prerokba vse bolj izpolnjuje v današnjem času. Pravzaprav pa nam izpolnjevanje te prerokbe pomaga usmeriti pozornosti tudi na Božje obljube za prihodnost. Bog namreč pravi za našo prihodnost: »In noben prebivalec ne bo rekel: „Bolan sem.“« (Izaija, 33. poglavje, 24. vrstica) Ker nas trenutna pandemija virusa tako zelo pesti, nam Božja obljuba vliva upanje. Kmalu bo Bog izbrisal vse bolezni.

Tudi tega koronavirusa ne bo več. Všeč pa mi je še ena od mnogih drugih obljub, ki nam pove, kakšen je Božji namen: »Krotki pa bodo podedovali zemljo in uživali obilje miru. Pravični bodo podedovali zemljo in večno prebivali na njej.« (37.

Psalm, 11. in 29. vrstica) Na začetku je Bog ustvaril ljudi z namenom, da bi živeli večno. In njegov namen se ni spremenil. Takšna obljuba nam daje moč in zagon, da vztrajamo tudi v teh težavnih časih. Je dobra novica, ki jo potrebuje vsak od nas. In takšne resnice so zares v veliko pomoč meni, moji družini in prijateljem pri spoprijemanju z epidemijo, pomagajo pa lahko tudi drugim.

Res je, da so trenutne razmere spremenile ritem življenja vsakega od nas. Vendar ni treba, da nas navdajajo le s skrbmi in negotovostjo. Pravzaprav nam pomagajo razumeti, kako blizu smo časa, ko bo Bog ukrepal. Dokazujejo, da se prerokbe iz Svetega pisma izpolnjujejo, zato se bodo tudi te o prihodnosti. Pomembno je le vztrajati, se prilagajati razmeram in se tako pripraviti na čas brez skrbi.

Marisa Pečnik, 4. Fc

Leta 2020 je na svetu zavladal kaos. Zaradi novega koronavirusa, ki ga stroka, medicina, znanost prej ni poznala. Karkoli si že mislimo o njemu, o ukrepih, o odzivu, ... je postal precej boleče svetovno dejstvo. Kako boleče je, bomo videli skozi čas, trenutno pa lahko vsi (spet) le spremljamo in upoštevamo nasvete, smernice, pravila in nenazadnje tudi prošnje NIJZ, Ministrstva za zdravje in ostalih temu podobnih organov. Se je koronavirusa treba bati? Glede na realne podatke zdravemu človeku najverjetneje ne. Je treba biti previden? Vsekakor! Ampak previden je potrebno biti vsak dan, ali je koronavirus ali pa ne. No, ampak to ni glavna tema današnjega spisa.

Dijaki smo že drugič v tem koledarskem letu zamenjali šolske klopi za domačo pisalno mizo. Le redko kateri dijak lahko svoje delo opravlja v miru, stran od drugih družinskih članov. Menim, da je to največja težava poučevanja na daljavo. Pa vendar poteka izobraževanje na daljavo v primerjavi s pomladanskim veliko boljše. Spomladi nas je tovrstna kriza doletela iznenada, ne učitelji ne šolarji nismo bili pripravljeni nanjo. V dobrih treh mesecih smo se tako naučili oz. vsaj navadili na nov sistem poučevanja. Potrebno je bilo obnoviti znanja na tehnološkem področju. Ta je največ preglavic delala profesorjem. Vsi so/smo se trudili po svojih najboljših močeh, da naše znanje ne bo bistveno slabše od tistega, katerega bi pridobili v šoli. Naše znanje je bilo prikrajšano predvsem pri praktičnem pouku. Šolsko leto smo zaključili od doma. Septembra smo znova po dolgem času sedli za šolske klopi. Vsi smo vedeli, da ta »sreča« ne bo dolgo trajala. Vodstvo šole, profesorji so se po navodilih Ministrstva za šolstvo ponovno začeli pripravljati na delo od doma. Dobili smo nova uporabniška imena ter gesla za novi sistem, profesorji so hiteli z zgodnjim ocenjevanjem. Panika je bila prevelika. Po slabem mesecu in pol smo se spet poslovili, tokrat posledično bolj pripravljeni na to kot spomladi. Povedati moram, da delo tokrat res poteka bolj tekoče. Vse dejavnosti potekajo na enem kanalu, kar je veliko lažje. Spomladi je bilo delo veliko bolj »razmetano«, porabil si dosti več časa za zbiranje vseh navodil in nalog. S samo organizacijo pa nisem zadovoljna. V šoli je bilo 45 minut dovolj, da je profesor ustno ocenil dijaka/e, vzel novo snov, mi smo si pa sproti lahko zapisovali zapiske. Trenutno temu ni tako. Videokonference potekajo tudi več kot uro, vsa spraševanja in testi potekajo izven urnika konferenc, snov pa si moramo sami po konferenci prepisovati. Po vsem tem pa moramo še sami obravnavati določene snovi, narediti domače naloge ter se pripraviti na ocenjevanja. Spomladi temu ni bilo tako, verjetno zaradi tega, ker smo večino ocen že pridobili v šoli. S pogovorom s sošolci iz osnovne šole sem ugotovila, da imajo nekatere šole drugačno organizacijo pouka. Pouk poteka zelo podobno kot v šoli. Urnik oz. število ur je ostalo nespremenjeno, le da pouk poteka

za računalnikom, ne pa za klopmi. Zaradi tega je posledično tudi manj nalog, dijaki pa imajo več časa. Z Ministrstva za šolstvo tako pogrešam navodila, ki bi bila za vse dijake enaka. Pogrešam tudi navodila za izvajanje praktičnega pouka. Skrbi me, da bom po 4-ih letih izobraževanja zelo prikrajšana na tem področju. V moji moči ni, da bi to spremenila, tako se trudim po najboljših močeh slediti našemu sistemu. Soočam se predvsem z pomankanjem motivacije, koncentracije in prostega časa. To je razvidno tudi iz tega spisa. Oddala ga bom zadnji čas, ker nisem imela ne časa (zaradi učenja za dva testa ter ustno spraševanje), ne navdiha, ne motivacije, da bi ga napisala.

Pravijo, da je v vsem slabem vedno nekaj dobrega. Tako je tudi v tej situaciji temu tako. Teče že tretje leto, odkar sem lendavsko osnovno šolo zamenjala za srednjo šolo v naši prestolnici. Z družino sem tako preživljala le vikende. Všeč mi je, da imamo tako več časa za druženje, pogovore, nenazadnje skupna kosila za domačo mizo. Izogibamo se obiskom trgovin in prevelikim krogom ljudi. Skrbimo za svoje zdravje, higieno, krepimo imunski sistem ter preživljamo čas zunaj, na svežem zraku, daleč od ljudi. Pa nam je vendarle uspelo. Okužili smo se z virusom. Na srečo smo ga odnesli brez hujših simptomov.

Če sodim po sebi, smo trenutno vsi malo zmedeni in zaskrbljeni. Informacij je ogromno, nekatere pa si tudi nasprotujejo. Cel dopoldan sem porabila za to, da sem razmišljala in se obremenjevala s tem, ali se preveč obremenjujem, o tem, ali sem se začela obremenjevati prepozno, pa tudi o tem, ali se je sploh potrebno obremenjevati. Nikoli ne vemo, kdaj v trgovini stojimo za nekom, ki je že v zgodnji fazi okužbe ... Pa vendar živimo. Moramo živeti. Ker smo ljudje. Ker smo socialna bitja. Ker so osebni stiki temelj naše človeške narave. Ker je svet poln tveganj, katerim se izmikamo in jih premagujemo na dnevni osnovi. Kaj bi se zgodilo, če bi zaradi vsakega najmanjšega tveganja spremenili naše vedenje in ostali doma na kavču? Kaj bi se zgodilo, če ne bi šli v trgovino, ker je velika verjetnost, da bomo naleteli na alkoholika na cesti? Kako bi takšen svet izgledal? Kako bi takšen svet deloval? Kako bi deloval svet, v katerem bi bilo glavno vodilo: "Nikoli ne vemo."? Kako bi deloval svet, v katerem bi bilo glavno vprašanje: "Kaj pa če?"? Svet je poln tveganj. Naše življenje se dnevno vrti okoli le teh. Pa vendarle na to redko kdo pomislil. Mislim, da je pomembno, da stvari vzamemo resno. Pomembno pa je tudi, da hkrati ohranimo mirno kri. Močno upam, da se bo ta pravljica, v kateri živimo, hitro zaključila.

Pia Pucko, 4. Fc

UJETI V RESNIČNOSTI

Je to resnično življenje?
A je to samo fantazija?
Ujet sem v resničnosti,
kjer ni pobega drugam.
Virus nas napada,
vs smo doma.
Komaj čakamo,
da to gre stran.

Ajla Mahmutović, 2. Fa

SVOBODA V ČASU COVIDA

Ob koncu leta 2019 se je v oddaljenem mestu na Kitajskem pojavil virus, ki še več kot leto po prvem izbruhu povzroča preglavice povsod po svetu. Okužbe so se s Kitajske širile po svetu in kmalu je nastopila epidemija. Naraščale so iz dneva v dan, vse več ljudi je bilo na intenzivni negi, veliko pa jih je tudi umrlo. Zato so povsod začeli uvajati ukrepe, s katerimi naj bi preprečili oziroma vsaj omejili okužbe. Vlada je uvedla ukrepe, kot so obvezno nošenje maske, prepoved zbiranja ljudi, policijska ura, omejitev gibanja na statistične regije, omejitev pri izvajanju športnih vadb, šolanje na daljavo in druge. Vprašanje pa je, ali so vsi ukrepi res potrebni? Ali nam res pomagajo pri zajezitvi virusa ali nas vlada z njimi le nadzoruje?

Prvi ukrepi so se začeli uvajati pred enim letom, v času meseca marca. Čeprav se je vse bolj in bolj govorilo o virusu, si nihče ni mislil, da bo kmalu prišel tudi v Slovenijo in povzročil zapiranje države. Med prvimi so se zaprli vrtci, osnovne in srednje šole ter fakultete. Šolarjem in dijakom se je seveda to zdelo povsem super. Lahko bi rekli, da so imeli delovne počitnice. Na začetku je seveda takšen pouk bil odličen, nekaj posebnega, nihče pa ni pomislil, da se bo tako težje naučil snovi, saj bo imel veliko manj razlage. Svoja vrata je zaprlo tudi veliko drugih javnih služb ter nekatere proizvodnje. Mnogo ljudi je pričelo z delom od doma, težava pa je bila, da vsi od doma ne morejo delati, tako so dobili čakanje na delo ali pa celo odpoved. Popolna zapora države naj bi trajala dvajset dni, potem pa se je dvajset dni spremenilo v en mesec in ta en mesec v dva, dokler nismo doma ostali do začetka poletja. Zgodba se je znova ponovila sredi oktobra. Znova smo bili zaprti med štiri stene, nihče ni vedel, kaj bi sam s seboj, še manj pa, kaj naj počne. Vsak dan je bilo potrebno načrtovati, saj spontano odločanje ni bilo mogoče – in še vedno ni. Zunaj je lep dan, želiš si na izlet, pa ne moreš, saj velja prepoved prehajanja med statističnimi regijami. Želiš obiskati stare starše v domu za ostarele, ki jih nisi videl že več mesecev, pa ne smeš, ker so obiski prepovedani. Želiš na kavo s prijateljico, pa ne moreš, ker so vse kavarne zaprte. Želiš na večerjo s partnerjem, pa ne moreš, ker gostinstvo ne obratuje. Želiš v fines, na trening, narediti nekaj dobrega zase, za svoje telo, pa ne moreš, ker so vse dvorane in fitnesi zaprti. Želiš le na sprehod, na svež zrak, pa tega ne dobiš, saj moreš povsod nositi masko. Nič več ne moreš početi tako, kot si lahko še ne dolgo nazaj. Sprašuješ se, ali boš sploh še kdaj lahko. Živiš in delaš tako, kot hočejo drugi in se ne odločaš več sam. Spoznaš, da tvoje življenje krojijo ukrepi, ki se ti sploh ne zdijo več smiselni. Niso smiselni zato, ker glede na rezultate niso učinkoviti. Če bi bili učinkoviti, bi lahko počel vse stvari, ki si jih želiš, pa ne moreš ali pa ne smeš. Odvzeta ti je vsa svoboda. Ne moreš se svobodno gibati, ne moreš se svobodno odločati, saj te na vsakem koraku

omejujejo ukrepi. Vse bolj in bolj pa nam je odvzeta tudi svoboda govora. Ne moreš več povedati, kar si misliš, ne da bi te ljudje čudno ali grdo gledali, ker misliš drugače. Ker se ne strinjaš z njimi. Na glas poveš, da se ti ne zdi prav, da zunaj na svežem zraku nosiš masko, pa te ljudje obsojajo, da ogrožaš svoje in njihovo zdravje. Poveš svoje mnenje glede cepljenja in te ljudje gledajo z grozo, če rečeš, da se boš cepil ali pa te sprašujejo, zakaj se ne boš. Govoriš in navsezadnje misliš lahko le tako, kot misli in govori večina.

Ukrepi res omejujejo širjenje virusa ter okužbe, vendar na mnogih področjih omejujejo tudi nas, ljudi. Prav je, da ukrepe upoštevamo, saj s tem varujemo svoje zdravje in zdravje drugih. Pomembno pa je tudi, da razmišljamo s svojo glavo in delamo tako, kot mislimo. Če se bomo ravnali po zdravi pameti, se držali ukrepov in varovali svoje zdravje, bomo življenje prej ali slej vrnili v ustaljene tirnice.

Manca Hiršel, 4. Fc

ŠOKIRANJE S POZITIVNOSTJO

Zdi se čudno, da ta spis pišem v obdobju, ko razsaja koronavirus, ko se vsi najbolj bojimo besede »pozitiven«. Mislim, da je ta beseda v zadnjem letu dobila nov, bolj negativen pomen, kot smo ga bili vajeni. Kljub temu se bom danes raje osredotočila na »lepši« pomen besede pozitivnost.

Leto 2020 se mi bo za vedno vtisnilo v spomin. Bilo je posebno, nepozabno leto. Kljub temu da smo veliko časa preživeli doma, da smo morali za nekaj časa prekiniti skoraj vse stike v živo s prijatelji in da so maske postale del našega življenja, se mi je zgodilo ogromno lepih, pozitivnih stvari. Če gledam nazaj, sem bila kar nekajkrat šokirana s pozitivnostjo. Doživela sem najboljše poletje, se zabavala ob igranju odbojke na mivki, kopanju v reki, večernih sprehodih s prijatelji, dolgih in prijetnih pogovorih ob pijači in pici, sprehodih po plaži z družino, naučila sem se veliko novih družabnih iger in stvari, ki jih prej nisem vedela. Najpomembnejša in najboljša stvar, ki se mi je zgodila to poletje, pa je zagotovo to, da sem spoznala prijatelje, za katere upam, da jih nikoli ne zgubim. In to je tudi največje šokiranje s pozitivnostjo v mojem življenju do sedaj. To so prijatelji, ki si vedno vzamejo čas, prijatelji, ki jim lahko zaupaš, se pogovarjaš z njimi o čemerkoli, z njimi doživljaš res lepe, nore in zabavne trenutke svojega življenja. Prijatelji, ki te sprejmejo takšnega, kakršen si, ne obsojajo in ne govorijo grdo za tvojim hrbtom. Res mislim, da jih ne bom izgubila nikoli, naša povezanost je iz trenutka v trenutek večja, bolj močna. To je bil najbolj pozitiven šok, ki sem se ga začela zavedati šele zdaj, ko se spet ne smemo dobivati vsak dan, hoditi na sprehode, piti soka ob dolgih pogovorih v vaškem lokalu, zdaj, ko se spontanih

izletov ne smemo udeleževati zunaj občine in ne porivamo drug drugega v reko, ker nam je vroče. Svoje zabavanje in pogovarjanje smo prestavili na telefone; tako si redno delimo vse informacije, si krajšamo in lepšamo dolgočasne dneve, skupaj telovadimo in si govorimo interne šale, ki jih razumemo le mi. Pogrešam njih, pogrešam njihove objeme, spotikanje, frcanje v ramo, špricanje z vodo, friziranje las in prijeten strah, ko se porivamo v vodo. Sliši se zelo nasilno, vendar ni, saj nikoli nikogar ne poškodujemo, to delamo zgolj zaradi tega, da se lahko vsi skupaj, brez izjeme, smejimo. Med pisanjem teh vrstic spet občutim kurjo polt, saj sem res šokirana nad tem, kako lepo uživam življenje s pravimi prijatelji. Zdi se mi, da jih poznam že celo življenje in ne predstavljam si več dneva brez njih, pa četudi se sedaj družimo le na daljavo in nekatere poznam šele od poletja. Milim, da se bo to leto veliko ljudem vtisnilo v spomin kot slabo leto, a zame to vsekakor ne drži. Ko bom starejša, se bom z veseljem spominjala dogodkov, ki smo jih in ki jih še bomo doživeli skupaj. Hvaležna sem staršem, da mi zaupajo in mi pustijo, da se družim z njimi, saj me tudi oni v tem zelo podpirajo. Vedo, da se zabavamo brez prepovedanih stvari, da smo zmerni v vsaki stvari.

Vem, da to ni najbolj običajen šok, vendar je meni najljubši in obujam ga vsak dan, ko se slišim z njimi. Res sem hvaležna, da so ob meni, da se z njimi zabavam in spoznavam nove stvari. Komaj že čakam letošnje poletje in naše skupne dogodke.

Anja Trobec, 3. L

BEREMO

A stylized illustration on the left page of a spread. It depicts a person from the chest up, wearing a dark suit, white shirt, and dark tie. The person's right hand is raised, holding a lit cigarette. The background features a cityscape with several tall, grey buildings, each covered in a grid of small, dark squares representing windows. The overall style is graphic and somewhat abstract, with a muted color palette.

MOJ ODNOS DO KNJIG

Kaj mi pomeni knjiga, koliko branje? Vprašanje, ki sem si ga postavila med pisanjem tega spisa. Knjiga mi verjetno ne pomeni toliko kot moji mami, saj me že iz ranega otroštva spodbuja k temu, da bi veliko brala, pa tudi, da sem skrbna do knjig. Še danes hranim knjige iz njenega otroštva.

Začetki spoznavanja s knjigo so bile krajše slikanice z malo prozne vsebine. Ena izmed teh knjig je bila Moja Koklja Špiklja Špoklja, ki sem jo zelo rada poslušala in jo ponavljala. Veliko smo brali pesmice Otona Župančiča, kot je pesem Na kolenu (diči diči diča, urno na konjiča ...). Kot otroku mi je veliko pomenilo branje knjig, listanje slikanic, Grimovih pravljic npr. Deklica z vžigalicami ali pa Prašičji pastir (Oj preljubi Avguštin ...), narodne pripovedke, ...

Začetki branja knjig segajo v zbirke, kot so Grozni Gašper in Pika Nogavička. V teh dveh knjigah sem uživala predvsem zato, ker sem se vživela v njuno vlogo, saj sta oba bila igriva, nagajiva in nikoli nista upoštevala pravil. Razlikovala sta se le v tem, da je Gašper imel starše in je hodil v šolo, velikokrat delal škodo in ni ubogal nikogar. Pika Nogavička pa je bila popolnoma svobodna, brez staršev in ... rada je pomagala drugim. Mislim, da sem toliko uživala v branju teh knjig ravno zato, ker sem načeloma ubogala in sem jima bila čisto nasprotje.

Nadaljevala sem z daljšimi stripi, kot je Poletje v školjki, priročniki in lažjimi proznimi deli, predvsem pustolovskimi. Z veseljem sem prebrala knjigo Pojdi z mano, saj govori o štirih najstnikih, ki so šli na lov za dobre fotografije in na poti naleteli na kup dogodivščin. V tem obdobju sem se knjig še zelo veselila. Navduševale so me predvsem zaradi tega, ker sem z njimi odmisllila vsakdanji svet in se poglobila v pustolovščine glavnih junakov.

Sedaj se zelo rada prepustim poeziji, saj se mi zdi to edina zvrst, pri kateri se lahko sprostim. V trenutni fazi, mislim, da si vzamem veliko premalo časa za branje knjig. Trenutno sem navdušena nad knjigo Med in mleko pisateljice Rupī Kaur, saj govori o ljubezni, izkušnjah nasilja, zlorabe in izgube. Pritegnila me je, ker je vsako izmed teh poglavij ločeno s svojo temo, oziroma pisateljica spregovori o drugi vrsti bolečine. Knjigo sem našla na socialnih omrežjih, preko katerih je pisateljica tudi zaslovela. Prav tako me je navdušila njena knjiga Sonce in cvetje. Knjiga je vsebinsko zelo podobna prvi, dotika se situacij, okoli katerih se vrtimo mladi. Knjigi sta mi pri srcu, saj omogočata bralcu v preprostih verzih razmišljanje o določeni temi. Čeprav so pesmi na videz preproste, puščajo veliko globokih misli. Včasih je na strani samo en stavek, kot je na primer: »ti si sebi sorodna duša«. Knjigi mi dajeta nekakšno inspiracijo, občutek pozitivnosti. Eden izmed verzov je: »svet ti prizadene toliko bolečine in samo poglej se, ti iz nje narediš zlato« - v meni vzbuja občutek samozavesti in upanja.

Kot je rekel Frederick Douglass: »Ko se naučiš brati, boš za vedno svoboden«, - tako močan bi moral biti odnos med posameznikom in knjigo, saj lahko z njo pridobimo veliko znanja in besednega zaklada. Mislim, da moja generacija trenutno ni ravno navdušena nad knjigami. Zaradi hitrega življenjskega stila in tehnologije, ki nam je na razpolago, raje sedemo pred televizijo in si ogledamo film. Na ta način odmislimo za tisti čas vse, kar nas teži, namesto da bi vzeli v roke dobro knjigo, s katere bi odnesli več kot iz televizijskih oddaj. Ali pa sedemo za računalnik in poiščemo podatke, ki jih potrebujemo, saj je lažje in hitreje kot iskanje po enciklopediji. Seveda so tu izjeme, ki se kljub temu odločijo, da bodo vzele v roke knjigo, pobrskale po njej in uživale. Sama se ne štejem v to skupino, a upam, da se v prihodnje v mojih rokah znajde kakšna zanimiva knjiga.

Eva Skutnik, 3. Za

Moj odnos do knjig nikoli ni bil ravno dober. Kot otrok nisem marala ne brati ne pisati, težko sem si predstavljala stvari zapisane v knjigi, še težje mi je bilo razmišljati o tem, kaj napisati. Ko smo v šoli dobili za domačo nalogo domače branje, sem imela s tem velike težave, vendar sem se znašla. Namesto da bi prebrala knjigo, sem si raje ogledala film. Ko pa sem začela obiskovati višje razrede, tega nisem mogla več početi, saj smo dobivali več knjig v branje in te so bile zahtevnejše.

Spomnim se dne, ko smo se z razredom odpravili v knjižnico. V dar smo dobili knjigo Kit na plaži. Bil je deževen dan, nisem vedela, kaj naj počnem, zato sem se odločila, da jo bom prebrala. Ta knjiga mi je, poleg Mi, otroci z postaje zoo, ena mojih najljubših. Govori o živahni, zelo pametni, radovedni najstnici Niki. S starši se preseli v novo hišo in zadnji razred osnovne šole obiskuje v novi šoli, novem kraju, z novimi sošolci. Nika je najboljša učenka v razredu. Tekoče govori francosko, saj je na novo šolo prišla iz Francije. Hodi na tečaj španščine, nemščine, k uram klavirja, sabljanja in joge. Zaljubljena je v sošolca, ki mu pomaga pri učenju. Nihče pa ne ve, kje stanuje. Na videz je vse videti zelo lepo in tako kot mora biti, vendar se izkaže, da ima Nika skrivnost, ki ne ostane skrita prav dolgo. Imela je bratca z Downovim sindromom, katerega se je sramovala. Ko to izvedo sošolci, se njeno življenje spremeni. Ta knjiga mi je bila všeč zato, ker govori o drugačnosti in o tem, kako jo ljudje sprejemamo in vidimo. Pove nam, da je pomembno pogledati na svet, na življenje okrog nas, z drugačnimi očmi.

Po prebrani knjigi se je v meni prebudila želja po branju. Tako mi je prišla v roke moja druga najljubša knjiga »Mi, otroci z postaje zoo«. Govori o dekletu Christini.

Pri šestih letih se je s starši preselila v Berlin, ker je njen oče dobil boljšo službo. V novem okolju si je želela poiskati prijatelje in se vklopiti v tamkajšnjo družbo. Pri trinajstih letih je v diskoteki Sound prišla do heroína. Zjutraj je hodila v šolo omamljena, popoldne pa je večino časa preživela s svojim fantom Detlefom in prijatelji. Ker so potrebovali denar za drogo, so zašli tudi v prostitucijo. Njihov prostor je bila železniška postaja ZOO. Christinina mati dve leti ni opazila, da je njena hči odvisna od drog. Ko je nekaj njenih prijateljev umrlo, se je Christina odločila, da se bo rešila odvisnosti. A sama ni zmogla. Ker pritiska ni zdržala, se je odločila za prevelik odmerek heroína. Želela je končati svoje življenje, vendar ji je spodletelo. Starši ji želijo pomagati, zato jo pošljejo k teti in stricu na deželo, kjer Christine spet začne živeti normalno življenje.

Prebrala sem še knjige: Še en krog na vrtiljaku, Slišal sem, kako trava raste, Princeska z napako, Odrešitev Callie in Kaydena, vsa domača branja in tako dalje. Res je, da te vsaka knjiga ne »posrka vase«, vendar od takrat, ko sem prebrala toliko knjig, veliko raje berem. Tudi moje razmišljanje, govor in branje je drugačno. Ugotovila sem, da je knjiga sveta stvar, ki vsebuje milijon podatkov, predstavo drugih ljudi in njihova gledanja na svet. Knjiga lahko vsebuje tudi pomembne zgodovinske podatke ali moralne nauke. Ali kot pravi Francis Bacon: „Branje človeka izpopolnjuje, razpravljanje ga pripravi, pisanje mu da natančnost.“

Nela Zver, 3. Za

RICHARD BACH - JONATAN LIVINSTON GALEB

Jonatan Livingston Galeb je eden izmed mnogih galebov v Jati. Njegovo življenje pa se močno razlikuje od življenj vseh ostalih članov Jate. Ostali galebi cele dneve letajo okoli ribiških bark v čakanju na hrano. Vsak polet jim pomeni samo iskanje hrane. Mislijo, da živijo samo zato, da se prehranjujejo. Jonatan meni, da živijo v zmoti, saj je njegov pogled na smisel življenja veliko širši. Vsako jutro, ko Jata obletava ribiške barke, Jonatan išče smisel letenja. Mama in oče mu zaskrbljeno dopovedujeta, da premalo je in preveč leta. On se ne zmeni za to. Nekega dne se odloči poskusiti prosti padec. Leti in leti, visoko med oblake, se obrne in poleti proti gladini morja. Upor vetra ga začne obračati in kot kamen prileti v vodo. Zgubi zavest in zasliši glas, ki ga prepričuje, da bi bilo bolje, če bi se vedel kot običajen galeb. Skoraj se vda, a se hitro premisli, ko ugotovi, da bi lahko strmo letel, če bi imel kratka sokolja krila. Zopet poleti visoko med oblake, še višje kot prej. Krila pritisne močno ob trup in strmoglavi. Dosega visoke hitrosti, veter buči, ko se s telesom prebija skozi zrak, bliža se gladini. Končno mu uspe, malo pred gladino se obrne in leti vodoravno nad morjem. Počuti se kot zmagovalec, saj je presegel hitrost drugih galebov. Vrne se domov, Jata ga že čaka zbrana v krogu. Starešina ga prosi, naj stopi v sredino kroga, Jonatan upošteva njegova navodila, ni pa mu jasno, kaj se dogaja. Starešina pove, da so videli, kaj počne in da ga je lahko sram, saj to ni namen galebega življenja. Jata ga izloči in Jonatan postane samotar. Zopet leti, leti daleč stran od Jate, ne ve, kam leti in kako se bo nadaljevalo njegovo življenje. Kar na enkrat se dva centimetra od njegovega desnega in levega krila pojavita dva galeba. Čisto bela, prečudovita, svetleča galeba. Ob nenavadnem prizoru se Jonatan odloči, da preizkusi sopotnika. Poleti visoko, galeba ob njem,

spusti se navpično, galeba ob njem, obrne se proti nebu, še vedno letita dva centimetra od njegovih kril. Naposled ju vpraša kdo sta, odgovorita, da sta njegova brata in da sta prišla, da ga vzameta višje. Jonatan je prepričan, da svojega telesa ne more spraviti višje. Galeba mu povesta, da zmore, saj je končal eno šolo, druga pa ga še čaka. Jonatan je pripravljen in z zvezdno svetlima galeboma odleti v temno nebo.

Bili so nad oblaki, daleč od Zemlje. Jonatanovo telo je postajalo vedno lažje, perje vedno svetlejšje. Počutil se je kot takrat, ko je bil še mlad. Njegova spremljevalca sta se poslovila in izginila. Gledal je okoli sebe, začuden je bil nad majhnim številom galebov na nebu. Približevala se je jata petnajstih galebov, brez besed se jim je pridružil in se v trenutku počutil dobrodošel. Skupaj so pristali na peščenem bregu, to je bil njegov novi dom. Nekega jutro vpraša učitelja letenja Silvana, zakaj je tam tako malo galebov. Ta mu odgovori, da jim ni mar, kje so in kdaj so, saj živijo za trenutek. Zvečer, ko so bili vsi zbrani na bregu, se opogumi in vpraša starešino Changa, če je kraj, kjer so nebo, kam gredo potem in ali obstaja kraj nebo. Chang mu pove, da nebo ni ne kraj ne čas, ampak to, da si popoln. Doda še, da bo odkrival nebo, ko bo dosegel popolno hitrost, a to ne pomeni določene številke, saj popolnost nima meja. Popolna hitrost je to, da si tam. Chang izgine in se v trenutku pojavi petnajst metrov stran, potem pa v stotinki sekunde spet ob Jonatanu. Ta pozabi na vsa vprašanja, zanima ga samo, kako mu je to uspelo. Dogovorita se, da ga bo starešina naučil takega letenja. Poskušala sta dan za dnem, neuspešno. Chang je Jonatanu povedal, da ne gre za verovanje, temveč za razumevanje letenja. Nekega dne je na bregu je zaprl oči in se zavedel, da je popoln, neomejen galeb in ko je odprl oči, sta stala na popolnoma drugem bregu. Vadila sta več mesecev, dokler Chang ni izginil. V naslednjih dneh je Jonatan veliko razmišljal o Zemlji, iz katere je prišel. Želel je poiskati galebe, kot je sam, in jih naučiti o novem svetu. Silvan ga je prepričeval, da ostane in to je tudi storil. Učil je nove galebe, a ni dolgo zdržal. Ko so slednji znali dovolj, da bi lahko prevzeli njegovo nalogo, se je poslovil od Silvana in odšel.

Peter Lino Galeb, mladi član Jate, izgnanec, je letal po nebu, ko se je dva centimetra od konice njegovega krila pojavil biserno bel galeb. Jonatan. Pogovarjala sta se in se dogovorila, da bo Peter Jonatanov novi učenec. Po treh mesecih je Jonatan letal s sedmimi učenci, ki se jim je zdela njegova ideja zanimiva. Povedal jim je, da so vsi ideja Velikega Galeba, neomejena ideja svobode. Samo mesec dni pozneje se Jonatan odloči, da je čas, da se vrnejo k Jati. Učenci so bili prestrašeni, saj so izobčenci. Razložil jim je, da so svobodni, da lahko počnejo, kar si želijo. Starejši galebi jih niso sprejeli, mlajše pa je zanimalo, kje so se naučili takega letenja. Dan za dnem se je Jonatanova skupina večala. Nekega dne, ko je Peter učil galebe prostega padca, mu je pri zelo visoki hitrosti pot prestregel

mladi ptič. Peter je zavil ostro levo in trčil v granitno čer. Zbudil se je zmeden in prestrašen na nekem drugem nebu, zaslišal je glas prav takšen kot prvi dan, ko je spoznal Jonatana. Misli je, da je mrtev. Glas mu je povedal, da lahko ostane tu, ali pa se vrne k Jati. Peter se je želel vrniti k svoji družini. Zatisnil je oči in ko jih je odprl, se je zbudil ob vznožju čeri sredi Jate. Začeli so ga zaničevati, govorili so mu, da je vrag. Jonatan je predlagal odhod in v trenutku sta bila v drugem kraju. Podobno, kot je tekel pogovor med Jonatanom in Changom, je tekel tudi ta, saj začuden Peter ni vedel, kako sta prišla tja.

Ko je pozabil na nenavadno spremembo okolja, je Petra zanimalo, kako lahko po vsem tem Jonatan ljubi Jato. Ta mu razloži, da ne ljubi sovraštva temveč galebe, ki so drugačni in potrebujejo pomoč. Galebe kot je Peter. Pove mu, da je sam sebi najboljši učitelj, potem pa izgine. Mladi učenec, se mora znajti in postati učitelj, poišče galebe voljne novega znanja in začne razlagati da je galeb neomejena misel svobode, podoba Velikega Galeba. Učenci ga gledajo posmehujoče, zato se odloči, da bo raje začel z vajami ravnega letenja.

Delo ima mnogo različnih sporočil in je zelo primerno za pogovore o različnih zelo pomembnih življenjskih temah. Mene kot najstnico se je najbolj dotaknilo sporočilo o pripadnosti mladih v družbi in sprejemanje drugačnosti. Menim, da je knjiga zelo primerna za mladostnike in otroke, saj se v teh ranljivih letih spoznavanja sveta in samega sebe, otrok mnogokrat lahko znajde v situaciji, v kateri se počuti kot izločenec iz družbe. Med drugim nam socialni mediji prikazujejo skupine popularnih, prečudovitih, pametnih in uspešnih mladostnikov. To lahko močno prizadene tiste otroke in mladostnike, ki še nimajo izoblikovane lastne samopodobe. Po mojem mnenju je drugačnost nekaj posebnega, čudovitega, težava pa je v tem, da družba pogosto drugačnost vidi kot napako. Istospolno usmerjeni ljudje, negotovi ljudje, ljudje z duševnimi motnjami, invalidi in mnogi drugi. Ste opazili? V vsaki oznaki je beseda ljudje oziroma človek. Vsi smo ljudje, vsi imamo čustva, potrebe in dolžnosti, na koncu dneva pa smo vsi samo ljudje, unikatni posamezniki družbe. Drugačnost je imenitna stvar, ki naredi svet barvit.

Knjiga se mi je zdela izjemno zanimiva, tudi sama sem se našla v liku Jonatana Livingstona. Od vedno menim, da je najbolj pomembna človekova svoboda do lastnega izražanja in odločitev. Tudi sama sem se tudi kdaj znašla v situaciji, v kateri sem se počutila kot samotar. Občutek je nepopisno grozen, zdi pa se mi, da sem se v takih trenutkih naučila zelo veliko o sebi in iz vsake situacije odkorakala močnejša oseba.

Daša Vinkl Belobrk, 4. Ka, šol. leto 2020/21

DAVE PELZER - OTROK BREZ IMENA

Po priporočilu moje prijateljice sem prebrala knjigo Otrok brez imena, ki je bila napisana po resnični zgodbi. Napisal jo je ameriški pisatelj Dave Pelzer. Napisal je več avtobiografskih knjig in knjig za samopomoč. Dave je eden najbolj učinkovitih in spoštovanih glasov ameriške javnosti, njegovi seminarji ter predavanja pa so namenjeni predvsem raznim organizacijam, ki se ukvarjajo s pomočjo ljudem. Njegovi dosežki so mu prislужili osebne pohvale bivših ameriških predsednikov. Leta 1993 je bil izbran med deset izjemnih mladih Američanov, leto dni kasneje pa je bil celo edini Američan, ki so ga izbrali med izjemne mlade osebnosti sveta. S tem so ga nagradili za njegovo delo na področju preprečevanja zlorabe otrok in pomoči vsem otrokom.

Knjiga Otrok brez imena je sestavljena iz sedmih poglavij. Na začetku je avtor napisal: »To knjigo posvečam mojemu sinu Stephenu, ki me je, po božji milosti, naučil daru ljubezni ter veselja skozi otroške oči.« Namenil jo je tudi osnovni šoli, katero je obiskoval. Namreč ta knjiga opisuje življenje o Davu Pelzerju med četrtem in dvanajstim letom. Njegova mama ga je pretepala in stradala, saj je postala alkoholičarka in ni več kazala svojih pozitivnih čustev. Zgodba ne govori le

o njegovem tragičnem otroštvu, ampak tudi o njegovi odločenosti, da bo preživel. Najprej je imel srečno otroštvo, dokler ga ni prizadela ločitev staršev. Mama, Dave in njegova dva brata so se iz hiše preselili v neurejeno blokovsko naselje. Zaradi tega je z očetom izgubil vse stike. Fant se znajde v hudi življenjski stiski, saj mama po ločitvi zapade v težko depresijo. Svojega sina ni imela več za otroka, ampak le še za sužnja. Prav tako sta ga tudi brata zaničevala. Dave je bil oblečen v stara, smrdljiva in strgana oblačila. Za jesti je dobil le pokvarjene ostanke svojih bratov. Kasneje je začel krasti hrano iz zamrzovalne skrinje in jo jedel v temni umazani garaži. Mama ga je klofutala, suvala, brcala in močno opekla z ognjem. V šolo je vsak dan bolj prišel modrikast zaradi maminih bolečih udarcev. Sošolci ga niso marali, zato ni imel nikogar in ničesar, kamor bi se lahko obrnil. Le za učiteljico je imel občutek, da ga ima rada. Vsak dan je bil na »pregledu« pri šolski svetovalni delavki. Vedno se je zlagal, da ima modrice, ker se je spotaknil ali pa udaril, saj je s tem vseeno želel zaščititi svojo mater. Nekega dne ji je želel dopovedati, da jo ima rad, a mu ni dovolila priti do besede. Ko je ponovno odprl usta, je pograbila milo in ga stlačila v njegova usta. Po tem dogodku mu ni bilo več dovoljeno odpreti ust, razen če mu je bilo rečeno. Bili so še veliko hujši dogodki, o katerih mi je že težko pisati. Sprva ga je šola imela za težavnega otroka, a po nekaj letih ga je tudi rešila. Na koncu zgodbe avtor opisuje svoje občutke in stališča do zlorabljenega otroka. Pravi, da to ni zgodba o preživetju, ampak zgodba o zmagoslavju in praznovanju. Vedno si je želel postati zmagovalec, zato je 13 let kot vojak častno služil svoji domovini.

V užitek mi je bilo brati, kako se zgodba začne s srečnim otroštvom in kako je družina srečna. Nato zgodba postane žalostna, boleča in v človeku prebudi vsa najhujša čustva. Težko sem si predstavljala, kako se fant počuti. Jaz v teh okoliščinah verjetno ne bi mogla preživeti, saj v življenju potrebujem osebe, na katere se lahko vedno zanesem. Dave je izjemen dokaz, da vsak izmed nas lahko izboljša svoje življenje, ne glede na težave, s katerimi se srečuje. To knjigo bi priporočila v branje vsem ljudem, da se seznani, kaj vse se dogaja tudi drugod po svetu. Še vedno pa ne razumem, kako lahko starši sploh pomislijo na tako ravnanje s svojim otrokom. Zakaj potem sploh imajo otroke? Očitno psihični pretresi zelo vplivajo na ravnanje posameznikov. Žal se širša javnost ne zaveda povsem dobro, kakšne razsežnosti ima zloraba otrok. Ti otroci pogosto težko spregovorijo o tistih, ki jih zlorabljajo, kaj šele proti njim. Knjiga je zanimiva, poučna in nam da po branju veliko misliti.

Tjaša Černivec, 4. Ka, šol. leto 2020/21

CIRIL KOSMAČ: TANTADRUJ

Boris Paternu je zapisal, da Tantadruja označuje: "ne samo čista duša božjega otroka, temveč tudi posebno gledanje na svet, ki zmore troje velikih reči: živeti zunaj običajne računajoče pameti, čutiti lepoto sveta in spreminjati misel na smrt v misel na čudovito srečo. Norček Tantadruj je v resnici velik umetnik, ki s svojim velikim srcem in z narobnim, domišljijским gledanjem odjemlje svetu njegovo težo".

Z zapisom Borisa Paternuja imamo možnost dobiti še večji približek osebnosti oz. kar popolno celoto Tantadruja kot osebe. Povzel je ravno to, kar nam Kosmač želi prikazati skozi celotno pripoved. Tantadruj je prikazan kot norček ravno zato, ker se v današnjem svetu ne najde veliko ljudi, ki tudi v težkih in nemogočih časih na svet gledajo skozi čiste oči in vse, kar je težkega ali grdega, postane ravno nasprotno - popolnoma preprosto, čudovito in nič kaj grozno. Take ljudi včasih obsojamo, saj se nam zdijo čudni ali pa nenavadni, vendar se v tej "podobi", ki jo mi vidimo le navzven, skriva nežna, prijazna in popolnoma spokojna oseba, ki še na tako grozno stvar - smrt, pomisli, kot na nekaj čudovitega. Njegova čista duša se kaže v noveli tudi s tem, ko od dekleta prejme pesmico, ki se mu zasidra tako globoko v srce, da si jo tu pa tam tudi prepeva. Njegova želja po neizmerni sreči in veselju je v noveli prikazana z njegovo vztrajnostjo, saj si na vso moč želi "izpolniti pogoje", da lahko umre. Vse, kar si želi, je le to, da bi bil srečen.

Novelo razumem kot sporočilo avtorja, v kateri nam skozi celotno novelo želi prikazati, da so norčki v resnici ljudje, ki se skozi celo življenje prebijajo po nekih standardih in pravilih, medtem ko življenje teče mimo njih in v njem ne najdejo nekega čara oz. lepega. Avtor prikaže Tantadruja kot norčka, kar razumem kot Kosmačevo sporočilo, da moraš biti malo nor, domišljijский in svojeglav, da najdeš srečo in veselje v življenju, saj je tako ali tako le to za vsakega prekratko.

Neža Božič, 4. Kb

Tantadruj je bil norček, ki je hodil po svetu z zvonci. Boris Paternu poudari, da je Tantadruj na svet gledal drugače kot vsi normalni ljudje. Normalni ljudje se smrti bojijo oziroma bojimo, strah nas je, kaj se z človeško dušo zgodi, ko umremo, Tantadruj pa se je smrti veselil, dojemal jo je kot veliko srečo, saj ga je tako v rani mladosti naučila mama. Svetu odvzame težo s tem, da ne razmišlja veliko o življenju in ljudeh na zemlji. Posveti se le sebi in se ne ozira na vse ostale, zaradi česar tudi ne opazi, kako drugačen je.

Novela mi je bila zelo zanimiva. Na začetku sem bila zelo zmedena, ko pa sem delu posvetila več misli, se mi je zdelo zelo zanimivo. Dobila sem občutek, da nas je Ciril Kosmač z delom želel opozoriti na to, da nimamo dejanske definicije, kdo je normalen in kdo nor. Zdi se mi, da vsak posameznik misli, da je normalen in so ostali nori oziroma čudni. Pomembno je, da ne gledamo “ozko” in skušamo ljudi razumeti kljub temu, da nimajo enakega mišljenja, poleg tega pa je pomembno, da smo kdaj v življenju malo “nori”, saj smo le takrat sproščeni in čutimo lepoto tega sveta in življenja. Če želimo življenje živeti v njegovi polnosti, moramo velikokrat stopiti iz svoje cone udobja in poskusiti kaj, česar si prej nismo upali, oziroma se nam je zdelo noro. Hkrati se mi norost Tantadruja zdi skorajda skrajna.

Tajda Logar, 4. Kb

Strinjam se s tem, da ima Tantadruj poseben pogled na svet in da živi nekje v svojem svetu. Sam si je našel srečo v iskanju smrti. To je seveda drugačno in posebno. Ne strinjam pa se z dejstvom, da je njegov pogled na svet napačen. Res je, da ta pogled ni realen, saj ne drži, da pred smrtjo ne moremo doseči sreče. Vendar ga zato, ker ni takšen, kot je večina, še ne naredi “napačnega”. Vsaka oseba ima svoj pogled na svet. Tantadrujev je domišljjski in nerealen, vendar zaradi tega ni napačen.

Pri tej noveli mi je všeč Kosmačev zaključek, ki zveni optimistično - svet vendarle ni mrzel in mrtev. Ni pa mi preveč všeč, da so osebe označene kot „norčki“. Vem, da se še danes na žalost dogaja, da se ljudi s težavami v duševnem zdravju označi za nore. Besedo norost razumem, kot nekaj zelo ponižujočega. Ampak duševna bolezen ni norost, vsaka duševna motnja se med seboj tudi razlikuje. Ne zdi se mi tudi prav, da se meče vse ljudi v isti koš. Duševne motenje in iskanje pomoči pri strokovnjakih je še vedno stigma. Duševno zdravje je velikokrat zanemarjeno.

Tinkara Kozole, 4. Kb

Norčki v zgodbi so predstavljeni kot pozitivne osebe, skozi njihovo nedolžnost pa je izražen avtorjev pogled na življenje, kar Paternu pojasnjuje v citatu. Idejo za novelo je dobil iz zgodbe, ki mu jo je pripovedovala mati. Tantadrujevo željo po smrti avtor opisuje kot pozitivno, saj gre za iskanje sreče. Simbol zgodbe je Tantadrujeva pesem, ki pojasnjuje, da lahko svet ogrejejo topli medčloveški odnosi. Njegovo

nabiranje zvoncev za ostale ljudi simbolizirajo avtorjeva dela namenjena navadnim ljudem ter posebnežem.

Zgodba novele je grenko-sladka. Tantadruj, ki je poimenovan tudi kot norček, ima drugačen pogled na svet, vendar ga ne bi smeli razlikovati od vstalih ljudi. Vsak od nas vidi svet na svoj način. Beseda normalen je le nek standard, ki je bil postavljen, po katerem lahko sklepamo, ali je oseba normalna ali ne. Ljudje se razlikujemo tako po izgledu kot po mišljenju. Zato se lahko vprašamo, kaj pomeni biti normalen? To vprašanje tudi zastavi avtor v besedilu.

Maja Juntez, 4. Kb

Tantadruj s svojo usodo sporoča, da je življenje, kljub trpljenju, krivicam in težavam, lepo in da ga je vredno živeti. Da je človekova dolžnost delati dobra dela (nabirati zvonce), da lahko vsak misli po svoje in da imajo tudi “božji otroci” svoje kvalitete.

Ajda Kisovar Bučar, 4. Kb

NEŽKA, FRANCKA IN MATI

V romanu Na klancu smo spoznali Francko, ki predstavlja mamo Ivana Cankarja. Dobili smo pogled v njeno življenjsko zgodbo in njeno odraščanje. Odraščala je z materjo samohranilko in sestrico Nežko. Njihovi odnosi pa niso bili vedno najboljši. Francka je vedno hodila po svetu z zakrpanimi oblačili in starim molitvenikom, Nežka pa je dobila novo knjigo in skupaj z mamo je hodila lepo oblečena k maši. Že na začetku se je kazal nepravičen odnos matere do sester, saj je Nežki izkazovala več pozornosti in za njo lepše skrbela. Mlada Francka pa se je vedno trudila, da bi jo mati imela rada, a to se nikakor ni zgodilo. Deklica je bila že obupana in vsak večer je jokala in molila za materino ljubezen, nikakor ni ugotovila, kaj je delala narobe, da jo mati ni ljubila.

Skozi zgodbo ugotovimo, da njeno življenje ni bilo ravno rožnato. Doma so bili revni in ni čutila ljubezni, pri 14. letih se je odpravila na delo in zapustila družino. Enako usodo je imela tudi Nežka, vendar sta ob prihodu domov imeli zelo drugačen odnos do matere. Nežka je vedno zahtevala ves denar in se do matere obnašala zelo grdo, čeprav jo je mati imela zelo rada. Revna Francka pa je sprejela,

da ji mati pobere ves denar in ko je prosila za denar, je bila zadovoljna tudi samo z enim goldinarjem. Menim, da je Nežka bila zelo arogantna in razvajena, ko je pa mati zbolela in potrebovala pomoč, pa je pomagala le Francka. Francka in njena mati sta bili zelo podobni osebnosti, zato se mi tudi zdi, da sta se na koncu tako dobro razumeli. Njun odnos se je tudi popolnoma spremenil, ko je Francka končno izvedela, zakaj jo mati nima enako rada kot Nežke. Izvemo, da je nezakonska hči in da je njen oče zapustil njeno mater. Obe sta doživeli podobno usodo, saj sta obe vzgajali otroke brez moža. Obe sta se zelo trudili, da bi njuni otroci imeli lepo življenje, čeprav niso imeli veliko denarja.

Francka je doživela veliko padcev, začnejo se že v prvem poglavju, ko teče za vozom in ga nikakor ne ulovi, dokler se je ne usmili hlapec, s tem je avtor želel uprizoriti njen tek do boljše prihodnosti. Nadaljujejo se tudi kasneje, ko dela pri Mariševki in spozna moža v katerega se močno zaljubi, vendar jo on izkoristi in odvrže. Nato zamenja delo in skozi ves ta čas finančno podpira mati. Življenje se ji nato končno obrne, ko spozna krojača Mihova, ki dobro služi. V njega se zaljubi in se želi z njim poročiti, mama pa jo opozarja, da tega naj ne stori, saj je pijanec. Francka se z njim poroči, ker upa v boljšo prihodnost, ampak Mihov ostane pijanček in kasneje tudi izgubi delo, zato ker pride v vas nov krojač, ki dela po nižjih cenah. Skupaj imata 3 otroke- Lojzeta, Toneta in Francko.

Njun zakon se tudi ne konča lepo, saj hitro zapadejo v veliko krizo in mož postane še večji alkoholik. Postane tudi agresiven in krivi Francko za njegovo življenjsko bedo. V resnici pa je Francka tista, ki k družini prinaša denar, skrbi za otroke in hišo in za njihovo lepšo prihodnost. Mož pa ves denar porabi na alkoholu, ko pa mu krojač ponudi službo pa to zavrne, zaradi njegovega samospoštovanja, ki navzven zgleda že kot napihnjen ego. Rajše pobegne z vlakom daleč stran in pusti svojo družino zadaj. Tukaj se je tudi pokazalo, kako šibak in nekoristen je bil njen mož, ker je na koncu morala vse opraviti sama on pa je rajše pobegnil.

Cankar je skozi zgodbo ustvaril podobo matere, ki je polna lepote, ljubezni in požrtvovalnosti. Njeno življenje je bilo polno hrepenenja in razočaranja, svoje življenjske poraze pa je sprejela kot višjo usodo. Vztrajala je do konca in se ni predala zaradi revščine, kar je ravno nasprotno od dejanja njenega moža, ki je pred težavami rajše pobegnil. Zaradi tega lahko rečemo, da je Francka simbol ljubezni in požrtvovalnosti.

Tako kot Cankarju, je tudi meni družina zelo pomembna. Družinske vezi so v življenju vsake osebe zelo ključne, ali je to v negativnem ali pa v pozitivnem smislu. Družina te lahko spodbuja, te ima rada in skrbi za tebe, ali pa te odvrže, zanemari in ne sprejema. Mislim, da je družina v življenju vsake osebe zelo pomembna, ampak moraš na koncu postati sam svoja oseba in biti krojač svoje usode. Oni te lahko skozi življenje le podpirajo, spodbujajo in kaj naučijo. Čeprav tudi vsaka družina ni

popolna, osebno svoje ne bi spremenil, saj drugače ne bi bil takšna oseba, kot sem danes.

V Cankarjevem času je bilo zelo drugače, kot je danes. Enostarševske družine so bile navadno revne in verjetno deležne mnogih kritik, sploh če so bili otroci nezakonski. Danes je to drugače, tudi takšne družine so sprejete in včasih je takšna družina tudi boljša za otroka in njegovo prihodnost. Zdi se mi, da je tako bilo tudi v Cankarjevem primeru, saj je oče alkoholik nato odšel in končno so zaživali mirno življenje. Prej je bilo polno spopadov in prepиров, nato pa se je mati sama zelo potrudila za njihovo prihodnost in njihovo izobrazbo.

Roman Na klancu je bil zelo poučen. Po eni strani je bil težko razumljiv, v nekaterih trenutkih pa sem našel tudi sebe. Veselim se tudi, da bom enkrat v takšnem položaju, kjer se bom lahko celi družini zahvalil za vse, kar so mi v življenju nudili.

Filip Gungl, 4. Zb

NA KLANCU; FRANCKIN TEK ZA VOZOM

Francka je tekla za vozom, čeprav so romarji na vozu pozabili nanjo. Ni obupala, tekla je in tekla, bila je odločena, da ga bo ujela. Voz je videla kot znak nekega lepega, boljšega življenja, ki se ji je drugače zdelo nedosegljivo. Ljudje na vozu pa so se še naprej pogovarjali veselo in se smejali. Potem se je prikazal kanček upanja za Francko, ko jo je nekdo opazil. Romarji so zdaj vsi gledali Francko in jo tudi zmerjali, češ, kaj še vedno teče, a ni nihče naročil vozniku, naj ustavi voz. Francka je padla, a že trenutek za tem je bila pokonci in je tekla naprej. Zdaj je bila brez enega čevlja in si je sezula še drugega, da bi lahko lažje tekla. Bosi prsti na nogah so ji pričeli krvaveti. Takrat je Francka dojela, da se nočejo ustaviti. To jo je popolnoma potrla. Zdelo se ji je, da bi lahko tekla do konca sveta in življenja in voza še vedno ne bi ujela. Zdaj ni več čutila vznemirjenja, temveč samo žalost. Vse jo je bolelo, želela je sesti in se spočiti, vendar nekaj jo je gnalo naprej. In končno se je zasmilila hlapcu, najbrž je razumel njeno stisko. Naročil je vozniku, naj ustavi konje. Francki so noge omahovale, ni več niti jasno videla pred seboj. Že je skočila na voz, pa se je ta stresel in je padla iz njega, vsa izmučena in nemočna.

V današnjem času je še vedno veliko revščine in ljudi, ki so vsak dan v stiski. Občutki pri teh so najbrž enaki; da ne morejo ven iz tega in da je vsak dan bitka za življenje. Razlike med razredi so še vedno velike, vendar družba na tiste iz nižjih gleda malo drugače. Še vedno je veliko krivičnosti in takih ljudi, ki si zatiskajo oči, ko vidijo nekoga v stiski. Še vedno živimo v takem svetu, kjer nas v veliki meri ljudje

sodijo, če imamo premalo ali pa nam zavidajo, če imamo preveč. Vendar je za revne nekako bolje poskrbljeno, kot je bilo včasih. Država jim nudi socialno pomoč, med ljudmi je tudi več solidarnosti. Niso tako zelo vdani v usodo in se lahko morda lažje prebijejo iz dna.

Tinkara Kozole, 4. Kb

Franckin tek za vozom sem podoživela z občutki nekolikšne krutosti do Francke. Dobila sem občutek njenega velikega trpljenja, vendar tega ne pokaže, saj ima tako neizmerno željo priti na voz in se odpeljati na sveto Goro. Njena trma in upanje na najboljše se pokažeta v tem, da kljub že krvavim in utrujenim nogam nadaljuje s tekom in na koncu le ujame voz.

Motiv Franckinega teka je simbol oz. motiv za neko željo, upanje in vero v boljše življenje, izkop iz revščine, ter vzpon v višji družbeni sloj, katere si tako zelo želi, vendar ji uhajajo pred očmi - tako kot voz. Menim, da se v današnjem času lahko veliko ljudi poistoveti s tem simbolom, zlasti v času korona krize, ko veliko ljudi izgublja bližnje, službe ... Mnogo ljudi je posledično zaradi vseh ukrepov, ki sledijo epidemiji, v veliki duševni, finančni, zdravstveni stiski. Vsak izmed nas upa na boljše čase in brezskrbno prihodnost pa tudi na dobre odnose, vendar se vse skupaj zdi kot nek začaran krog, iz katerega ni izhoda. Menim, pa da ima vsak izmed nas, kljub vsem težavam in nelagodju, globoko v sebi upanje na boljše čase, tako kot je to zmeraj imela tudi Francka.

Neža Božič, 4. Kb

Zgodba je pretresljiva, kako so bili ljudje na vozu brezčutni, celo posmehovali so se njeni stiski. Ne samo, da so bili popolnoma brez empatije, celo sodili so, da ne sodi v njihovo družbo, na voz. Da ni vredna se peljati z vozom, niti da bi jo počakali. In podobno je doživljala tudi Francka, da ne bo nikoli dohitela voza, kar simbolično predstavlja, da je nedosegljivo boljše življenje. To njeno spoznanje in doživljanje te determiniranosti je zame še bolj pretresljivo kot odnos ostalih do Francke, kar pomeni, da nima nikakršnega upanja, da se bo izkopala iz revščine, iz katere se je rodila. Celo več, kaže, kot da Francka meni, da boljše življenje ni namenjeno njej, kot da si ga ne zasluži.

Preslikava te Cankarjeve zgodbe v današnji čas se mi izriše kot stiska mladega

dekleta, ki zaradi socialne stiske v družini ne more obiskovati želene šole in nadaljevati študija ter to doživlja kot nekaj zanjo nedosegljivega. Kljub svojim sposobnostim in potencialom se mora sprijazniti z veliko manj, kot bi v življenju lahko dosegla.

Saba Javornik, 4. Kb

TEMA ODTUJENOSTI V SODOBNEM SVETU IN V PLEŠASTI PEVKI

Temeljni problem v drami Plešasta pevka je medsebojna odtujenost. Ionesco pravi, da je v drami želel ponazoriti pojav splošne malomeščanske družbe, za katero je značilna avtomatska, izpraznjena govorica. Smithove in Martinove označuje kot »ljudi, ki ne eksistencirajo«. Torej, glavna problematika v tej antidrami je zagotovo izpraznjeno življenje sodobne družbe. Osebe so brez osebnosti kot gledališke lutke, kot bitja brez obraza, – so enodimenzionalni ljudje, brez življenjskega žara, libida, strasti.

V besedilu se odtujenost kaže že takoj na začetku, ko gospa Smith svojemu možu pripoveduje o kosilu, hrani, ki so jo jedli, o njunem sinu, o vseh njenih zamislih, on pa je zatopljen v svoj angleški častnik in le tleskne z jezikom v znak potrditve. Jasno nam je, da je ne posluša, saj je zatopljen v branje, torej gospa Smith govori v prazno. Dajeta nam občutek odtujenosti, ne pa srečnega in radostnega zakona. Drugi primer že absurdne odtujenosti predstavljata gospa in gospod Martin. Skupaj ponovno odkrivata svojo zakonsko povezanost. Na začetku se sploh ne prepoznata, nimata rdeče niti, ki bi ju povezovala v zakon, a ko začneta navajati dejstva o njunem življenju, prideta do spoznanja, da oba živita v stanovanju številka 8, imata skupaj hčer po imenu Alice in sta poročena. Ob spoznanju pravita: »To se pravi, draga gospa in mislim, da ni nobenega dvoma, da sva se midva že videla in vi ste moja lastna žena... Elizabeta, spet sem te našel!« »Donald! Ti si! Darling«.

Odtujenost danes. Mislim, da se tudi danes soočamo s tem problemom. Še posebej je to postala težava 21. stoletja. Ločitve zakoncev se množično vrstijo in biti otrok, čigar starši so ločeni, ni več tak tabu. Je že nekaj običajnega, normalnega in sprejetega v družbi. Velikokrat opazujem ljudi, ki so poročeni. Ironično je, kako je na začetku skupne poti vse zlato in se sveti. A hitreje kot mineva čas, hitreje se najdemo v krogu, živimo svojo lastno antidramo. Saj ne pravim, da popolni pari ne obstajajo, vendar so redki. V današnjem tempu življenja je težko skrbeti za

dobro počutje drugega, ko še zase nimamo časa. Težko je vzdrževati mir v sebi, kaj šele držati celo družino skupaj, ko gre kaj po zlu. Če se osredotočim na sedanost, na danes. Zaprti smo v lastnih domovih in prepričana sem, da se malo ljudi počuti sproščene. Ne znamo živeti en z drugim, nismo navajeni na stalno prisotnost naših ljubljenih in v nas gori. Je naš ogenj dovolj močan, da negativno spremeni v prah? Nam letijo iskrice iz oči? Si želimo strasti in ljubezni? Se znamo pomiriti in sklepati kompromise? Se znamo iz srca in iskreno poslušati? Koliko malo nam manjka do popolne ignorance in te, absurdne odtujenosti? Mislim da je odgovor prav tisto, česar si ne želimo slišati.

Komunikacijo med zakoncema Smith in Martin bi lahko primerjala s Simonom Vebrom iz Jančarjeve drame Veliki briljantni valček. Jančarjeve zgodbe nas elegantno potegnejo v svet junaka, ki nam je na videz tuj, a se v njem kaj hitro vidimo tudi sami. Ugotovimo, da so nekateri problemi brezčasni, ni pomembno, kateri generaciji in socialni strukturi pripadamo. Simon je nešteto krat poskušal dopovedati ljudem okoli sebe, da je z njim vse v redu. Da je normalen, da ne potrebuje zdravljenja in da ne bi smel biti zaprt v tej ustanovi. Nihče ga ni poslušal ali jemal resno. Njegova žena ga je gledala malce zviška, češ da je pijanec, Volodja in Doktor pa sta ga poimenovala kar Drohojowski. Simon je ostal sam, brez življenjske radosti, brez strasti in čustev.

Še sam sebi je bil tuj. Zdelo se je, kot da govori v prazno, podobno kot ga. Smith. Ko Simon postane Drohojowski, sprva ne prepozna Ljubice. Tukaj je podoben zakoncema Martin. Ljubica in „Drohojowski“ skupaj odkrivata, da sta se prej imela rada. Odtujenost le zamenja ljubezen. Tudi Martinova sta čutila srečo, ko sta se ponovno združila. Simon, Smithova in Martinova so izkusili grenak priokus odtujenosti vse do stopnje absurdnosti in rahle groteske. Želim si, da bi se v realnosti vsi lahko izognili temu in okušali le najslajše stvari. Da bi vedno imeli iskre v očeh, lasten spirit in neskončno voljo po poslušnosti in ljubezni.

Rea Mandić, 4. Ka, šol. leto 2020/21

Temeljni problem v dramskem delu Plešasta pevka je odtujenost posameznih likov in odnosov med njimi. Že sama priimka Smith in Martin označujeta neko povprečnost in običajnost ter hkrati tudi dolgočasnost v njihovih življenjih. Pogovori se včasih nesmiselno prepletajo in dajejo občutek, kot da se zakonci med seboj ne poslušajo več. Pri zakoncema Smith ni več tako imenovanega "ognja," katerega išče gasilec, zakonca Martin pa s svojim pogovorom o tem, kako sta se nekje spoznala, razkrijeta svojo odtujenost drug od drugega.

Problem zaznamo v naslednjem citatu: "A, e, i, o, u. A, e, i, o, u. A, e, i, o, u." Skozi celoten enajsti prizor se začnejo pojavljati nesmiselne povedi, ki zavzemajo tudi posamezne črke, rime in besede in na nek način stopnjujejo kaotičnost. Ta pa se na koncu konča s ponovitvijo celotne zgodbe in hkrati s ponavljanjem njihovega življenja.

Danes se, po mojem mnenju, odtujenost večkrat pojavlja v družinah. Starši se oddaljijo od otrok in obratno, kar posledično lahko razrahlja odnose. Prav zaradi tega je pomembna komunikacija in ohranjanje le-te, saj brez nje večkrat pride do nesporazumov. Po drugi strani se odtujenost lahko pojavlja tudi med vrstniki, predvsem danes zaradi razmer s kovidom. Svojih prijateljev ne vidimo kar nekaj časa, kar lahko posledično privede do slabših odnosov.

Komunikacijo med zakoncema Smith in Martin bi lahko primerjala s Simonom iz Velikega briljantnega valčka. Pri obeh je ta precej šibka. Medtem ko se Simonu pripeti nesreča z odrezano nogo zaradi slabe komunikacije med njim, ženo ter Volodjo in doktorjem, se pri zakoncih pojavi odtujenost zaradi pomanjkanja strasti in tem za pogovor. Simon posledično podleže utesnjenemu prostoru, pri paru Smith in Martin pa se življenje odvija v krogu, brez kakršnih koli zanimivih dogodkov in nadaljevanja.

Maja Lever, 4. Ka, šol. leto 2020/21

Temeljni problem v Plešasti pevki je govoričenje brez smisla in absurdni liki. Že na začetku drame spoznamo jezik absurda, ki ga spremljamo vse do konca. Zgodbice in pogovori med zakonci ne potekajo običajno, temveč popačeno, brez smisla in logike, ni orientacije za razumevanje, njihovo življenje je prazno. Tudi o likih ne izvemo ničesar. Njihova dejanja so nam nenavadna, nesmiselna in čudna. V knjigi je to dobro prikazano v zadnjem poglavju. Pogovor med družinama se odvija dalj časa, govorijo neprestano, povedo pa nič. Konkreten primer je na primer: »Kruh je drevo, medtem ko je kruh tudi drevo in iz hrasta zraste sleherno jutro ob zori hrast.«. V tem stavku, ki ga izreče gospod Martin, ni nobenega smisla in se ne navezuje na predhodnega prav tako pa ne na stavek za tem.

Problem odtujenosti v današnjem času vidim predvsem v tem, da ne znamo prisluhni bližnjemu in zaradi tega nimamo odnosov, kot bi si jih želeli. V družini se pogosto namesto skupnega pogovora po dopoldanskih obveznostih (služba, šola) odmaknemo v svoj kotiček hiše in se zatopimo v svet socialnih omrežij. Po telefonu znamo napisati vse, v živo pa nismo sposobni voditi kvalitetnega pogovora, v

katerem bi razjasnili stvari. Tudi marsikateri starši v svojem odnosu niso več iskreni in si ne zaupajo prav zaradi odtujenosti, ki nam jo prinaša vsak dan posebej. Tako kmalu pride do še večje odtujenosti in nesoglasij oziroma prepиров.

Če ostanem pri odtujenosti. Tako pri komunikaciji med zakoncema Smith in Martin kot tudi pri komunikaciji med Noro in Torvaldom opazim odtujenost. Med Noro in njenim možem se to odraža v nezaupanju in skrivanju resnice. Pri njima je mož nadrejen svoji ženi, pri drugih dveh parih pa je to enakovredno in hkrati monotono. Zakonca v drami Plešasta pevka se sporazumevata groteskno in popačeno. Povesta si mnogo stvari, a malo od njih je zares pomembnih. Tudi Nora svojemu možu ne pove vseh pomembnih stvari za njun zakon. Med zakoncema v Plešasti pevki ni značajev, kar se za drugo delo nikakor ne moremo strinjati. Skupna pa je »lutka«, a v drugačnem pomenu. Nora je vse življenje lutka bližnjemu moškemu, ki ima nanjo čustven vpliv, zakonca Smith in Martin pa sta kot lutka igralcem v gledališču, ki nimajo nikakršnega čustvenega vpliva.

Natea Novak, 4. Ka, šol. leto 2020/21

Čeprav je odtujenost v drami predstavljena predvsem pretirano, pa je takšna prisotna v vsakdanjem življenju, le v manj banalni obliki. Neujemajoči dialogi bi lahko v življenju predstavljali sodobne nesporazume med posamezniki. V drami gre za pogovor med dvema nastopajočima, v resničnosti pa bi za primerjavo vzeli argument med dvema osebama, kjer vsaka vztraja na svojem stališču in nima niti najmanjšega namena prisluhni drugi strani. Deluje kot monolog, čeprav je v pogovoru prisotnih več oseb. Podobna situacija (vendar ne povsem), ki prispeva k prejšnji trditvi, je začetni pogovor med zakoncema Smith. Ta vrsta odtujenosti prikazuje ljubezenske odnose, kjer, kljub prvotnim iskricam, ogenj čez čas ugasne. Metaforično bi lahko vpletli gasilca, ki išče ogenj, a tega ni. Gospa Smith v prvem dejanju poskuša nadaljevati pogovor, v katerem drugi zakonec zanj nima zanimanja. Kot da bi še naprej iskala nek ogenj ali neko strast med njima. Mislim, da je podobnih parov danes veliko – tako pri starejših, ki so v daljšem zakonu opustili zanimanje drug za drugega, kot pri mlajših parih, kjer eden od dveh prispeva več truda oz. se zvezi nasploh bolj posveti kot drugi udeleženec. Ko pride do reševanja problemov in nevšečnosti, pa lahko zopet pride do prej izpostavljenega problema. Navsezadnje tukaj ni skupne točke, le kaos.

Lara Zver, 4. Ka, šol. leto 2020/21

MOTIV LJUBEZNI in BIVANJSKE STISKE v KAFKOVI PREOBRAZBI in GRUMOVEM »DOGODKU«

Motiv preobrazbe je predvsem značilen za pravljice. Človek se spremeni v žival, Gregor Samsa se spremeni v hrošča. Ob spremembi lahko začutimo njegovo osamljenost, nemoč, strah. Preobrazba naj bi bila nekaj izredno fantastičnega, grotesknega, a Kafka vse izpelje kot zelo verjetno in resnično. Pomembne so tudi Gregorjeve sanje - simbolika sanj - in njegovo nalaganje vsakdanjih težav v podzavest - psihoanaliza. Motiv zadušljivosti je prisoten v obeh delih, tako v Grumovi drami kot v Kafkovi noveli. Glavni junaki predstavljajo tegobe, zadušljivost, nemogoče razmere takratnega časa. Posameznik ne najde izhoda iz situacije, v kateri se je znašel. Počuti se osamljeno, izgubljeno. Liki so popačeni in groteskni, to pa ustvarja zadušljivost in neprijetnost. Predvsem v Gogi bi lahko izpostavila željo po »dogodku«. Vsi v mestu so neprestano čakali na nek dogodek, ki pa se ni nikoli zgodil. Začeli so tudi širiti novico o požaru, ki pa se seveda ni obnesla. Liki se vrtijo v krogu in iz njega ne uspejo uiti.

Ljubezen. Hana, naša protagonistka, trpi za seksualno travmo, ki ji jo je povzročil Prelih s posilstvom. Tudi ostali junaki v drami imajo težave in vse izhajajo iz psihopatološke seksualnosti, le da se med seboj razlikujejo (nevoščljivost, pedofilija, posesivnost ipd.). V noveli zasledimo erotičen pridih, saj ima Gregor v sobi na steni obešeno sliko dame s krznom. Zdi se mi, da imata oba glavna junaka nerazrešene ljubezenske situacije. Mogoče si oba želita ljubezni, a je ne uspeeta razrešiti. Literarni deli sta zgrajeni na različnih motivih. V noveli zasledimo štiri motive, motiv preobrazbe, razmerje med nadrejenim in podrejenim, odnos z družino in smrt. V drami je glavni motiv prebolevanje seksualne travme in soočanje z raznimi strahovi (vpletanje znanih tekstov - Ibsen, Zola).

Groteskne prvine najdemo v protagonistih in tudi v stranskih osebah. Pisatelja ljudi popačita do te mere, da nam ob branju postane neprijetno, zadušljivo, tesnobno, strašno, a še vedno se nam zdi, da takšne osebe lahko obstajajo. Torej, domišljija prehaja v meje normalnega in racionalno dojemljivega, kar pa je tudi smisel groteske. V delih se nahaja tudi veliko simbolike. Goga je izmišljeno mesto, lahko pa je katerokoli slovensko mesto, saj prikazuje tesne, provincialne, nesvobodne razmere na Slovenskem v času med vojnami. Hana je edina oseba, ki preraste mesto in postane (dokaj) svobodna. Hana predstavlja upanje. V noveli je veliko simbolov, npr. ura je povezana s spoznanjem človekove ujetosti v času, motiv sobe postane simbol Gregorjeve ujetosti, svet se zoži na štiri stene, hrana - bolj kot se preobrazi, manj je lačen ...

Hana je edina, ki preraste Gogo. A ker je bila posiljena, ne more zaživeti

polnokrvnega spolnega življenja, zato se odloči vrniti v mesto. Sooča se s travmo, a ji na koncu ne uspe. Ne more uiti iz situacije, v kateri se je znašla. Ne more zaživeti popolnoma svobodno. Tudi Gregor je edini iz njegove družine, ki hodi v službo in jo preživlja. Njegova preobrazba kaže na njegovo doživljanje samega sebe, torej sam sebe dojema za manjvrednega, izgubljenega. Tudi on je ujet v času in prostoru, ne najde izhoda. Nikoli ni zares svoboden, ves čas ga nekdo omejuje - družina, delo, nenazadnje se omejuje tudi sam.

Sporočilo drame? Sami moramo rešiti svoje težave in ne čakati na druge. Vsak sam je odgovoren za svojo srečo in svobodno življenje. Novela pa postavlja v ospredje razpad moralnih vrednot človeštva, izgubljenost posameznika. Lahko bi povzela, da je tudi tukaj podobno sporočilo - sami poskrbimo zase. Razmišljati moramo s svojo glavo, ne pustiti, da si nas družba in država podredijo.

Književnost 20. stoletja je opredeljena z letnicama 1918 in 1941. Predvsem je zaslovel ekspresionizem. Vzroki za nastanek izhajajo iz socialnih in političnih razmer. Grum je bil največji slovenski predstavnik ekspresionizma v dramatik, Kafka pa svetovni predstavnik v epiki. Mnogi nasledniki, kot npr. Jančar, so posnemali Kafko v svojih delih in jemali Preobrazbo za zgled. Tako Grum kot Kafka sta pustila velik pečat v smislu pisanja in dožemanja sveta takratnega časa.

Rea Mandić, 4. Ka, šol. leto 2020/2

LJUBEZEN

Ljubezen je v oblakih,
ne hodi po tleh,
a je s skritimi znaki
zapisana v dlaneh.
Prave osebe za srce
lahko najti ni,
a vse je mogoče,
če srce to želi.

Ljubezen ni samo beseda,
je misel,
občutek,
ki vsak dan bega.
Ljubezen je sladka
kot med in
ne sme biti mrzla
kot led.
Ljubezen je zaklad,
ki si jo želi vsak,
po njej vsak hrepeni,
lepo je imeti rad.

Eva Kovačič, 2. Fa

HAIKUJI

Morje je modro,
delfini se smejejo,
školjke pa spijo.

Sara Dogandžić, 2. Fc

Virus zdaj živi,
po državah on zdaj skače,
jutri že mrtev bo.

Aldijana Kovačević,

Res sem napeta,
veliko je spraševanj,
pomagajte mi!

Sara Jernejčič, 2. Fc

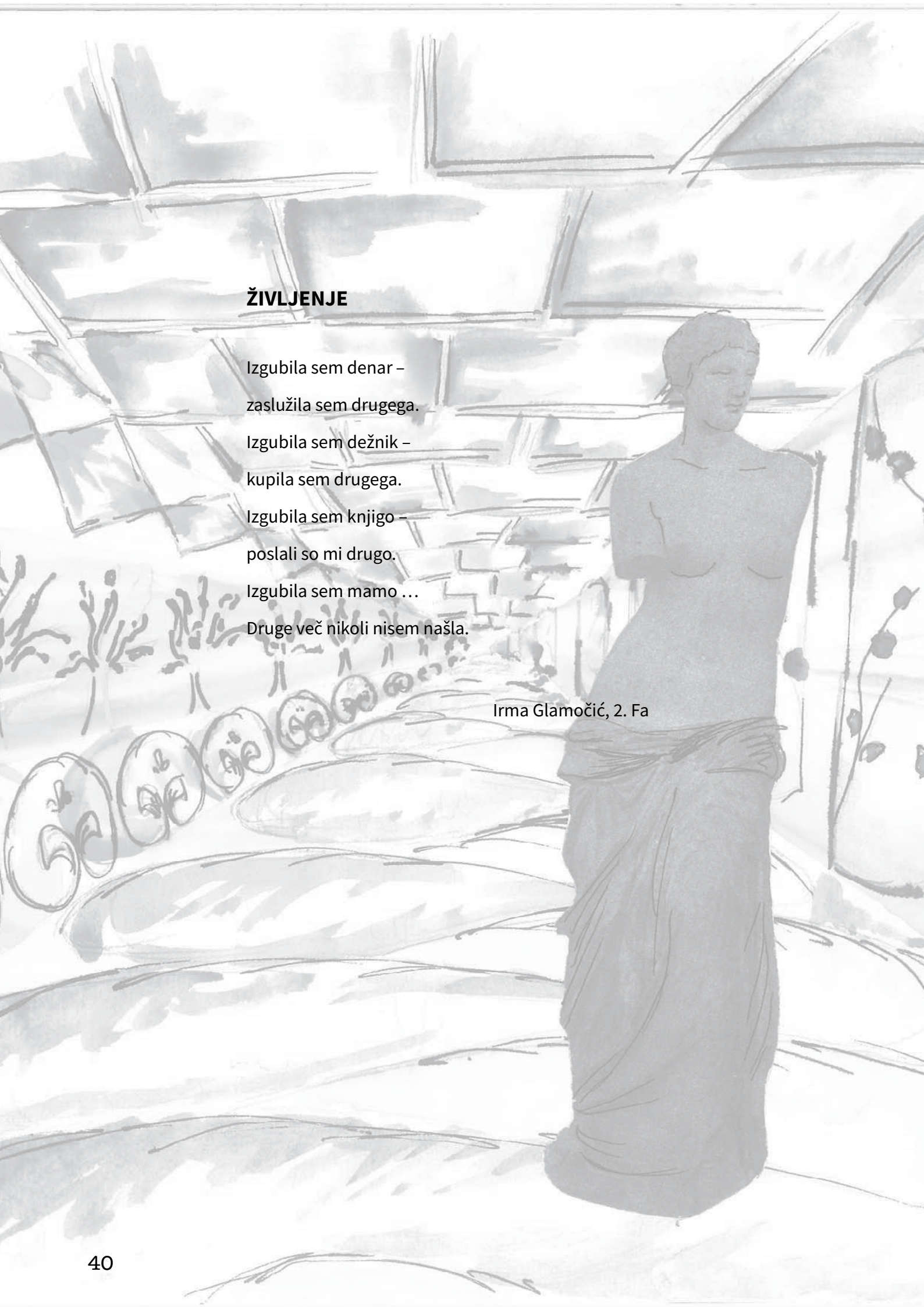
Močno pada dež,
Lije kakor iz škafo,
Zelo sem mokra.

Kristina Bjelić, 2.

Fc

S krive veje
dolgočasen list visi,
jesen je tukaj.

Stella Kramar, 2. Fc

ŽIVLJENJE

Izgubila sem denar –

zaslužila sem drugega.

Izgubila sem dežnik –

kupila sem drugega.

Izgubila sem knjigo –

poslali so mi drugo.

Izgubila sem mamo ...

Druge več nikoli nisem našla.

Irma Glamočič, 2. Fa

FILMI

CHARLIEJEV SVET, 2012

The Perks of Being a Wallflower

V soboto sem si ogledala film The Perks of Being a Wallflower, v prevodu Charliejev svet. Gre za najstniško dramo, zgodba je kar resna, vendar predstavljena na zabaven način. Glavne teme so najstniška zaljubljenost, homoseksualnost, pojavi se motiv samomora in psihičnih težav, ki izhajajo iz njegovega otroštva. Film se mi zdi zanimiv in poučen ter bi ga priporočala tudi ostalim.

OBNOVA FILMA:

Zgodba govori o fantu Charliju, ki rad piše zgodbe in obožuje literaturo. Ko začne obiskovati prvi letnik srednje šole, z vrstniki nekako ne najde stika, zato se začne družiti s dvema starejšima dijakoma. To sta samosvoja Sam in njen samozavesten polbrat Patrick, ki odkrito razglša svojo istospolno usmerjenost. Charlie se zaljubi in doživlja avanture svoje prve ljubezni, srednješolskih zabav itd. Skozi film spoznavamo vsakega posameznika in Charlijeve psihične težave.

ODLOMEK:

»Mislim, da če bom kdaj imel otroke in bodo vznemirjeni, jim ne bom rekel, da ljudje na Kitajskem stradajo ali kaj takšnega, ker to ne bi spremenilo dejstva, da so vznemirjeni. Celo če se komu godi veliko slabše, to ne spremeni dejstva, da ti imaš, kar imaš. Dobro in slabo. Tako kot je rekla moja sestra, ko sem bil nekaj časa v bolnici. Rekla je, da jo je zelo skrbelo glede kolidža, ampak se je, glede na to, kaj sem jaz prestajal, zato počutila precej trapasto. Tudi mene bi skrbelo. In po pravici povedano, ne mislim, da mi gre kaj boljše ali slabše kot njej. Ne vem. Samo drugače je. Morda je dobro, da na stvari pogledaš z druge perspektive, ampak včasih, mislim, je edina perspektiva, da si res tam. Kot je rekla Sam. Ker je okej, da stvari čutiš. In si, kdor si.«

Všeč mi je njegovo razmišljanje in se popolnoma strinjam z njim.

Nela Trebičnik, 3.Za

JUNO (2020)

Juno je šestnajstletno dekle, ki zanosi. Najprej pomisli na splav, potem pa se raje odloči, da otroka da v posvojitev. Je zelo samosvoje in posebno dekle. Je odkrita in že na začetku ne skriva svoje nosečnosti. Čeprav pomisli na samomor in kasneje na splav, se nazadnje odloči za najbolj modro odločitev, posvojitev. S prijateljico sama poišče par, kakršnega bi si sama želela za svojega otroka. Čeprav je po svoje malo čudaška, je prikupna in realno gleda na življenje. V Bleekerja, ki je oče otroka, je zaljubljena že od vsega začetka in čez čas mu to tudi odkrito pove. Ko ugotovi, da par, kateremu je nameravala oddati otroka, ni idealen, se ji poruši svet. Odloči se, da bo otroka vseeno dala Vanessi, čeprav bo mama samohranilka. Juno se namreč zaveda, da je premlada za mamo, Vanessa pa si tega neizmerno želi. Čeprav je v občutljivi najstniških letih, je sposobna presoditi, kaj je najbolje za vse. Srečo pa ima, da ji pri vsem ob strani stojita starša. Juno se med nosečnostjo spopada s spremembo telesa, obenem pa se začne odražati njena osebna rast. S svojimi težavami se odkrito sooča. Do konca filma ne vemo, kako se bo odločila. Ali bosta z Bleekerjem otroka obdržala, ali pa ga bo Juno vseeno dala v posvojitev. Mislim, da se je odločila prav, čeprav moraš imeti za tako velik korak res veliko poguma. Veliko lažje bi bilo narediti splav in se pretvarjati, da se nič ni zgodilo.

Sprva sem Juno gledala kot dekle, ki je zavozilo s svojim življenjem. Pri šestnajstih letih še ni vedela, kaj pomeni biti mama. Da je zanosila, je bila njena in Bleekerjeva krivda. Presenetilo me je, kako umirjeno je razmišljala in sestavila celoten plan, kako in kaj se bo zgodilo. Če bi bila jaz na njenem mestu, bi se odločila za splav, saj se še vedno sprašujem, kako je njeno malo telo sploh preneslo nosečnost. Vendar se je vse obrnilo na lepšo plat te nezgode, saj je imela s strani staršev popolno podporo. Odločila se je za posvojitev, zato je tudi poiskala najprimernejše starše. Že na začetku je bilo opazno, da Vanessin mož Mark, ni bil preveč zainteresiran in navdušen nad to idejo. Mark se mi je zdel kot najstnik v nedozorelem odraslem telesu, ki še vedno misli, da bo zaslovel s svojim skladanjem pesmi. Bil je neodločen in sploh še ni vedel, kaj želi storiti s svojim življenjem. Mislim, da je Juno naredila pravi korak s tem, ko je otroka zaupala Vanessi, ki je bila rojena zato, da bi bila mama. Na Vanesinem obrazu smo lahko zaslutili strah mamice, ki je dobila to, kar si je najbolj želela. Navdušujem se tudi nad dejanjem, ki ga je storila Juno. Ni želela niti vedeti niti slišati o otroku in se je v svoje in otrokovo dobro popolnoma odpovedala vlogi mame ter to poglavje življenja prepustila Vanessi.

Juno sem doživljala kot odkrito, odrezavo, vendar zelo pogumno dekle.

Lia Kamenšek, 3. Za

Predstava govori o šestnajstletni Juno, ki po nepremišljeni noči s sošolcem Bleekerjem zanosi. Sprva misli, da bo vse rešila s splavom, a kaj kmalu ugotovi, da tega ne more storiti. Tako sledi soočenje s starši, ki novico prenesejo bolje, kot si je predstavljala. Odločijo se, da bo najbolje dati otroka v posvojitev. V časopisu kmalu najdejo primeren par – Marka in Vanesso (Vanessa si res močno želeli otroka). V sledečih devetih mesecih se zbližajo, kar pokaže razpoke v njunem zakonu. Tudi med Juno in Bleekerjem (fant, s katerim je zanosila) v tem času »ne cveti«. Malo pred Juninim rokom Mark zapusti Vanesso, saj ugotovi, da sam še ni pripravljen postati oče. Na koncu se vse dobro konča, Juno spozna, da je zaljubljena v Bleekerja, izpovesta si čustva. Rodi fantka, ki ga posvoji Vanessa. Juno je zanimivo najstniško dekle, ki se nerado dolgočasi. Obožuje glasbo, kar jo zbliža z Markom. Ni ji mar, kaj si drugi mislijo o njej, pomembno je le mnenje ljudi, ki jih ima rada. Veliko ji pomeni tudi, njena najboljša prijateljica Leah, ki ji stoji ob strani skozi celo preizkušnjo. Zanimivo jo je bilo opazovati skozi cel film in mislim, da je imela veliko pogumna pri odločitvi, da bo obdržala otroka. Pri vseh odločitvah je bila zelo spontana, na trenutke celo nepremišljena. Njeno obnašanje in način govora jo velikokrat prikažeta kot nezrelo. Tako se je zdelo, kot da je nosečnost ni vrgla iz tira, razen na začetku, ko se je morala soočiti s tem dejstvom. Bila je postavljena pred težko preizkušnjo, a se je dobro odrezala. Name je film pustil poseben vtis. Všeč mi je bilo, kako se je Juno spopadala z nosečnostjo in kakšna je bila njena prva reakcija. V resnici je verjetno veliko težje iti skozi enako preizkušnjo, najverjetneje te to zaznamuje za celo življenje, še posebno, če se odločiš za splav. Ker najstniška nosečnost ni nekaj običajnega, se zato srečujemo tudi s predsodki, dobivaš veliko pogledov, verjetno je zato tudi težje nadaljevati s šolanjem. A Juno s svojim značajem in samozavestjo zmore vse. Imeti moraš veliko poguma, da v teh najstniških letih obdržiš otroka, glede na vsa naša pričakovanja, preizkušnje, ki nas čakajo, izzivi ter plani, ki smo si je ustvarili za prihodnost. Verjetno sedaj še ne moremo razumeti, kaj vse s sabo prinese otrok, te skrbi, odgovornost in breme. Vseeno mislim, da se je Juno odločila prav in njeno odločitev občudujem.

Deja Ošljaj, 3. Za

VLOGA ZA EMO

Film Vloga za Emo je zanimiv najstniški film s tematiko, ki je namenjena najstnikom in je v veliki meri tudi delo najstnikov, saj je bil posnet v sodelovanju s Srednješolskim centrom Celje, pa tudi vlogo režiserja je prevzel profesor. Že po prvih kadrih postane jasno, da ne gre za amatersko delo, ki bi ga posneli ljudje, ki se te obrti šele učijo, temveč gre za dovršen izdelek, vreden ogleda. Pomanjkljivosti se pojavijo v scenariju, saj skuša v zgodbo zajeti preveč "tipičnih" situacij srednješolca. Tako smo, na trenutke, precej zmedeni, saj zgodba ves čas preskakuje iz enega kadra v drugega, brez da bi dodobra prikazala situacijo. Liki so kakšen trenutek neprepričljivi, čeprav jih je igralska zasedba dobro odigrala. Všeč mi je bilo, da je bil uporabljeno narečje in ne knjižni jezik, saj tako zgodba deluje bolj pristno. Kljub temu je film za slovensko "sceno" res soliden.

Natalija Govekar, 4. Ka, šol. leto 2020/21

Zgodba se odvija okoli srednješolke Eme, ki se še išče v življenju, pri tem pa jo ovirajo zbadljivke sošolcev. Zaradi tega ima velik odpor do šole in pade letnik, odnosi s starši pa so vse slabši. Kljub dogovoru s starši se v novem šolskem letu ne izkaže, bivša in hkrati nova sošolka, ki prav tako ponavlja letnik, ji odpre poti v svet najstniškega udobja, zaradi tega pa zabrede v še večje težave. S pomočjo staršev zbere pogum in se prijavi na avdicijo za šolsko televizijo, kamor je sprejeta in kmalu postane tudi urednica. Vmes se sooči tudi s prvo simpatijo, z Jurom, katerega bivše dekle postane ljubosumno in izbriše Emino oddajo. Emi se tako zdi, da se ves svet podira, vmes jo pretrese tudi novica o njeni biološki materi in pa odhod njene najboljšje prijateljice v Ljubljano, zaradi težav, ki se ji dogajajo v družini. Na koncu, ko že misli, da je konec vsega, pa se Jur na vse pretege trudi najti Emino oddajo in mu tudi uspe. S tem preseneti Emo in postaneta par.

Glavna oseba Ema, temnolasa srednješolka, je sramežljivega značaja, kar jo prav zaradi njene neodločnosti in nesamozavesti na začetku popelje v težave. Doživljam jo kot zelo sposobno in nadarjeno dijakinjo, ki pa potrebuje vzpodbudo, da pokaže vse svoje sposobnosti in zažari. To bi utemeljila s prizorom, ko nastopa na avdiciji in ima sprva veliko tremo in je zelo nesamozavestna, potem pa se spomni spodbudnih očetovih besed in se popolnoma vživi v vlogo novinarka.

Neža Božič, 4. Kb

Slovenski mladinski film Vloga za Emo je požel veliko komplimentov že s premiero filma leta 2014. Do danes velja za enega najboljših mladinskih filmov pri nas. Scenarij je pripravila Mateja Zorko, Alen Pavšar pa je bil zadolžen za režijo. Film traja 95 minut. V zgodbi prepoznamo nekaj znanih igralcev (Tina Gorenjak, Vojko Belšak ...) in nekaj takih, ki se šele spoznavajo s slovensko igralsko najstniškimi problemi, pomanjkanjem samozavesti, kreganjem s starši, spoznavanjem same sebe, iskanjem ljubezni in ustvarjanjem kariere. Ema se kmalu znajde pred težko realnostjo – ponavljati bo morala 3. letnik gimnazije. Takrat spozna Tajo, novo sošolko, ki ji pomaga skočiti v svet svobode. Ema malce zaide s prave poti, a se, po iskrenem pogovoru z očetom, spet najde. V šoli se prijavi za vlogo s snemalcem po imenu Jur. Med njima raste prav posebna vez in na koncu postaneta par. Film se konča srečno. V filmu najdemo nekaj motivov in tem, ki so nam lahko domače. Najprej izpostavimo samo najstništvo. Malokdo pri sedemnajstih letih zares ve, kaj si želi postati in kje je njegov prostor pod soncem. Ema malce zaide s poti, začne se upirati, spozna grenak priokus alkohola, spozna kako je biti »luzer«, ve, kaj pomeni, če si »razočaranje« za starše in sooča se s strupenim ljubosumjem. Zares spodbudno je, da vse težave premaga in postane najboljša verzija sebe. Postane srečna. Druga pomembna tema je ljubezen. V času najstništva se seveda vse vrti okoli ljubezni. Naj bo to med sovrstniki ali pa med otroci in starši. Ema in Jur sta se našla in njuna ljubezenska zgodba je zares simpatična. Razmerje s starši je Emi povzročalo malce več težav. Z očetom sta imela lep odnos, z mamo pa malce manj, saj ji je »vedno težila«. Odnos s Tajo je bil sprva malce problematičen, a se je končal s pravo prijateljsko ljubeznijo. Postali sta najboljši prijatelji. Ljubezen in urejeni medsebojni odnosi so izredno pomembni v času odraščanja, saj nas izkušnje in soočanje z le-timi pripravljajo na življenje.

Moje mnenje o filmu je pozitivno. Velikokrat se slovenskih filmov lotim s kančkom skepticizma, saj mi »naši« filmi niso pretirano všeč. Za razliko od drugih, sta mi Ema in njega zgodba simpatični. Verjetno vsi srednješolci razmišljamo podobno kot Ema: »kako bom štirideset let zdržala v šoli« in »jaz nisem za šolo«. A šolo je pač potrebno končati, ni druge. Zelo mi je bila všeč Tina Gorenjak, v vlogi mentorice, pri programu »Pozitiva TV«. Njene vloge me vedno pritegnejo. Seveda sem uživala tudi v gledanju najstniške svobode in nerodnih ljubezenskih pripetljajih. Odlično se mi je zdelo tudi to, da je Ema premagala vse ovire, na katere je naletela, in našla motivacijo za nov začetek. Včasih je res težko vstati iz postelje, kaj šele najti voljo za iskanje svoje prihodnosti. Emin končni verz »ne se jim pustit«, se mi bo zagotovo pletel po glavi še nekaj dni. In prav je tako. »Ne se jim pustit!«.

Rea Mandić, 4.Ka, šol. leto 2020/21

Film se mi je zdel precej zanimiv. Všeč mi je bilo, da so vsebino črpali iz vsakdanjega življenja najstnikov. Menim, da je v filmu odlično prikazano, kako velik vpliv ima sama družba na posameznika. Prav tako pa je tudi pomembna vzgoja staršev, saj sta dobra komunikacija in poslušanje drug drugega, ključna. Mislim, da bi se Emina starša že predčasno morala pogovoriti z njo. Omenjeno je nasilje v družini, kar seveda presega vse meje moralnosti. Emin mlajši brat predstavlja današnje otoke, ki so obsedeni z igranjem igrice in neprestanim brskanjem po spletu. Najbolj me je navdihnila Ema, ko se je končno vzela v svoje roke in sledila svojim sanjam. Zdi se mi, da bi bil začetek filma lahko boljši. Zanimalo me je, zakaj natanko je Ema dobivala slabe ocene, s čem se je vse začelo, kaj je šlo tako zelo narobe v njenem življenju, da je bila tako temačna oseba. Ogled filma bi seveda priporočala vsem generacijam, saj bi se lahko marsikdo našel v zgodbi in spremenil svoj pogled na svet.

Tjaša Baša, 4. Ka, šol. leto 2020/21

Osebnost mi film ni bil preveč všeč, pojavljali so se namreč številni dogodki, ki so se po mojem mnenju nizali prehitro. Med njimi ni bilo neke povezave in mislim, da je bil vrhunec vsega razkritje skrivnosti o Emini mami. Na nek način se mi je zdelo logično uporabiti mamin primer, kot spodbudo za Emo, saj jo je le-ta zapustila, ker se ji je pojavila odlična karierna priložnost, ki je ni želela spustiti iz rok. To je vplivalo na končno sporočilo filma, da ne smeš obupati, ne glede kolikokrat ti spodleti, ampak to, da zapustiš otroka, pa mislim, da je bilo že kar precej ekstremno. Kljub vsemu pa menim, da je bilo sporočilo pozitivno in sicer v smislu, da če ti le spodleti, si s tem pridobiš nove izkušnje, ki ti bodo pomagale v ponovnem doseganju cilja in hkrati tudi splošno v življenju.

Maja Lever, 4. Ka, šol. leto 2020/21

Film me je zelo pritegnil, zaradi poznane tematike, zapletov in realnega prikazovanja najstniškega življenja. Prikazali so teme, o katerih se pogosto ne pogovarja, kot so: ponavljanje let-nika, nerazumevanje s starši, iskanje samega sebe v najstniških letih nasilje v družinah, ljubo-sumje med najstniki ter

nezaupanje vase in podpora, ki jo mlad človek potrebuje. Pritegnilo me je tudi to, da sem vedela, da se v Emini družini nekaj prekriva in sem čakala trenutek, ko bom izvedela, kaj je skrivnost. Zaradi tega razloga mi je konec še posebej všeč. Izvemo, kdo je Emina prava mati, kar mi pa ni všeč je dejstvo, da nismo videli, kako je reagirala Emina družina potem, ko Ema izve skrivnost. Film ima odprt konec, vsaj tako se mi zdi, saj nekaj stvari ostane nerazjasnjenih, npr. ali bo Ema ostala v Sloveniji, Emina družina, uspešnost Eme v tem šolskem letu. Če povzamem, film bi si z veseljem ponovno ogledala, ogled pa bi priporočila vsem najstnikom ter staršem.

Mia Škoberne, 4.Ka, šol. leto 2020/21

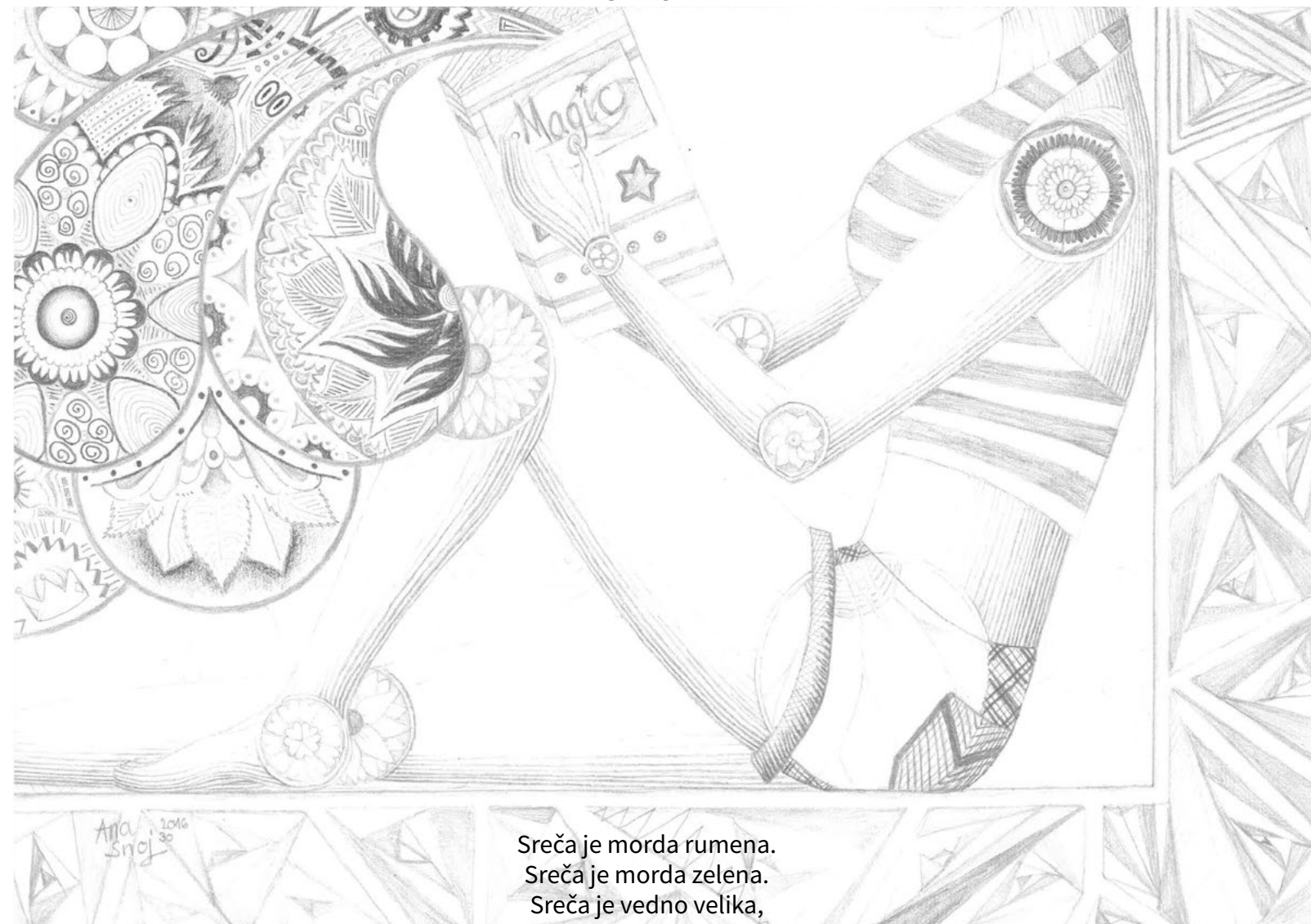
POLETJE V ŠKOLJKI

Poletje v školjki je mladinski celovečerni film, v katerem lik Tomaža odigra David Sluga. Tomaž je nagajiv fant, ki kljub prepirom med staršema, skuša uživati v enem od zadnjih poletji svojega otroštva. Edina odrasla oseba, ki ga razume, je stari Luka, ki mu podari školjko, da ga bodo valovi, ki odmevajo v njej, spremljali s spomini na najstništvo, na prvo ljubezen, na prijatelje in vse kar pride zraven. Film se začne s sporom med Pirančani in Portorožani, ko Tomaž uide varnostnikom na turistično plažo, a jih tja ne spustijo. Kmalu zatem je prišlo že do drugega spora, ko je eden izmed Portorožanov naredi žaljiv grafit namenjen Filipu. Luka ustavi prepir in poda Tomažu vrečko školjk. Ko je Tomaž prišel domov, mama ni bila ravno navdušena nad školjkami. Tomaža je poslala v kopalnico umiti roke. Skozi okno zasliši Mileno, v katero se, po nekaj besedah, zaljubi. Kasneje jo Polona predstavi kot svojo prijateljico. Za kamnito hišo so našli Portorožane, ki so na njihovem prostoru kurili in pekli nalovljene ribe ter jih pregnali. Kmalu sta ostala Filip in Tomaž sama na solinah. Luka jima ponudi vožnjo do Pirana. Naslednji dan so jim Portorožani zopet pripravili potegavščino z ogromnim grafitom na starejši zgradbi. Zato Tomaž in Pirančani skujejo plan s pomočjo računalnika Vedija, ki na ekran izriše figovo drevo. In tako so se odločili, da gredo rabutat fige. Ko se izmuznejo v drevo, se eden izmed njih stegne po figo in pade iz drevesa. Tako so bili razkrinkani in ko so bežali, so vodili Portorožane v moker beton, zaradi česar so vedeli, da jih čaka njihovo maščevanje. Tomaž je čakal in razmišljal, kaj bi jih novega »čaka«. Ko se je sam sprehajal po solinah, so ga napadli. Portorožani so spet pripravljali protinapad, a tokrat so se bolje pripravili. Tako so Pirančani brezmiselno napadli, Portorožani pa nazaj. Potem pa se iz prepira zaslišijo

zvoki motoristov. Hitro so ugotovili, da so motoristi tisti, ki kradejo školjke in se pobotali. Zvečer Tomaž dolgo razmišlja o zasedi, ki bi jo pripravili motoristom. Med razmišljanjem ga zmoti znan glas in sicer očetov. Zjutraj kar hitro oddrvi nazaj na soline, kjer se pripravijo na napad nad motoriste, ko bodo kradli školjke. Po zmagi nad motoristi se odločijo za proslavitev. Vsi zaplešejo in Tomažu se zazdi svet tako lep, a je čas, da gre domov, kjer ga pred vrati čaka selitveni tovornjak, ki je že poln njihovih stvari. Tomaž se zateče k Poloni na teraso in se takoj, ko se znoči, odpravi na soline. Zateče se v kamnito hišo brez strehe, kjer najde zavetišče in zaspi. Prebudi ga sončni žarek in Milena s psičkom Kajom. Za njima pride še njegov oče. Tomaž se od vseh poslovi, sede v avto, prisloni školjko k ušesu, se zazre skozi okno in posluša šum morja. Spominja se je vseh lepih trenutkov tega poletja. Film sem si že velikokrat ogledala, pa se ga še vedno nisem naveličala. Imam celo strip narejen po filmu in sem nad obojim, kljub temu da je minilo od izdaje že veliko časa, navdušena. Knjigo sem z veseljem ponovno prelistala.

Eva Skutnik, 3. Za

SREČA

Sreča je morda rumena.
 Sreča je morda zelena.
 Sreča je vedno velika,
 tudi, ko je majhna.
 Sreča je - imeti oči,
 saj oči vidijo vse:
 gozd, oblak in nebo
 ter pot, po kateri hodimo.
 Sreča je - imeti ušesa,
 saj ušesa slišijo vse:
 šepetanje, šumenje, tišino
 ter nevihto.
 Sreča je - imeti roke,
 ker se objemaš z rokami,
 ker ljubiš z rokami in
 hitiš v svet daleč stran.
 Sreča je morda rumena.
 Sreča je morda zelena.
 Sreča je vedno velika,
 tudi, ko je majhna.

Irma Glamočič, 2. Fa

MEDTEM KO VAS NI BILO

Danes, 17. 9. 2021, smo si ogledali film z naslovom Medtem ko vas ni bilo. Film pripoveduje o neuspehah sodobne družine, skozi katere začutimo njihove mučne dileme. Oče Rickey Turner je končno dobil novo službo dostavljanja paketov spletnih nakupov, kar je tudi ponosno povedal svojim otrokoma, Lizi in Sebu. Vendar pa ni bilo zanj vse tako, kot si je zamislil oziroma pričakoval. Rickyjevo delo je moralo biti natančno, saj je bila vsaka sekunda vezana le na denar, vplačan ali izplačan. V svojem delovnem času ni smel imeti niti odmora za stranišče, kaj šele, da bi mu nadzornik odobril proste dneve ali zasluženi dopust. Delati je moral neprestano. Na drugi strani pa je Rickeyjeva žena Abby, negovalka in pomočnica na domu za starejše in invalide, ki ima »pogodbo o ničelni uri« - torej je plačana na posamezen obisk, ne na uro, zato dela do dokaj poznih ur. S »strankami« ravna, kot bi ravnala s svojo mamo, ki ji je pred kratkim umrla. Skozi film se vidi, da je zelo sočutna, prijazna, skrbna, nežna in potrpežljiva, tudi če to stane njen čas ali denar. Ker se starša vračata v poznih urah, morata otroka večino časa preživeti sama. Njun najstniški sin Seb postane vse bolj umaknjen in ko je to najmanj potrebno, začne zahajati v težave, ki bi ga lahko celo izključile iz šole (kraja v trgovini, uničevanje lastnin z grafiti). Kljub temu, da mu starša želita le dobro, sam ne vidi boljšega življenja. Rickey je skozi celotno dogajanje z namenom, da bi končno pridobil malo denarja in da bi lahko pomagal svoji družini, moral preiti skozi vse težave. Poleg tega pa mu je še nadzornik, kateremu mu je bilo mar le za denar, dajal vedno več dolgov. Ko je upal, da bo šlo na bolje, je šlo le slabše. Ko bi radi nekaj omogočili svoji družini, svojim otrokom in tega ne moremo, to izredno boli in se kaže na različne načine. Rickey je to pokazal s tem, da je bil bolj impulzivnega in vzkipljivega značaja. Bil je razočaran, kar je popolnoma razumno. To se dobro vidi tudi pri tem, ko je Seba zaradi mišljenja, da mu je vzel ključe od kombija, nepremišljeno udaril po licu. Sam ni mogel več in bil je v bistvu le izkoriščena žrtev delodajalca. Lizi, ki se sicer zaveda, da morajo njeni starši neprestano delati, je zaradi družine hudo. Rada bi le, da bi lahko preživeli kakšen družinski skupni večer več, zato je tudi iz upanja na to vzela ključe od kombija. Presenetilo me je to, da je Seb, kljub temu, da je videl, da sta se njegova starša trudila, da bi lahko preživeli in si privoščili malo več skupnega časa, vseeno delal le večje probleme. Šele na koncu, ko njegov oče doživi nesrečo in ga med njegovim delom hudo pretepejo, pokaže tudi svojo plat sočutja. Film se konča s tem, da gre Rickey ves poškodovan nazaj na delo, da bi odplačal vse njegove dolgove, kar pa nam pove, da se zgodba nadaljuje. Mislim, da se marsikdo dandanes lahko poistoveti z njihovo zgodbo. Veliko je takih, ki delajo neprestano do poznih ur, da bi lahko vsaj malo zaslužili in se preživeli, kaj šele

da bi lahko privoščili otrokom najboljše. Sama vem, da je kar nekaj staršev, ki delajo neprestano in nimajo toliko časa, da bi ga preživeli s svojimi otroki. Ti pa lahko to izrazijo vsak na drugačen način. Nekateri se osamijo za telefoni ali šolo in postanejo nesocialni, drugi pa se znajdejo v svoji družbi. Seb se je znašel v slabi in ni več videl pomena, da bi sploh hodil v šolo, saj glede na starše in prijatelja vidi, da je lahko to popolnoma vseeno. Skozi zgodbo se dobro vidi, da dejansko otroci odsevajo iz staršev in njihovega vedenja. Zgodba filma se mi je zdela izredno žalostna, saj je hudo, če se ljudje, ki so pošteni in si zaslužijo lepo življenje na koncu znajdejo v začaranem krogu, s katerega ne morejo »splavati« ven in ne najdejo izhoda. Žalostno je, da se ljudem, ki si zaslužijo normalno življenje, so pošteni in delavni to življenje lahko že v naslednjem trenutku hitro obrne. In ko na koncu ne vidiš več izhoda, vse izgubi pomen.

Nina Žemva, 3. Fb

Delo angleškega filmskega režiserja Kena Loacha z naslovom Medtem ko vas ni bilo (Sorry We Missed You) je socialna drama, ki spada med filmske uspešnice leta 2019. Poleg nagrade občinstva je istega leta prejela tudi nagrado žirije KINOTRIP in s svojo izvrstnostjo prepričala tudi našo šolo. Dijaki nekaterih razredov smo imeli priložnost, da smo si uspešnico ogledali na lastne oči. Prepričan sem, da film nikogar ni pustil ravnodušnega, saj ima močno sporočilo. Moram priznati, da mi je bil film všeč. Še posebej me je navdušil njegov celotni potek, saj so manjši pripetljaji, dogodki ali nepričakovane spremembe gledalca še bolj pritegnile k spremljanju zgodbe. Jasno je prikazal realni svet, v katerem živimo in pri tem ni ovinkaril, kakor lahko to zasledimo v mnogih drugih filmih, ki so last večjih podjetij in ne avtorja samega. Navdušile so me tudi igralske sposobnosti glavnega igralca Krisa H. (v filmu igral Rickya), ki je po mojem mnenju blestel, in nadarjenost najmlajše igralka (Katie P.), ki se je v filmu preizkusila v vlogi Rickyjeve hčere. V filmu je neprestano prisoten problem, ki se veže predvsem na delo in njegov vpliv na družino. Delo lahko na družino vpliva negativno, kar se odraža tudi na družini sami. Na žalost sem mnenja, da se je ta problem v družbi razširil in da povzroča preglavice mnogim družinam po svetu. Ta problematika se je zadnja leta le še povečala, saj je med nas prikorakal nov virus in poleg težav v zdravstvu povzročil težave tudi v službah. Mnogi delodajalci so v upanju, da podjetje obstane, številne zaposlene odpustili, jim zmanjšali plače ali pa povečali število delovnih ur, kar je neposredno vplivalo tudi na kvaliteto mnogih družin. Veliko jih ob tem pomisli na

kratkotrajne posledice celotne situacije, a menim, da se ljudje na vodilnih položajih premalo zavedajo dolgotrajnih posledic, ki jih bo za seboj prinesla pandemija. Ob tem se vprašam, ali je družbeni sistem, v katerem živimo, primeren času. Moj odgovor je ne, saj se bojim, da so ljudje v ospredje začeli postavljati kapital pred sočloveka, kar pa je vodilo do številnih družbenih težav. Mnogi se tega že zavedajo in res lahko le upam, da bodo ljudje spoznali, da se bo življenje posameznika izboljšalo takrat, ko bo kapital na seznamu potrebščin za kvalitetno življenje v družbi pristal na nižjem kot prvem mestu ...

Gašper Jenko, 4. TLB

Film je posnet na zelo realističen način, brez olepšav. Všeč mi je, kako so igralci odigrali svoje vloge. Ob gledanju filma so me tudi prevzela razna čustva, že zaradi same zgodbe. Mislim, da se ob tem vsak zamisli, ker te življenja lahko zelo hitro pripelje do take situacije, ko se zaradi finančne stiske življenje obrne na glavo. To pa s sabo prinese še mnogo drugih težav, pri čem pa se mi zdi pomembno, da imamo ob sebi ljudi, ki so ljubeči, tako kot je bilo to prikazano v filmu. Zdi se mi zelo lepo, kako je družina še vseeno ostala ljubeča in so se kljub težavam trudili drug za drugega. Mislim, da je to ključno v takih situacijah, saj lahko človek drugače zelo hitro obupa in ne vidi več smisla v življenju, tako pa imaš razlog, da se trudiš in ne obupaš, ko te življenje pripelje do takih situacij.

Zala Kučič, 4. Ka

Film prikazuje zelo težko družinsko zgodbo, kako finančne težave privedejo do težav v odnosih. Mama in oče trdo garata za denar, pri tem pa je zapostavljena cela družina. Oba prihajata zelo pozno iz službe, čeprav se trudita pohiteti. Težavo pa imata tudi pri sinu, ki mu grozi izključitev iz šole. Oče sprejme novo službo, v kateri dela po 14 ur na dan 6 dni v tednu, poleg tega pa se v podjetju obnašajo zelo nehumano. Vidita se njegova izčrpanost in trud za lastno družino. Tudi mama je zvesta svojemu poklicu kot patronažna sestra, vendar je za svoje garaško delo premalo plačana.

Film se me je dotaknil, ker so v veliki finančni luknji, iz katere je težko priti, pri tem pa se trudijo biti dovolj časa v krogu družine. Poleg vseh teh problemov pa so še vedno topla in prijetna družina, vendar jim življenje ni naklonjeno.

Tako dobri ljudje si zaslužijo boljše.

Daša Krajnc, 4. Ka

Film prikazuje družinsko življenje v današnjem času in ovire, ki jim jih na pot postavlja prekarno delo ter posledice le-tega. Dandanes je lahko najti zaposlitev, vendar ta velikokrat ne izpolnjuje naših pričakovanj, zato lahko rečemo, da je lahko najti »slabo« zaposlitev. Ker večina ljudi nima možnosti dobre zaposlitve, se tako kot Ricky polotijo lahkih poti in težkih/mučnih posledic.

Film je bil precej realen, v večini sploh ni izgledalo, kot da bi bil posnet po scenariju, temveč kot da bi ga snemali, kaj se dogaja skoraj polovici delavskega razreda po vsem svetu v tem trenutku. V filmu sem videla tudi svojo nekdanko družinsko situacijo. Tudi sama sem nekaj časa preživela v čevljih male Elize, zato se me je film še bolj dotaknil.

Zdi se mi nepravilno in absurdno, da večina ljudi, ki gleda ta film, doma doživlja enake situacije ter da ne morejo narediti ničesar, da bi situacije izboljšali. Obenem pa obsojam ljudi, ki kot Rickyjev šef ne izboljšajo pogojev za delo, čeprav bi jih lahko.

Maša Bohinc Penček, 4. Ka

MNENJE O FILMU GRETA

Film govori o petnajstletni Švedinji Greti Thurnberg. Greta je aktivistka za podnebje in globalno segrevanje. To pomeni, da ljudi ozavešča o problemih ter nevarnostih, ki obsegajo to tematiko in kaj lahko naredimo, da se tej nevarnosti čim bolj izognemo. S svojimi demonstracijami si je priborila mesto med najbolj znanimi aktivisti za okolje.

V filmu sledimo začetku njenih protestov ter spoznamo, zakaj se je za njih odločila. Priča smo tudi boju z njeno boleznijo, Greta ima namreč Aspergerjev sindrom. Hkrati spremljamo njeno vsakdanje življenje in privajanje na to, da je na očeh javnosti.

Film se mi je zdel poučen, saj probleme globalnega segrevanja in podnebne krize predstavi takšne, kot so in brez olepšav. Zdi se mi pomembno, da se mlade o tem ozavešča, saj na mladih svet stoji. Po ogledu filma se zagotovo začneš spraševati, ali ti sam dovolj narediš za okolje. Sem tabornica, zato so me že od malih nog učili, naj bom varčna in prizadevna. Ker sem članica okoljevarstvene organizacije, kot so taborniki, sem se velikokrat udeležila pogozdovanj, čistilnih akcij ter izobraževanj na temo okolja. Zavedati se moramo, da vsaka malenkost šteje, četudi je to le bambusova zobna ščetka, ki se jo z lahkoto reciklira ali pa to, da med ščetkanjem zob zapremo vodo. Vsak posameznik je odgovoren, da skupaj ustvarimo boljši in Zemlji prijaznejši prostor.

Žana Čamdžić, 1. Fb

Kako si drznete!

Greta je petnajst- in kasneje šestnajstletna deklica, ki prihaja iz Stockholma na Švedskem. Zavzema se predvsem proti negativnim učinkom podnebnih sprememb in kaj lahko mi mladi pripomoremo. Njena zgodba se začne s stavkanjem pred parlamentom v času šole. Greta ima Aspergerjev sindrom, kar pa pomeni razvojno motnjo, ki sodi v skupino motenj avtističnega spektra. Njena prednost je, da je zelo predana temu, kar jo zanima. Tako je začela vse več brati in pisati o svetovnih podnebnih spremembah.

Svoja dela je med protestiranje delila mimoidočim in tako jih je veliko spoznalo, da bi lahko naredili marsikaj za zmanjšanje posegov v okolje. Zaradi njenih prizadevanj ji je prisluhnilo vse več ljudi. Protesti so postali množičnejši in opazili so jih tudi mediji ter politiki. Povabljen je bila na številne sestanke, srečanja in konference, vendar se ji je zdelo, da je nihče ne posluša ter da vsi obljublajo prazne besede namesto dejanj. O Greti se je veliko govorilo po spletu, zato se je pojavilo ogromno

žaljivih in nespoštljivih komentarjev, vendar se zaradi svoje vztrajnosti ni vdala. Povabljen je bila tudi v New York in se zaradi svojega prepričanja namesto z letalom na pot odpravila z jadrnico. Na mednarodni konferenci je politike prvič ogovorila z besedami „Kako si drznete,“ kar pa je mnogim pojasnilo dejstvo, kako potrebne so spremembe glede varstva okolja.

Osnovno šolo je končala z nadpovprečnim uspehom in pot nadaljevala v gimnaziji. Greta je še naprej obiskovala petkove stavke in spodbujala ostale k čistejšemu okolju.

Kaja Jernejčič, 2. Fa

OGLED PREDSTAVE ROKOVA MODRINA

V torek, 2.11.2021, smo si dijaki 1. in 2. letnikov v šoli ogledali predstavo o zgodbi pokojnega smučarja Roka Petroviča. Še dan danes se ga ljudje spominjamo kot nepozabno smučarsko legendo, ki je v svoji karieri zelo hitro uspel in si pridobil ogromno zmag, naslovov prvaka, globusov...

Že kot majhnega ga je mama Zdenka prvič postavila na smuči, pri njegovih prvih smučarskih zavojih pa mu je pomagal oče Krešo, s katerim sta sodelovala celo Rokovo kariero. Kot pravi Rok, se je na smučarski progi počutil svobodnega, a kljub temu to ni bilo to, kar si je želel. Sam se je rad potapljal na Hrvaškem, od koder je prihajal tudi oče Krešo, in pisal kratke verze, z mamom pa ste večkrat izvajala tudi jogo. Oče Krešo je bil glede športa zelo zagnan, saj si je želel vedno večjega uspeha, Roka pa je to priganjanje in siljenje zelo motilo in utrujalo. Ob smučanju se ni počutil

takega, kakršen je, a je bilo očetu to zelo težko pojasniti. Njegova nadarjenost in spretnost ter ravnotežje so se pokazali v mladosti že zelo hitro, kar je očeta še bolj priganjalo v to, da Rok v svoji karieri uspe.

Mnogo ljudi je danes prisiljenih početi nekaj, česar si sami ne želijo, bodisi je to želja staršev, vrstnikov, ljudi okoli, a kljub temu svojih sanj ne morejo uresničiti, saj jih vedno nekdo nagovarja v nekaj drugega. Prav to se je zgodilo Roku. Kljub njegovi veliki slavi in uspehu to ni bilo zanj, saj je bil po naravi bolj miren človek. Pritisk, s katerim so ljudje rinili vanj, je postajal vse močnejši, dokler ni prišlo do tega, da je imel vsega dovolj. Žal je pri svojih uspešnih sedemindvajsetih letih umrl pri potapljanju v Dalmaciji.

Velika slovenska legenda Rok Petrovič je v svoji karieri pokazal ogromno borbenosti, talenta vztrajnosti, ki lahko slovenski narod dela ponosnega. Iz predstave se lahko vsak človek, na podlagi Rokove zgodbe nauči, da v življenju lahko dosežemo vse, najpomembnejše pa je to, da počnemo nekaj, kar nas veseli, ob čemer se bomo počutili točne take, kakršni smo, in sledimo le svojim sanjam in ne sanjam drugih. Naj se ga večno spominjamo.

Katja Jaklič, 2.Ka

Mnenje o gledališki predstavi Rokova modrina

Rokova modrina nam prikaže trenutke življenja Roka Petroviča.

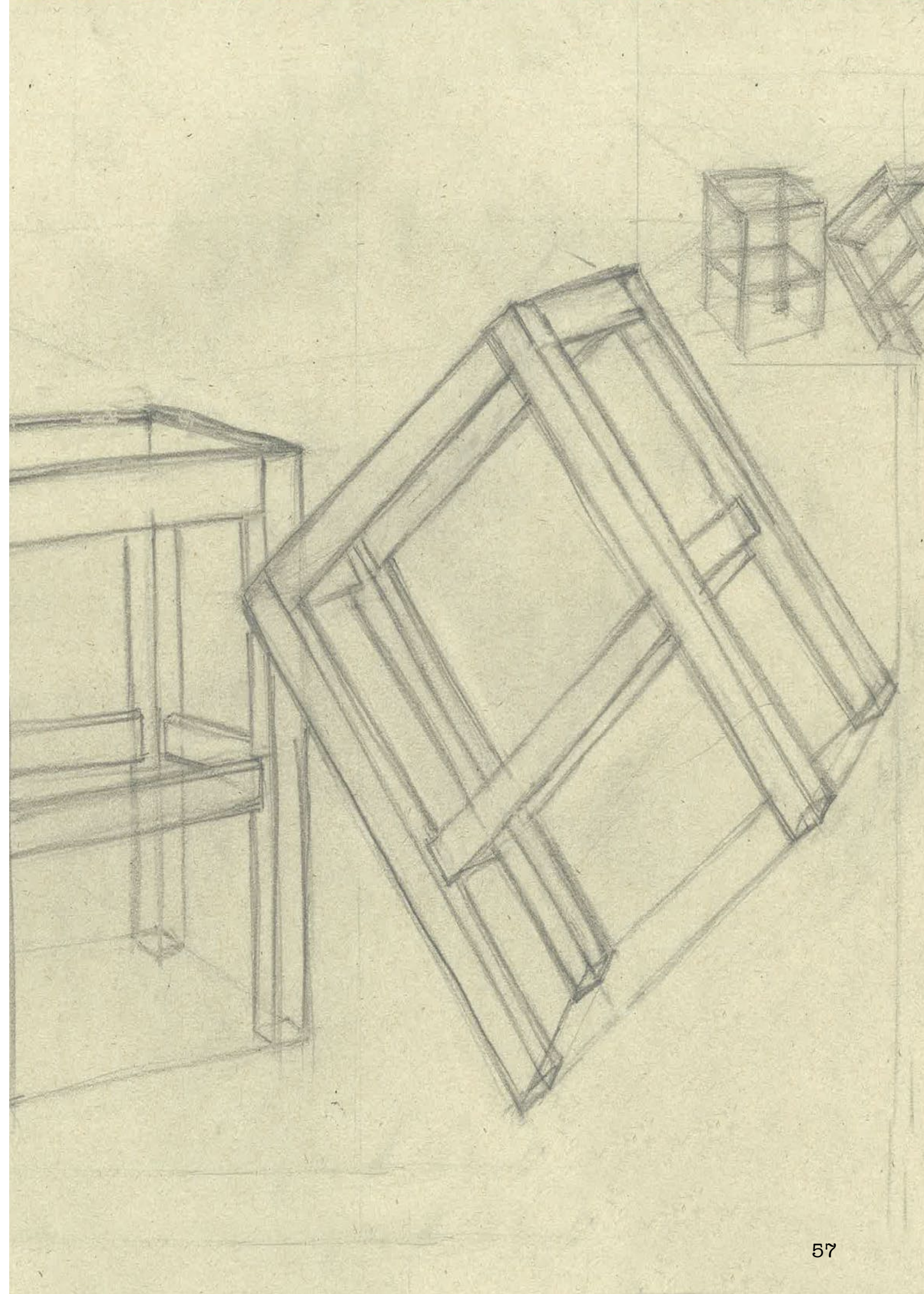
Njegov oče je hotel, da Rok postane najboljši smučar na svetu ter da osvoji veliko nagrad. Rok je moral ves čas trenirati, čeprav je imel drugačne želje. Osvojil je mali kristalni globus, bil svetovni prvak ter drugi za Bojanom Križajem. Ukvarjal se je z meditacijo in indijsko filozofijo. Med potapljanjem pri hrvaškem otoku Korčula je na žalost utonil in tako umrl. V predstavi je bila tragično prikazana njegova smrt in spomnila me je na znan svetopisemski citat:

»Hitrim ni zagotovljena zmaga v teku, ne junakom zmaga v boju [...], kajti vsakega od njih doletijo nepredvideni dogodki ob nepričakovanem času.«

Ta misel nam da vedeti, da je vsak človek smrten, tudi znani športniki, kot je Rok Petrovič. Važno je samo, da smo srečni in zadovoljni s svojim življenjem in ne dovoliti drugim, da bi upravljali z njim. Življenje je prekratko, zato uživajmo v njem in se trudimo, da je vsak dan za nas kot unikat.

To nam je tudi prikazala ta gledališka predstava, zato moramo iz nje sprejeti to sporočilo.

Sandra Pečnik in Ella Zenković, 1. L

NIKO GRAFENAUER – MOLK

Med besedo
in tisto, kar pomeni,
med žive s smrtjo v ozadju
in pozabljenje,
ki se ulega kot zemlja,
med krik
in praznino,
polno nasilja,
pada molk.
Sam si
v temi, kjer se začenja
zavest o stvareh.

Pesem je melanholična, skoraj morbidna in groteskna. Lirski subjekt se počuti samega, obkroženega z molkom. Pesem poudarja moč ali celo pomembnost molka, ki je povsod okoli nas. Avtor zavzame stališče, da je svet napolnjen z molkom – molk je temelj stvari, besed in nasprotij. V pesmi avtor opisuje vlogo molka okoli nas, da dojemanje vseh besed zahteva molk. Omenjena je tudi smrt, bralec čuti otopelost lirskega subjekta in njegovo zavedanje minljivosti človeka in samega sebe. Lirski subjekt okoli sebe čuti praznino, je osamljen, molk je tih, a hkrati kričeče glasen. Pesem je zaključena z mislijo, da se vse začne z molkom, da je molk bistvo in izvor vsega.

Pojmi v antitetičnih razmerjih so beseda in njen pomen, nasprotje življenja in smrti, ter krik in z nasiljem napolnjena praznina. Kljub njihovi prostorski oddaljenosti jih povezuje molk. Avtor da molku novo pomensko razsežnost in ga prikaže kot temelj zavesti o stvareh. Prikaže dejstvo, da je molk povsod okoli nas, je temelj vsega.

Lirski subjekt je nemočen, nesvoboden in izgubljen v praznini. Njegov obstoj spremlja molk, kjer se zrcali eksistencialna (bivanjska) stiska. Čutiti je odtujenost in samoto subjekta ter njegovo ostro zavest o smrtnosti.

Pesem je pisana v svobodnem verzu, brez rim. Povedi same po sebi niso zapletene, vendar zaradi avtorjevega abstraktnega, filozofskega in simboličnega izražanja zahtevajo dovoljšno mero zbranosti in samointerpretacije abstraktnih in simboličnih besednih zvez. V vsaki kitici se pojavi en glagol. Trije glagoli (1. kitica:

se ulega; 2. kitica: pada; 3. kitica: se začenja)

ponazarjajo realnost in razlago molka. Bralcu s takim vrstnim redom glagolov pesem daje najprej občutek nevtralnost, nato padca (skoraj negative) in za tem navidezno napredovanje, ki pa je pravzaprav poudarek tega, da je molk temelj vsega.

Pesem je primerljiva s pesmijo Daneta Zajca – Veliki črni bik. V obeh je prikazan motiv odtujenosti lirskega subjekta ter njegov občutek osamljenosti in samote. V obeh primerih čutita nemoč in začutiti je občutek brezupa. Obe omenjata nasilje praznine in molka. V Velikem črnem biku ta kliče in v odgovor dobi le odmev, na nek način tako kot v Molku Grafenauer poudarja molk med krikom in praznino. Obe pesmi sta pisani v svobodnem verzu, groteskno obarvani in opozarjata na samoto, minljivost in smrt.

Iza Hribar, 4. Ka, šol. leto 2020/21

V pesmi zaznamo precej pojmov, ki so postavljeni v antitetična razmerja: beseda in njen pomen, življenje in smrt/pozabljanje, krik in molk, nasilje in praznina. Vse te pojme med seboj povezuje molk. Lahko bi rekla, da ima molk zelo širok in globok pomen, včasih prav tišina pove največ.

Vsa prej naštetja nasprotja opisujejo človeka. Vsak posameznik se srečuje z njimi in so del vseh nas. Z rojstvom se že prične bližanje smrti. Smrti ne moremo ubežati, s časom se prične tudi pozabljanje in pazljivejše izbiranje besed. Postanemo bolj zreli, hitreje in lažje uživamo v tišini.

Človek pravzaprav nikoli zares ne preneha razmišljati, pogostokrat pa se ne izrazi in je molk edina ugodna rešitev. Komunikacija je zelo pomembna, pa se kljub temu ljudje ne znamo pogovarjati. Včasih bi ravno prava beseda lahko rešila usodni molk in zapolnila notranjo praznino.

Lirski subjekt je navzven pasiven, znotraj pa bije eksistencialno krizo. Zdi se odtujen, opazuje okolico in se zaveda svoje minljivosti. Dobimo občutek, kot da bi se utapljal v svojih mislih, ki pa so še kako realne. Je osamljen, precej filozofsko gleda na svet. Zdi se, kot da bi bil razočaran nad življenjem, izgubljen v lastni praznini.

Pesem je na začetku precej zgoščena, čutimo stopnjevanje besed in glagolov, kot da bi bilo vsega preveč, gneča nasprotij, ki dajejo občutek utesnjenosti. Potem pa sledi presledek in zapis: »pada molk«. Ker je verz v svoji vrstici, ima še večji pomen, vsemu zgoraj, vsemu, kar se nam v življenju nabere, ko ne zmoremo več, sledi molk. Samota. Tišina. Razmišljanje o vseh napakah in preteklosti, načrtovanje

prihodnosti in zavedanje sedanjosti.

Zadnja kitica: »Sam si v temi, kjer se začenja zavest o stvarih«, se mi zdi zelo resnična. Pogostokrat, ko pride večer, se najdemo sami, v temi, v tišini. Prav takrat se začnemo spraševati o smislu življenja, komaj v tišini se pričnemo zavedati stvari. Molčimo, pa čeprav bi mogoče raje kričali. Sami smo in edina družba je naša zavest. Sami smo in besede nimajo več pravega učinka. Molčimo.

Rea Mandič, 4. Ka, šol. leto 2020/21

Na začetku pesmi pesnik govori o besedi in njenem pomenu. S tem želi poudariti pomen besed. Kdaj tudi tišina lahko pove več, kot ena sama beseda. Med žive s smrtjo v ozadju in pozabljanje, ki se ulega kot zemlja, želi povedati, da vsakega čaka smrt in da s smrtjo podoba osebe začne počasi izginjati. Menim, da je pesnik v nadaljevanju pesmi želel povedati, da ko izgubimo osebo, nastopi v človeku neko neravnovesje. Na eni strani krik, na drugi strani praznina in molk. In šele ko si sam, se začneš zavedati določenih stvari.

V antitetičnem razmerju so predstavljeni beseda in njen pomen, življenje in smrt ter krik in molk. V vsakdanjem življenju lahko preidemo v trenutki iz ene v drugo skrajnost (npr. veselje in žalost). Molk ima v tej pesmi posebno vlogo, saj želi pesnik poudariti, da kdaj molk lahko pove veliko več, kot ena sama beseda. Pesnik preko pesmi izraža samega sebe – svoje občutke. Lirski subjekt je izgubljen in nemočen. Z molkom pesnik povezuje skrajnosti. Pesem nima veliko glagolov, a pesmi dajo dodatno globino.

Pesem Molk bi primerjala s pesmijo Večerna pravljica Gregorja Strniše, saj obe pesmi predstavljata dve skrajnosti. V večerni pravljici sta predstavljena dva sveta. Na eni strani narava v svoji nenavadni podobi, ki predstavlja aktivno stran sveta, na drugi strani pa pasivnost prebivalcev v temni hiši. V pesmi Molk pa zaznamo nasprotja, kot sta molk in govorjenje ter življenje in smrt.

Pesem Molk pa bi lahko primerjala tudi s pesmijo Rime na i Ervina Fritza. V pesmi rime na i pesnik pride do spoznanja, da je samo življenje razkošje. V pesmi Molk pa pesnik govori o življenju in njegovem pomenu in smrti.

Iva Beguš, 4. Ka, šol. leto 2020/21

Pesem Molk pa lahko primerjamo s pesmijo Daneta Zajca Črni bik. Tudi v tej pesmi namreč bik rjove v prazen prostor zaradi bolečine in osamljenosti, v zameno pa nazaj dobi le svoj odmev. Kljub temu, da ju povezuje motiv osamljenosti, bika še

vedno dosežejo njegovi odmevi, medtem ko v pesmi Grafenauerja ostane lirskemu subjektu le molk, s katerim se prepusti svoji zavesti. Bik neprestano poskuša dobiti odgovor, kliče v prostor, kjer ni nikogar, medtem ko se oseba iz druge pesmi preprosto prepusti temi in utesnjenosti, ki jo s seboj prinese molk. Prav zaradi tega lahko opazimo med njima veliko razliko kljub temu, da ju povezuje osamljenost. Ubrala sta namreč popolnoma drugačno pot spopadanja z le-to.

Maja Lever, 4. Ka, šol. leto 2020/21

NIKO GRAFENAUER – OTROŠKA POEZIJA

Grafenauerjeva otroška in mladinska dela vsebujejo igro in fantazijo. Vanje vključuje humor, ki je izpeljan iz nenavadnih besednih zvez ter pretiravanj. Takšen humor vsebini doda igrivost in domišljijo, ki jo izpeljuje iz doživetja sveta. Pesmi, namenjene otrokom, so izredno preproste, polne rim in pa morda tudi malce poučne.

Ena najbolj poznanih otroških zbirk je Pedenjped. V tej zbirki pesnik zajame celotno otroštvo vsakega otroka – kako spoznava svet, samega sebe, kako odreagira, ko dobi sestrico, kako mu deluje otroška fantazija, kaj vse otroci počnejo, kaj, kako in s čim se igrajo ...

Pesmi v tej zbirki so izredno zabavne, kratke, polne rim, otroške domišljije, bralec, pa lahko ob branju začuti otroško brezskrbnost, razposajenost, energijo. Sama bi rekla, da ta zbirka ni namenjena samo otrokom ampak tudi odraslim. Zakaj – ker se mi dozdeva, da si vsak od nas kdaj zaželi, da bi bilo zopet vse brezskrbno, kot včasih, da ne bi občutili stresa, hitrega tempa življenja, ... Lahko bi jih prebirali tudi, če si želimo samo sprostitev, da odmislimo vse skrbi.

Ko sem sama prebirala to zbirko, sem se takoj spomnila na osnovno šolo. Vse pesmi sem, kljub temu da je od zaključka osnovne šole minilo že kar nekaj časa, še vedno znala skorajda na pamet. In verjamem, da nisem edina. Vsak pozna pesem Sam, Uspavanka, Dvojčka, ... Meni najljubša je pesem Dvojčka. V tej pesmi res občutiš otroško energijo, nevednost, dožemanje samega sebe, svoje telesa, dogodka, ko se prvič zagledaš v ogledalu ...

Prva v tej zbirki je nastala pesem Uspavanka. Nastala je, ko je pesnik zbolel in je moral ostati doma. Izmisli si je verz »trilili, tralala« in se asociativno vrnil v svoja otroška leta. Spomnil se je zlasti tega, da je moral zvečer v posteljo, ko so bili vsi drugi še pokonci in kako ga je bilo strah. Že ko sem prebirala pesmi, sem opazila, da niso napisane z »levo roko«, čeprav zvenijo preprosto. Čuti se, kako se pesnik

res vrne v svoja brezskrbna leta, čeprav verjamem, da niso bila tako brezskrbna, kot so naša.

Druga zbirka, ki mi je prišla pod roke, je zbirka Halomušnice oz. Telefonske pesmi o živalih. V tej zbirki ima vsaka pesem naslov po eni živali (Vrane, Lisice, Polž, Krava, ...). Tudi te pesmi so napisane zelo preprosto, duhovito, z dodatkom humorja, vendar z manj rimami kot pri Pedenjpedu, bolj poučne – živali so razložene na sicer zabaven, a še vedno otroški način. Predstavitev živali je zasnovana na reku (npr. Vrana vrani ne izključa oči; Zvit kot lisica; Priden kot mravlja, ...), v nekaterih pesmih pa pesnik žival spremeni v človeka ali stvar. Na primer pri pesmi Lisice, kjer je beseda lisica prenesena tudi v predmet (policijske lisice) ali pa v žensko, ki ima bogatega moža, ki se nosi kot kraljica, v žensko, ki bi za denar naredila kar koli. V tej pesmi je najprej predstavljena lisica kot žival. V drugi kitici pa se že spremeni v človeka – v moškega s pomembno funkcijo, ki je zvit in zloben. Vsi se ga bojijo, a ga nihče ne upa kritizirati, ker ve, da bo dobil kar hudo kaznen. Omenjen je Stalin, voditelj Rusije po prvi svetovni vojni in vse do konca druge svetovne vojne. V tretji kitici pa je beseda lisice spremenjena v stvar, ki se jo bojimo vsi – v policijske lisice. V zadnjih treh kiticah je lisica zopet povezana s človeško lastnostjo – kot zvita ženska, ki ulovi bogatega moškega, samo zato, da bi prišla do denarja, brez kakršnega koli posebnega truda. Ta pesem, se mi zdi, da je z lahkoto aktualna tudi v današnjem času, saj nikoli ne veš, kdaj te bo kdo ovil okoli prsta, te izkoristil, ... Se mi pa zdi, da je, na žalost, vedno bolj resničen zadnji del pesmi.

V otroške pesmi zbrati nek občutek brezskrbnosti, veselja in hkrati poučnosti je zelo težko. Mogoče se ta poučnost ne odraža najbolje v zbirki Pedenjped, se pa toliko bolj v zbirki Halomušnice. Kot sem že omenila, so te otroške pesmi lahko namenjene tudi odraslim. Ob prebiranju se sprostimo, nasmejimo, odmislimo vse skrbi, strahove in se vrnemo nazaj v brezskrbnost, kar pa je v takšnih časih, ki jih doživljamo trenutno, zelo zaželeno.

Mateja Žibert, 4. Ka, šol. leto 2020/21

NIKO GRAFENAUER – MLADINSKA IN ODRASLA POEZIJA

Niko Grafenauer je slovenski pesnik, esejist in prevajalec, vsestranski ustvarjalec za otroke in odrasle. Rodil se je 5. decembra, 1940, v Ljubljani. Bil je sedmi otrok v družini. V zgodnjem otroštvu je izgubil oba starša - mati je umrla teden dni

po njegovem rojstvu, oče Ciril pa, ko je bil star leto in pol. Vzgajala ga je sestra. Družino je vojna ponesla na različne življenjske poti. Po končani osnovni in srednji šoli v Ljubljani, leta 1960 je študiral in leta 1969 tudi diplomiral iz primerjalne književnosti in literarne teorije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Po diplomi je bil več let svobodni književnik. Od leta 1973 do 1995 je bil urednik leposlovja za otroke pri založbi Mladinska knjiga. Bil je glavni urednik revije Problemi in časopisa Ampak ter eden od soustanoviteljev založbe Nova revija in do upokojitve leta 2002 tudi njen direktor in glavni urednik. V osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja je deloval v civilnih gibanjih za osamosvojitve in priznanje Slovenije. Od leta 2009 je redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Osebo liriko je začel objavljati v mentorski reviji Mlada pota leta 1956, prvo zbirko Večer pred praznikom je izdal leta 1962. Zgledoval se je po Vladimirju Bartolu, Simonu Jenku, Srečku Kosovelu, Josipu Murnu, Francetu Prešernu in Otonu Župančiču. Iz začetnega, umirjeno modernističnega pesništva (Večer pred prazniki, 1962) se je razvijal v idejno radikalnejšo smer in postal eden glavnih predstavnikov slovenskega pesniškega modernizma (osrednje zbirke: Stiska jezika, Palimpsesti, Štukature). Izdal je več pesniških zbirk za otroke in mladino (Pedenjped, Skrivnost, Kaj je na koncu sveta ...). Njegova zbirka za otroke vseh starosti, Skrivnosti (1983) je ena najlepših slovenskih knjig za mladino zadnjega pol stoletja. Uredil je več izborov otroških pesmi, med katerimi izstopa antologija Sončnica na rami. Piše tudi eseje, literarne kritike in študije ter za mladino še radijske igre in prozo. Njegova dela so prevedena v več tujih jezikov. Niko Grafenauer se je uveljavil tudi kot esejist in prevajalec poezije. Veliko je prevajal iz nemščine, angleščine in srbohrvaščine, zlasti avtorje, ki so blizu njegovemu lastnemu pesniškemu svetu, ter pisal o njih analitične študije. Veliko je pisal in razmišljal skozi eseje (Kritika in poetika, Odisej v labirintu – eseji o slovenskem pesništvu). Skozi svojo pesniško kariero je prejel ogromno nagrad, med njimi so nagrada Prešernovega sklada, dve Jenkovi nagradi, Kajuhova nagrada, tri Levstikove nagrade, Prešernova, Sovretova, Zlatnik poezije in Župančičeva nagrada za življenjsko delo. Če je za otroke pisal zelo razumljive pesmi, z različnimi števili, igro besed, igro slike in zvoka, so bile pesmi za odrasle, še vedno prepletene z besednimi igrami, le tematsko bolj resnejše. Njegova poetika je pogosto poimenovana poetika kristalov – prepletanje modernistične svobodne kombinatorike besed in klasičnih form s poetiko čiste besede. Najpomembnejša dela za odrasle so: Stiska jezika, Palimpsesti in Štukature. Sprva je Grafenauerjeva poezija za odrasle doživljajsko in izrazno povezana z ekspresionističnim literarnim izročilom (Večer pred praznikom), nato pa preide v filozofsko refleksivnost s prvinami eksistencializma in poudarja kritično razmerje do sveta (Stiska jezika). Obenem goji izdelano obliko pesmi, pogosto soneta, in metaforiko.

Stiska jezika je bila sprejeta kot izraz nemoči človeka in jezika v duhu eksistencialistične filozofije, v nasprotju temu pa so soneti v Štukaturah pravo razkošje doživetja jezika. V tem pogledu so Štukature prelomna zbirka v moderni slovenski liriki.

Grafenauerjeva presenetljiva jezikovna inovativnost, pretanjen in hkrati gost izraz njegove lirike se nadaljuje v knjigah Palimpsesti (1984), Izbrisi (1989), Odtisi (1999) in v Nočitvah (2005), ki za zdaj zaključujejo njegov skrivnost, a zmeraj estetsko bogat pesniški opus. V njem se prepletajo in prekrivajo nanosi bivanja: življenje in smrt, ljubezen in resignacija, privid in resnica, glas in molk, ujetost jaza in usodnost jezika. Torej, Grafenauerjeva poezija se je povzpela v sam vrh slovenskega pesniškega modernizma.

Za občutek in zbližanje z Grafenauerjem, sem se odločila, da vam predstavim dve različni pesmi; ena je iz knjige Skrivnosti in predstavlja mladinsko poezijo, ena pa bo predstavica odrasle poezije – Stiska jezika.

1. PESEM: LJUBEZEN

Osnovni motiv pesmi je ljubezenski, pesem je epska in uvrščamo jo v obdobje sodobne književnosti. Pesem ima 5 kitic, v vsaki so štirje verzi, kateri pa so različno dolgi. Rima je prestopna (a,b,a,b). Iz rimanih besed bi lahko potegnili rdečo nit, ki pa je seveda ljubezen in glavno občutje, ki pa je otroško, lahko tudi mladostniško in navsezadnje tudi odraslo veselje in vzhičenje ob prvi ljubezni. Ljubezen poosebi, ji da še večji pomen (ljubezen se na skrivaj rodi, ljubezen plava v oblakih ...). Veliko je ukrasnih pridevkov (zamišljen vzdih, zlat sončni zajček, velika ljubezen, žametna dlan ...). Grafenauer izraža ljubezen tudi z deli telesa, med njima najde povezavo – ljubezen cveti v OČEH, nežnost ima v DLANEH, na USTNICAH ji trepeti ... Predstavi, da se ljubezen rodi ravno med šolskimi stenami, zapiše se v šolske klopi. Mislim, da smo vsi, ko smo bili še v OŠ, kdaj zapisali ime simpatije na mizo. Verz: »ljubezni se jezik zatika, vse počne sebi navkljub« bi prevedli precej realno in vsi vemo, iz izkušenj, da se nam vedno pred simpatijo kaj zatakne, ne gre vse tako gladko, kot bi si želeli, vedno se zgodi kaj nerodnega, jecljanje, zardevanje... A mislim, da je to čar ljubezni. Ni prava, če nam vsaj malo ne »trepetajo ustnice in nam misli begajo tja v oblake«.

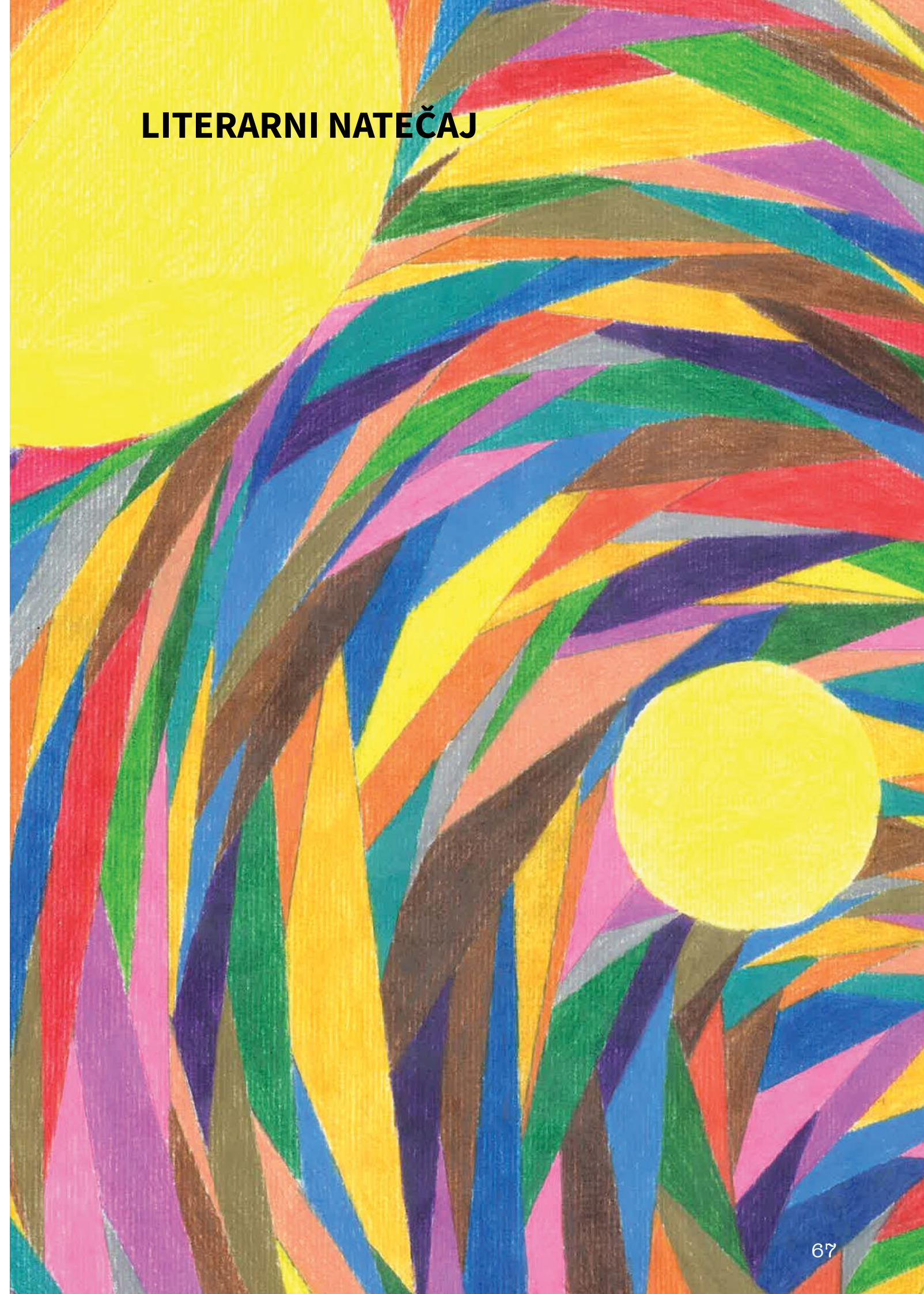
2. PESEM: SPREMEMBE

Tukaj način pisanja pesmi že preide v filozofsko refleksivnost s prvinami eksistencializma in jasno poudarja kritično razmerje do sveta (Stiska jezika). Njegova tema v Stiski jezika je človekovo življenje v določenem času in prostoru in omejenost, ki pride s tem. Na to temo se največkrat pojavljata temi samota

in molk, povežeta pa se še s tretjo – izgorevanje. Ta trikotnik je potemtakem filozofska izpoved Grafenauerjeve poezije v tej zbirki. Pesniška zbirka je razdeljena na 6 poglavij (opisno filozofska poezija). V Spremembah se lirski subjekt (avtor) sprašuje in nas postavlja pred misel »kaj in kje se skriva smisel življenja?«. Z odraščanjem se dogajajo spremembe in velikokrat ostanemo sami, ljudje pridejo in grejo. Ko smo mladi, radi raziskujemo in iščemo različne resnice, nekatere nas privedejo do razočaranja in izgorevanja človeške duše. Tema pesmi je samota, kriza zavesti sodobnega človeka. Občutek osamljenosti se z naraščanjem civilizacije nevzdržno stopnjuje. Njegova poezija ima na bralca »moreč« učinek, zahteva zavzeto razumsko prisotnost bralca in je kot nekakšna filozofska razprava. Občutja so hladna, ujeta v stisko. Povezanost z njegovim težkim otroštvom.

Rea Mandić, 4. Ka, šol. leto 2020/21

LITERARNI NATEČAJ

Pionirski dom je objavil natečaj za mlade pisatelje, na katerem je sodelovala tudi naša šola. Izhodišče literarnih prispevkov je bila iztočnica: »Na Naubergerjevi pred blokom stoji en tip, Tudi na videz bi mu dala dvaintrideset let. V rokah drži manjšo potovalko, sicer pa ni na njem nič, kar bi bilo vredno opisa.« V branje vam ponujamo tri zgodbe.

OBČUTJE LJUBEZNI

Na Neubergerjevi pred blokom stoji en tip. Tudi na videz bi mu dala dvaintrideset. V rokah drži manjšo potovalko, sicer pa ni na njem nič, kar bi bilo vredno opisa. Tako se začne knjiga mojega poletnega branja. Svetovala mi jo prijateljica, ki je prebrala že nešteto knjig, zato sem se odločila, da knjigo tudi sama preberem. Dekle po imenu Katja se je sprehajala po ulici, ko je ujela očesni stik s tistim moškim. Ker je bila bolj sramežljivo dekle, je hitro pogledala stran in odkorakala po ulici navzgor, do knjižnice. Počutila se je nelagodno in malce ogroženo. Odšla je v drugo nadstropje, kjer je vzela prvo knjigo, ki jo je zagledala, in jo pričela brati. Bila je namreč strastna ljubiteljica knjig vseh vrst, predvsem ljubezenskih zgodb. Minevale so ure in Katja je brez skrbi mirno sedela na zofi ter prebirala knjigo. Želela jo je vrniti na polico, a še preden je prišla do nje, se je zaletela v moškega z ulice. Obema je bilo nerodno, a je moški imel več poguma, zato se je prvi opravičil. Pobral je knjigo s tal in ji jo vrnil. Katja je zardela in ga le gledala v njegove prekrasne zelene oči. Ker je videl, da iz nje ne bo prišla nobena beseda, se je prvi predstavil: 'Hej, jaz sem Matic,' ta pa je odvrnila: 'Katja.' Nekaj časa sta le strmela drug v drugega, ne da bi spregovorila besedo. Katja se mu je nato na hitro zahvalila in odkorakala do knjižničarke. Tam je z male mizice vzela list za prijavo na bralni krožek, kjer se vsak teden pogovarjajo od določeni knjigi. Ni minila minuta, ko je za njo prišel še Matic in se tudi sam prijavil na krožek. Ta ga je pogledala malo postrani in si mislila, da ima svojega prvega oboževalca. V svoji glavi si je že zamislila popolno zgodbo s srečnim koncem, katere protagonista sta bila z neznancem. Prva ura krožka je bila na sporedu danes, ob šesti uri. Tako so se vsi zainteresirani zbrali v sobi na levem krilu knjižnice in pričeli z debato. Glavna tema danes je bilo delo 'Kakor Vam drago' avtorja Williama Shakespeara, iz katerega so se opredelili na pomemben stavek: 'Kdo je to ljubil, ki ni ljubil na prvi pogled?' Voditeljica krožka je tako zastavila vprašanje Maticu, kaj meni o tem stavku, ta pa je le zmajal z glavo in dejal: 'Ne verjamem v ljubezen na prvi pogled in ne verjamem v romance in pocukrane zgodbe, ki nikoli ne bodo resnične. Ljubezen je le čustvo, ki se razodeva na parih straneh knjige in je le želja, ki si jo vsi močno želimo. Prebral sem že veliko novel, ki so trdile, da je ljubezen v centru veselja in

da je glavna sestavina našega življenja, ki lahko zaceli katerekoli rane. Pravzaprav pa je občutje, ki ga lahko vklopimo in izklopimo kadarkoli želimo.' Prisotni so se spogledali in voditeljica ni želela poseči v njegovo mišljenje, zato je vprašanje postavila še Katji, ki je bila navdušena nad tem stavkom. Rekla je: 'Verjamem, da je ljubezen na prvi pogled resnična, vendar je mogoče ne prepoznaš že na začetku. Mislim, da je stavek posegel dovolj globoko v čustva vsakega in mu dal misliti.' Na to temo so spregovorili še nekaj besed in svojih razmišljanj, a Matic še vedno ni pokazal nobenega zanimanja. Ura, namenjena Shakespearovemu citatu, se je zaključila in zbrani so se počasi odpravljali domov s polnimi glavami misli. Matic pa je Katjo, iz želje, da bi jo bolje spoznal, povabil naslednji dan na kosilo. Katji se je to zdela dobra ideja, zato je privolila. Poslovila sta se in vsak je odšel na svojo stran. Ko je Katja prišla domov, je najprej poiskala mlajšo sestro Kajo in ji povedala, da ima kosilo z zelo čednim fantom, ki ga je spoznala na literarnem večeru. Kaja je bila neznansko vesela, da si je starejša sestra končno poiskala nekoga. Katja ni in ni prenehala govoriti, kako prekrasne oči ima in kako čedne postave je. Kaja pa jo je pričela zbadati, da se je malo zatreskala. Katja je je celotno jutro preživela v kopalnici in se pripravljala na kosilo. Oblekla je prekrasno rumeno oblekico in si spela lase v visok čop. Dogovorjena sta bila pred restavracijo, ki je imela pogled na reko. Katji se je vse zdelo prekrasno, Maticu pa nič kaj dosti posebnega. Vsak od njiju je naročil kozarec belega vina in za obed sta imela rižoto z morskimi sadeži. Spregovorila sta nekaj več besed, kot nazadnje v knjižnici, in se bolje spoznala. Vsak izmed njiju je povedal par zanimivosti o sebi in kje »stojita« trenutno v življenju. Katjine besede so bile bolj bogate in polnejše, medtem ko so se Matičeve zdele puste in brez življenja. Katjo pa je neznansko zanimala Matičeva prva ljubezen. Matic je le odvrnil: 'Jaz preprosto ne verjamem v ljubezen na prvi pogled, zato je nikoli nisem imel.' Katja pa se je malo preveč zapičila v to vprašanje in pričela drezati vanj. Začela mu je govoriti o vseh možnih ljubezenskih zgodbah, ki jih je prebrala, o pravi ljubezni, o čustvih in nežnosti, o srečnih koncih. Matic je prosil za račun, saj je skoraj izgubil živce, kot kavalir pa je ta račun tudi plačal. Odhajala sta iz restavracije in stopila čez prag gostilne. Katja ga je nato popeljala po potki do reke in mu pokazala, kje se parijo žabe. Njega se prizor ni dotaknil. Sprehajala sta se ob reki in opazovala labode in race v vodi ter opazovala ljudi. Pokazala mu je drevo, na katerega so kot otroci izrezovali svoje inicialke in inicialke njihove prve ljubezni. Maticu se je to ponovno zdelo otročje. Nato ga je popeljala še na most, ki je vodil čez reko. Bil je prekrasen sončni zahod, a Katja še kar ni nehala dolgoveziti o vseh lepih stvareh, ki jih vidi in takrat je Maticu prekipelo. Povzdignil je glas in ji z močnimi besedami povedal, da preveč živi v svoji domišljiji, v svoji pravljici in da življenje ne bo nikoli tako popolno. Nikoli ne bo princa na belem konju, nikoli ne bo vse potekalo popolno in nikoli se ne bodo

zgodbe, ki jih je prebrala, spremenile v resnične. Katjine oči so postale solzne od samega besa in žalosti hkrati. Skoraj besno mu je rekla, da to, kar je rekel, ni res! Matic pa se ni želel več prepirati, zato je le odkorakal po drugi strani mostu navzdol. Katja se je zadržala proti njemu: 'To je zato, ker preprosto ne verjameš v pravo ljubezen!' Ustavil se je in se obrnil nazaj proti njej ter videl, kako ji iz oči silijo solze, ta pa se je obrnila in odšla v drugo smer. Prišla je do doma, se usedla na posteljo in pričela jokati. Sama pri sebi je razmišljala, kaj ji je bilo tega treba. Želela je le imeti lepo kosilo, ki se je spreobrnilo v kričanje in jok. Razmišljala je, da je življenje kakor knjiga. Nekatera poglavja so žalostna, nekatera vesela in tudi vznemirljiva, a če nikoli ne obrneš strani, nikoli ne veš, kaj ima naslednje poglavje pripravljeno zate. Premišljevala je o svojih dejanjih in se zavedala svoje vsiljivosti, a mu je želela le odpreti pogled na svet v drugi luči.

Matic pa je naslednji dan odšel nazaj do reke in se usedel na klopec. Nekaj ga je razjedalo na dnu duše. Opazoval je okolico in se poizkusil z njo tudi povezati. Takrat pa ga je zadelo. Spoznal je, da mu je Katja le želela pokazati, koliko stvari zamuja v življenju, ker živi v temi. Stekel je do knjižnice, saj je vedel, kje jo bo našel. Zagledal jo je na zofi, stopil do nje in rekel: 'Nikoli nisem verjel, ko so ljudje govorili o sorodnih dušah in pravi ljubezni ... Nikoli nisem imel upanja ali zaupanja v take reči ... Edino, v kar sem verjel, je to, kar sva ustvarila midva tukaj, na Zemlji ... Vedno je bila tukaj moja duša, ki je nekaj iskala ... Tam je bila praznina ... A tistega dne, ko sem te zagledal na ulici, je nekaj kliknilo in kakor da bi vedel že desetletja, še pred najinim obstojem na Zemlji, da te čakam. Čutil sem, kakor da je moja duša iskala tisto pravo ... tebe ... Samo TEBE ... In sedaj je moje iskanje zaključeno. Moja duša je našla, kar je iskala ... Drugo polovico, ki je zapolnila praznino. Ti si bila tisti del mojega srca, ki mi je manjkala. Luč na koncu tunela. Vprašala si me, kdo je moja prva ljubezen, to si ti.

Lia Kamenšek, 3.Za

RAZISKAVA NA NEUBERGERJEVI

Evelina je poletja preživljala doma. Ni imela prijateljev, s katerimi bi se družila, zato je rada sedela v svoji sobi pred oknom in opazovala ulico pod svojim blokom. Večino svojega poletja je preživela tam in zdelo se ji je, da se nikoli nič ne dogaja. Avtomobili, pešci in kolesarji so vsak dan hiteli po ulici gor in dol. Nekega avgustovskega večera pa je zaslišala krik. Pogledala je na cesto, a mimoidoči so se obnašali, kot da se ni nič zgodilo. Mislila je, da je imela prisluhe, zato je mirno nadaljevala z branjem knjige. Naslednje jutro pa jo je mama poklicala v kuhinjo ter ji pokazala časopis. Evelini ni bilo jasno, kaj ji želi pokazati. Podrobneje je pogledala list pred seboj in opazila znan blok. Bil je sosednji blok, nad sliko pa je z velikimi črkami pisalo: Umor na Neubergerjevi ulici. V trenutku je zbrala svoje misli in povezala dogodke. Naslednji dnevi bi bili za Evelino lahko čisto vsakdanji, a ji tragedija, ki se je zgodila tako blizu nje, ni in ni šla iz glave.

Čez nekaj dni ji je mama povedala, da naj bi gospod Novak naredil samomor. Mami se je to zdelo izredno čudno, saj je bil nadvse prijeten človek. Imel je dobro službo, lepo dekle in na prvi pogled urejeno življenje. A policija je zaključila primer. Evelina pa ni prenehala misliti na krik, ki ga je slišala. Odločila se je, da bo primer raziskala sama. Zelo hitro je ugotovila, da nima nobenih dokazov, ki bi jo lahko pripeljali na pravo sled. Pomislila je, da bi odnehala, vendar ji primer ni dal miru. S težkim srcem je poklicala sošolko Nežo, s katero je bolj redko navezala stik. Njen oče je bil kriminalist in Evelina je močno upala, da je bil odgovoren za ta primer. Nasmehnila se ji je sreča. Ko je Neži pojasnila svoj namen, jo je ta sprva zavrnila, a naslednji dan jo je poklicala in jo prosila, naj bo previdna in diskretna, saj ne želi svojega očeta spraviti v nevarnost. Raziskava se začne, z njo pa tudi nekaj neprespanih noči. To Evelino ne moti, saj končno najde hobi, ki jo povsem prevzame. Določi osumljence. Prva osumljena oseba je dekle gospoda Novaka, druga je najbližja sosed, tretji pa je gospod Novak, saj ne želi izključiti možnosti za samomor. Kmalu izloči dekle, saj se šola v tujini. Ostaneta le sosed in gospod Novak. Bolj se posveti sosedu. Gospa Turk je mama dveh odraslih sinov, njen mož pa dela na tovorni ladji. V zadnjem času je na račun prejela veliko količino denarja, s katerim je kupila staro vilo v centru mesta. Je mogoče ta denar prišel kot plačilo za umor? Evelini ni jasno, kdo bi želel umoriti tako neproblematičnega človeka, kot je gospod Novak, ukvarjal se je namreč s prodajo zdravil za tuje trge. Evelina izgubi rdečo nit preiskave. Ne najde več nobene povezave, ki bi jo vodila naprej. Ponovno se posveti sedenju ob oknu in gledanju ulice. Obupala je. Z opazovanjem ulice je zapravila veliko časa, ki bi ga lahko bolj koristno porabila. Dnevi, ko je raziskovala tragedijo gospoda Novaka, so minevali tako hitro, zdaj pa se tako vlečejo. Ko že misli, da se je vrnila v stare tire, opazi sumljivega človeka. V beležko, kamor si zapisuje vse zapiske o raziskavi, zapiše: »Na Neurgarjevi pred blokom stoji

nek tip. Na videz bi mu dala dvaintrideset. V rokah drži manjšo potovalko, sicer pa ni na njem nič, kar bi bilo vredno opisa.« Spet pogleda skozi okno. Mož je vstopil v blok gospoda Novaka. Skozi okno stopnišča Evelina vidi, da je pozvonil na vrata gospe Turk, ki je še vedno glavna osumljenka. Ni vedela natančno, kaj naj si misli, zato je še naprej čakala, da se mož vrne iz stanovanja, a ga ni in ni bilo. Naposled pa je zapustil stanovanje in stopil na ulico. Moža s potovalko skuša povezati z umorom, vendar ji ne uspe. Zmotila se je, spet. Naslednjih nekaj dni je spet zapravila z gledanjem ulice. Potem pa se ji je nasmehnila sreča. Mož se je vrnil.

Ponovno se je ustavil v pravem nadstropju in nato vstopil tudi v pravo stanovanje ... Brska po papirjih, nekaj si jih spravi v potovalko. Hitro, kot le lahko, odide s kraja zločina in zapusti blok. Evelina se odloči, da je čas za akcijo. Steče za njim, mu sledi nekaj ulic, nato pa vstopi v zapuščeno zgradbo. Tam se skrije za kup škatel. Roke se ji tresejo in težko diha. Zaveda se, da je v nevarnosti, a ji je vseeno. Ko zasliši dva moška glasova, previdno pokuka izza škatel in zagledala gospoda Turka. Mož s potovalko mu poda papirje, zaslišujoč ga, kdaj prispe ladja. Ker gospod Turk nima odgovora, mož zamahne z roko in jezno odide, gospod Turk pa hiti pospravljati papirje v nahrbtnik. Nekoliko je nemiren in papirji se mu raztresejo po tleh. Hiti jih pobirati, nekaj pa jih je zdrsnilo tako daleč, da jih sploh ni opazil. Odide, Evelina pa počaka še nekaj minut, nato pa hitro pobere papirje in zapusti stavbo.

Šele ko je bila varno doma, je zares pogledala, kaj je prinesla domov. Na njih so bile slike nabojev in nekaj slik orožja. "Morda pa gospod le Novak ni bil tako nedolžen, kot se je zdelo," si je mislila. Očitno je bilo, da se ukvarja s tihotapljenjem orožja na tovornih ladjah, pomaga pa mu gospod Turk, ki na teh ladjah dela. Njene misli so bile hitre kot blisk. Razmišljala je, ... gospod Novak je verjetno želel prenehati s poslom ... verjetno mu je policija prišla na sled in ga razkrinkala ... in organizacija, za katero je tihotapil, je verjetno sumila, da bo izdal tajne podatke policiji ... in ... naročila njegov umor. Mož s potovalko je prišel po papirje, da se policija ne bi dokopala do njih in posledično same organizacije ter tako uničila njihovo tajno delovanje... Tako je sklepala. Odločila se je, da nekaj ukrene. Odhitela je na policijo, poiskala Nežinega očeta in mu razložila svoje ugotovitve.

Čez nekaj dni je na Evelininih vratih pozvonilo. Bil je Nežin oče, s seboj pa je prinesel majhno škatlico, v kateri je bila zlata broška, namenjena Evelini v zahvalo za njen trud in pogum. Oče in mama sta bila nadvse začudena in nista vedela, kaj naj si mislita, saj jima hčerka ni povedala, da se ukvarja s tako nevarnimi stvarmi. Vse jima je morala pojasniti. Bila sta jezna, da se je njuna hči spravila v tako veliko nevarnost, hkrati pa tudi ponosna nanjo. Stisnila sta jo v krepak objem, hvaležna, da imata tako čudovitega otroka.

Neja Kogoj Rici, 3. Za

NAKLJUČJE ALI USODA?

Hodila sem iz šole in premišljevala o današnjem dnevu. Ta dan mi ni bil ravno pisan na kožo, lahko bi celo rekla, da je bil ... čuden. Najprej sem skoraj zamudila v šolo, ker sem zaspala. V šoli sem ugotovila, da sem doma pozabila športno opremo. V razred sem prišla ravno v trenutku, ko je profesor preverjala udeležbo, še sreča, da me ni vpisal. Naslednjo uro je bila matematika, ker sem pozabila narediti domačo nalogo in sem bila vprašana. Vsaj dve mi je uspelo dobiti. Na to pa je sledila kemija, teste smo dobili nazaj, cvek, mama spet ne bo zadovoljna. Hodim po Vilharjevi ulici, zazvoni mi telefon, sežem v žep, pogledam, kaj se dogaja. Spet ta "spam" sporočila. Začnem hoditi naprej, a še vedno gledam v telefon. Kar na enkrat pa bum. Zaletela sem se v nekega tipa, na videz bi mu jih dala petintrideset. Namenil mi je grd pogled, pa tudi nekaj grdih besed na to pa, kar hitro nadaljeval svojo pot. Zame se je vse prehitro odvijalo, zmajam z glavo in premišlujem ali sem morda danes vstala z levo nogo. Na Neubergerjevi pred blokom stoji nek tip. Tudi na videz bi mu dal dvaintrideset. V rokah drži manjšo potovalko, sicer pa ni na njem nič, kar bi bilo vredno opisa. Zdel se mi je še celo preveč običajen, a ko sem se še enkrat ozrla čez ramo, ga ni bilo več. To je bilo še bolj čudno, a kot sem že prej omenila, je bil cel dan tak.

Končno, prispela sem do svojega bloka. Najprej se ustavim pri nabiralniku, v njem je bilo polno "reklam" in položnic. Odprem vrata v blok in pred dvigalom že stoji soseda Alberta. Stara je okoli osemdeset. Njen sin jo malokrat obišče, zato je vesela vsakogar, ki ga sreča. Sama ne gre dostikrat ven, saj že težko hodi, a po manjših nakupih še vedno gre. Aja, in zelo rada govori. "O, Ana, a si že končala s šolo?" z glavo pomigam v pritrditev. "Kako je bilo danes?" v odgovor le skomignem z rameni. Mislim, da ji je to dalo vedeti, da mi ni do govora o šoli, saj je njeno naslednje vprašanje bilo: "A ni danes lep dan?!" "Ja, pa je res," tako mi začne razlagati, da so za danes ponoči napovedane nevihte, nato pa mi pove napoved za cel teden naprej. Končno dvigalo. "Kako pa sta tvoja starša?" Zavijem z očmi. "Oba sta dobro," nato pa spet, nadaljuje s tem, kako dolgo ju že ni videla ter, da imata verjetno oba veliko dela. Sledilo je vprašanje, ki ga nihče nikoli ne izpusti, "Ali že veš, kam boš šla dalje?" To vprašanje sem najbolj sovražila. Bila sem dijakinja tretjega letnika gimnazije, res je, da bom po tem še nekaj šla študirat, a za zdaj še ne vem kaj. V šoli nisem ravno blestela, a sem se trudila, da bi ocene izboljšala. Kot otrok sem imela veliko različnih idej o tem, kaj bi rada postala, a sem proti koncu osnovne šole izgubila interes za vse. Zato sem se nazadnje odločila, da grem v gimnazijo, kljub svojim ocenam. V šoli mi še najbolj gre biologija, čeprav ne vem, če me to zanima tudi za študij. Dvigalo se je ustavilo in vrata so se začela odpirati. Hitro sem odgovorila, da še ne vem. Naše stanovanje je na koncu hodnika, po tem

ko je Alberta zaprla vrata, sem "šprintala" do našega stanovanja. Odprla sem torbo in spet nisem mogla najti ključa. Tako sem si želela, da bi ga hitro našla, a ga nisem in nisem mogla najti. Moral bi biti v zunanjem žepu. Bila sem že pri koncu z živci, zato sem iz torbe stresla vse. A ključev še vedno nikjer. Vstanem in se primem za glavo, globoko vdihnem, dam roke v žepe. Bila sem že cela panična, a ko z desno roko pridem do konca žepa, se spomnim, da sem jih potrebovala za vhodna vrata. Najraje bi kar... vse hitro zložim nazaj v torbo, odprem vrat, si sežujem čevlje in odhitim v sobo. Torbo odložim na stol za pisalno mizo, zagrnem še okno tako, da je v sobi tema in se vržem na posteljo. Ni mi bilo vseeno za "enko", ki sem jo dobila pri kemiji, a postelja me je že sprejela v svoj topel objem in oči so se mi kar same zaprle.

Nekdo pride v mojo sobo, mislim, da je odgrnil zaveso, saj je na enkrat postalo zelo svetlo v sobi. Nato pa še pregrinjalo, s katerim sem bila pokrita, na enkrat ga ni bilo več, začelo me je zebsti, zunaj se je poletje

že spreminjalo v jesen in dnevi so tako bili vse bolj mrzli in turobni. Odločim se, da bom odprla oči, a me ostra svetloba preveč zbode. Zaprem jih nazaj, si jih pomanem in sedem na rob postelje. Odprem zaspane oči in na mizo se naslanja mama. Pogledam jo. Videti je jezna. Nato pa se spomnim kemije. "Kaj pa počneš?" me ježno vpraša. Čeprav vem, da ni pričakovala odgovora, ji povem, da počivam. Še bolj se namršči, na to pa nadaljuje. "Kaj je bilo to danes? Kako si lahko zamudila v šolo? Kaj si delala?" Še naprej sem jo le gledala z zaspanim obrazom, mislim, da se še takrat nisem zavedala, kaj sledi. "Kaj pa je bilo to danes pri kemiji?" Za čuda matematike ni omenjala, česar sem bila vesela. Vzdihnem in pogledam v tla. Nato se mi mama približa in sede na posteljo poleg mene: "Saj vem, da te učenje ne zanima najbolj in vem, da je kemija težek predmet, ampak poskušaj biti vsaj "pozitivna" in še, od zdaj naprej te budim jaz." Vstane in odide iz sobe. Gledam za njo in premišlujem o njenih besedah. ...od zdaj naprej te budim jaz?, kaj bi naj to pomenilo?, hm. Vstanem iz postelje in sedem za pisalno mizo. Odpiram zvezek enega za drugim in iščem, kaj imam za nalogo. Nato še pogledam na koledar in ugotovim, da naslednji teden pišemo biologijo in zgodovino. No, super. Vzamem učbenik za zgodovino in začnem z branjem. Oči se mi kar same zapirajo, zato se preselim nazaj na posteljo, kjer na koncu tudi zaspi.

Slišim mamin glas? Odprem oči, ja res je ona. "Ana, zbudi se!" tako dolgo je ostala v sobi, dokler nisem vstala iz postelje in odšla v kopalnico. Najprej sem se umila in se oblekla. Si pripravila torbo, nato pa odšla v kuhinjo in pojedla zajtrk. Nato se odpravim v šolo. Pogledam na uro in ... ura je petnajst minut čez sedmo? Kaj? Pohitim v šolo. Sedem v svojo klop in gledam v zrak. Spomnim se, da nimam naloge za angleščino, zato vzamem iz torbe zvezek in jo naredim. V odmoru do mene pride Tjaša, ona je ena izmed najboljših učenk v našem razredu. Njena

mama dela kot zdravnica v istem zdravstvenem domu kot moja. Vpraša me “Ali bi se lahko danes po šoli učile skupaj?” bila sem zmedena nad vprašanjem, zato samo prikimam, ona po se že obrne in odide. Po šoli tako skupaj odideva v knjižnico, sama že dolgo nisem bila v njej, skušala sem se spomniti, kdaj je bilo to nazadnje, pa se nisem mogla. Odšli sva do miz in na srečo je bila ena še prosta. Sedeva ena nasproti druge, Tjaše že začne pripravljati zvezke in odpira učbenik, jaz pa jo samo čudno gledam. “Ali se sploh znaš učiti?” še naprej jo čudno gledam, kakšno vprašanje sploh je to. Zdaj se sede poleg mene, mi poda nekaj listov in mi da navodila, kaj moram storiti. Na koncu najinega učenje me je še izprašala. Nekaj stvari sem že vedela, čeprav je bilo več tistih, ki jih nisem. Tjaša ni bila videti preveč vesela, sama pa sem bila zadovoljna, saj se mi je zdelo, da končno vem, kaj moram. “Ko prideš domov, si še vse enkrat preberi!” Prikimala sem. “Jutri spet ponoviva!” Spet sem prikimala. Nato sva se ločili. Na poti domov sem premišljevala, kako bom popravila kemijo in na misel mi je prišlo, da vprašam za pomoč Tjašo. Tjaša se mi je vedno zdela kot ... kaj naj rečem, da “noče” biti moja prijateljica, čeprav si tudi sovražnici nisva bili.

Ko sem prišla v naše nadstropje, mimo Albertinega stanovanja, sem iz njega zaslišala: “Na pomoč!” Hitro sem stekla v njeno stanovanje, pogledala v kuhinji, spalnici, dnevni sobi. Nikjer je ni bilo. Nato sem zaslišala glasove iz kopalnice. Odhitim tja. Najdem jo na tleh. Pomagam ji vstati, a nama je uspelo komaj v tretjem poskusu. “Oh, hvala ti. Res si dobra.” Seveda po tem nisem mogla takoj oditi, ostala sem in nama skuhala čaj. Ob tem sva malo poklepetali, no, večno časa je govorila ona, jaz sem samo poslušala, medtem pojedla par piškotov in ji počistila premočeno kopalnico. Ko sem šla od nje, je bilo že pozno. Bila sem zelo utrujena, zato sem se takoj odpravila spat.

Naslednji dan pride Tjaša v odmoru spet do mene. Najprej me vpraša, ali sem kaj ponovila snov. Zmajam z glavo, saj sem čisto pozabila na to. Jezno me pogleda, nato pa mi reče, da greva »danes spet« v knjižnico. In tako je bilo vsak dan. Najprej sem se tega težko privadila, nekajkrat sem celo zaspala na zvezkih, a me je Tjaša hitro zbudila. Počasi pa se je vse začelo spreminjati. Moja prva misel, ko sem prišla domov, je bila ponoviti snov.ocene so se začele spreminjati na boljše. Po tem, ko sem se takšnega dela navadila, sem prišla v sam vrh, med “odličnjake”. Bližala se je pomlad in v tem času je naša šola vsako leto organizirala mednarodne izmenjave. Ker so se moje ocene izboljšale, sem se prijavila tudi sama. Iz vsakega razreda so izbrali samo enega. Vedela sem, da je konkurenca velika, a sem vseeno tiho upala, da mi bo uspelo. Seveda se je prijavila tudi Tjaša, ona je bila izbrana vsako leto do sedaj. Prišla je do moje mize: “Pridi pogledat, rezultati so zunaj!” Tako sva odhiteli v avlo šole. Okoli table z objavljenimi rezultati je že nastala velika gneča. Zato sva malo počakali. Zaprem oči in si, še zadnjič zaželim, da bi bila izbrana jaz.

Nato pa me Tjaša zgrabi za roko: “Ti si bila izbrana!” Nisem mogla verjeti, zato sem stopila do oglasne deske in na njej je res pisalo moje ime. “Wow,” to si nikoli ne bi mogla predstavljati, ampak mi je uspelo. Tjaši se je na obrazu narisalo vidno razočaranje, zato sem do razreda hodila nekaj korakov za njo. Svojega uspeha sem se zelo razveselila. Ves trud, ki sem ga vložila, je bil poplačan. Tako je moja samozavest zrasla, saj sem vedela, da zmorem vse, kar si zadam. Gimnazijo sem končala odlično, tako so mi bila odprta vsa vrata. A kaj, ko še vedno nisem vedela, kaj želim.

Prišel je čas informativnih dni in mama me je nagovorila, naj si ogledam različne fakultetne programe. Tako sem se zjutraj najprej odpravila na medicinsko fakulteto. Na vhodu so nas sprejeli študentje in nas pospremili v predavalnico. Predstavitev se je začela, ko je v predavalnico vstopil mlad fant. Predstavil se je, da je Marko, asistent. Nekaj na njem mi je bilo čudno, na nekoga me je spominjal, a na koga? Predstavitev sem bolj slabo poslušala, saj mi ni dalo miru to, da ga od nekod poznam. Zdrznila sem se in v hipu pomislila, da sem prišla po informacije za študij. Na koncu predavitve ja Marko povedal, da je bil ne dolgo nazaj tudi sam študent na tej univerzi in da mu je v lepem spominu ostala študijska izmenjava študentov v Španiji. Pomislila sem na svojo srednješolsko izmenjavo in preplavili so me prijetni spomini ... Predstavitev se je zaključila. Počasi smo se začeli pomikati iz predavalnice. Še zadnjič sem se ozrla po prostoru. Pogled se mi je ustavil pri Marku, ki je pospravljaj mizo. In takrat mi je kliknilo. Spomnila sem se, kje sem ga videla. Marko je bil tisti »tip,« ki sem ga videla pred blokom, nekaj časa nazaj. Nasmehnila sem se, saj se je zdelo kot usoda, ki me kliče v to šolo. Na poti domov sem razmišljala o njem, o »tipu, ki je v današnjem dnevu dobil ime. Tudi tokrat se mi je zdel čisto običajen mlad fant, na sebi ni imel nič vredno opisa, a mi je tokrat dajal vtis izobraženega človeka. Bila sem vesela, da sem ga srečala, saj mi je pomagal pri odločitvi. Odločila sem se za študij medicine in vem, da je bila odločitev prava.

Deja Ošljaj, 3. Za

TO MI DOLGUJEJO, TO JIM DOLGUJEM

(Veronika Simoniti: Ivana pod gladino)

Veronika Simoniti je lektorica, prevajalka in pisateljica, ki sodi med avtorje posmodernistične oz. povojne književnosti. Prevajala je razna dela iz italijanščine, francoščine in se zaposlila na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je bila nekaj let tudi lektorica italijanščine. Leta 2019 je izdala zgodovinski roman z naslovom Ivana pred morjem.

Delo je večplastni roman, ki skozi razne preplete dogodkov in dogajalnih krajev

opisuje življenje treh glavnih junakinj – Pine, babice Ivane in pripovedovalke. Glavna oseba romana je neimenovana pripovedovalka, ki iz Pariza pride v slovensko Primorje z namenom, da bi pospravila in prodala hišo svoje mame in babice. Vendar pa med pospravljanjem naleti na razna pisma, časopisne članke ter slike, na kateri zagleda babico Ivano in svojo »majhno« mamo. Preseneti jo babičina roka na njenem nosečem trebuhu. V tistem trenutku spozna, da ne pozna celotne zgodbe življenja babice in mame. V strahu začne listati pisma in časopise ter spoznavati babičino zgodbo.

Ivana je bila močna ženska s svojim zanimivim odporniškim in dobrodušnim značajem. Spoznala je Adrijana in se vanj zaljubila. Ljubkovalno ga je klicala Jadran, saj ga je povezovala z morjem. Skupaj sta, dokler ni odšel v Zagreb učiti biologijo, preživela nekaj lepih trenutkov ob morju. Ko pa je moral oditi, sta si začela pisati pisma. Ivana ga je vse bolj pogrešala in včasih je bila celo v strahu, ko dolgo časa ni dobila odgovora. Po Jadranovem prihodu sta se poročila. Začela se je druga svetovna vojna. Moral jo je ponovno zapustiti, tokrat je odšel v Srbijo, v Kaonik. Medtem se je Ivani rodila hči Pina. Vedno bolj nestrpno je pričakovala Jadranovo vrnitev. A v času štiriletnega čakanja je spoznala lepega partizana Vitalija Piumana, narodnega heroja in umetnika, kiparja, s katerim je zanosila. Štiriletna hči Pina je z veseljem pričakovala svojo sestrnico, celo ime ji je izbrala – Maša. Ivana je svojo družino preživljala s poučevanjem, a je zaradi neusmiljenega ravnatelja dobivala skromno plačilo. Ravnatelj se ji je ves čas prilizoval in ko se jo je začel dotikati, je odkril nosečniški trebušček. Ivana se je onesvestila in naslednje jutro, ko je pešačila do Železne Vode, spoznala, da je življenje v njenem trebuhu ugasnilo.

Po vojni Ivana ponovno obudi spomine z Vitalijem, s katerim se je nekaj časa srečevala. Jadran ji ničesar ne zameri, saj jo srčno ljubi. Proti koncu romana skrbi za Ivano, ko ni več prisebna, Ivana pa se najraje zapre in dneve preživi v hčerini otroški sobi. V zgodbi se prepleta tudi zgodba pripovedovalkine mame Pine, ki se je kasneje preselila v Pariz, vendar zaradi bolezni ni preživela dovolj časa z njo. Sama spozna, da je bilo v njeni družini veliko skrivnosti, ki jih skozi roman vse bolj odkriva z branjem pisem. Iz odlomka je razvidna babičina skrivnost. To je bila njena nerojena hči Maša, sad ljubezni z Vitalijem Piumanom. A je zaradi verjetnega posilstva Maša umrla.

V literarnem delu je Ivana skozi čakanje moške vrnitve ves čas pisala pisma, v katerih je omenjala tudi njuno hčer Pino. Jadran je ves ta čas preživljal najprej v Zagrebu, nato v Kaoniku ter trpel v okoliščinah, ki jih je prinašala vojna. Ivani je ves čas stal ob strani in jo podpiral, tako denarno kot moralno. Ivana pa je v njegovi odsotnosti spoznala drugega moškega, v katerega se je zaljubila, z njim zanosila, a se, žal, Maša ni rodila. Vitalij je opisan kot lep mlad fant, ki je moral ta čas preživeti

kot vojak. Vojno je preživel, po vojni pa se zaposlil kot učitelj kiparstva. Ivana je bila skozi roman ves čas razpeta med dvema moškima - Jadranom in Vitalijem. A je, kljub Vitaliju, ljubila le Jadrana, kar je razvidno iz njenih zaskrbljujočih pisem. Pripovedovalka ima ob prebiranju pisem sprva slabo vest, saj so pisma kot nekakšen živ in hkrati neživ materialni dokaz intimnosti. V njih je zapisana celotna Ivanina življenjska zgodba in tudi njene skrivnosti, zato jih je zelo spoštovala. Ko pa je opazila sliko, jo je prestrašila misel, da bi se lahko kar naenkrat pred vrati nenadoma pojavila neznana oseba. Mislila je, da je zgodovina njene družine tudi del nje in zdelo se ji je prav, da jo spozna. Pravi, da ji to dolgujejo in tudi ona njim. Ob razkritju babičine preteklosti pa na koncu spozna, da je Ivana zadnje dni preživela zelo osamljeno. Njena edina ljubezen je umrla in zadnje, kar si je želela, je bila samota. Ravno tega pa se je ves čas bala, da bi ostala sama. Tudi Pina je, kot ona, svoje življenje nadaljevala v Franciji. Pripovedovalka spoznava in se boji, da bo tudi sama končala tako, kot je končala babica Ivana. Ona se je zaprla v otroško sobo in prebolevala samoto. A tudi pripovedovalka sama odkriva, da se je na nek način odmaknila od življenja s tem, ko je odšla v Pariz. Njena stiska skozi roman se mi zdi kar prepričljiva. Njena babica je morala ves čas svojo skrivnost skrivati, jo držati zase, kar ji je še bolj otežilo življenje.

Pripovedovalka pri napetem razkrivanju zgodbe ne obupa in vse bolj želi spoznati preteklost svoje družine. Hkrati pa ugotovi, da je Ivanina življenjska zgodba polna skrivnosti, zato se odloči, da bo pisma zažgala.

Vsak izmed nas ima vsaj eno skrivnost, ki je ne deli z bližnjimi osebami. Nekateri malo manjše, drugi večje. Vendar nas te skozi življenje na nek način zaznamujejo. Ivana je svojo skrivnost prenesla na pisma, ki bi morala ostati skrita. To pripovedovalka tudi spozna. Namreč, za nekatere skrivnosti je bolje, da ostanejo le-to – skrivnosti.

Nina Žemva, 3. Fb

KUP ODPADKOV

Če kruhek pade ti na tla, poberi in poljubi ga.

Ura je bila šest minut čez šesto zjutraj. Bilo je temno. Kar naenkrat je nekaj zaropotalo. Anastazija je previdno odprla oči in se ozrla okrog sebe. Videla ni ničesar, zato je oči ponovno zaprla. Tedaj je v bližini močno počilo. Sunkovito se je postavila na noge in stopila korak nazaj. Pod njeno nogo se je znašla velika piščančja kost. Nekajkrat se je okorno zamajala naprej in nazaj ter padla na tla. To pa seveda še ni bilo najhuje. Padla je ravno v tisti ogromen kup od včerajšnje

zabave. »Tristo kosmatih medvedov in ena zelena opica!«, je zakričala na ves glas in se prekotatila dol s kupa. Pokrila si je obraz in upala, da so vse to le slabe sanje. Na njeno razočaranje niso bile. Vzela je odejo, se z njo ovila okoli pasu in previdno stopila iz stranske ulice. V sosednji hiši je že dišalo po svežem zajtrku in kavici. »Fuj, a ti si se pa kar kopala v odpadkih?« jo je vprašal mimoidoči. Namenila mu je grd pogled izpod čela in si mislila svoje. Korakala je naprej s sklonjeno glavo. Ves čas si je po tiho ponavljala, da mora zdržati le do zavetišča, kjer si bo lahko privoščila kratek tuš in se preoblekla. Hodila je hitro in odločno. Bila je v svojem svetu in prav nič je ni moglo iztiriti. No, skoraj nič ... »Anastazija?« jo je poklical glas čez cesto. Sunkovito je dvignila pogled in ga nato zopet hitro povabila. To ne more biti res, si je mislila in pospešila korak. Ampak moški je bil vztrajen: »Anastazija! Si to res ti?« Dohitel jo je in jo čvrsto prijel za roko. Ni ji preostalo drugega, kot da se z njim sooči, čeprav je bil to verjetno najhujši trenutek za tako srečanje. »Ha-ha, kakšna pa si? Se ti je doma pokvaril tuš? Tako smrdiš, kot da se že ves mesec ne bi stuširala. In kako strgane obleke imaš, si imela nesrečo? Ali je to hrenovka na tvojem rokavu?« je bil vsiljiv. Anastazija ga je pogledala naravnost v oči, rekla pa ni ničesar. Bil je Timo. Isti je bil kot takrat, ko mu je Anastazija nazadnje pogledala globoko v oči in vanj vrgla svoj cenjeni predpasnik. Še vedno je bil urejen, njegovi lasje so bili z bogato količino gela močno počesani nazaj, njegov obraz pa se je kar svetil od kreme, ki jo je vsak dan nanese nanj v pretirano debeli plasti. Pred očmi se ji je odvrtela celotna zgodba njenega življenja z njim in v oči so ji stopile solze.

Anastazija, kot jo poznamo danes, ni bila vedno tako umazana, neurejena, smrdeča in raztrgana. Nekoč je bila tudi ona urejena in polna ponosa. Denar je služila v restavraciji, poleg katere se je danes zjutraj zbudila. Bila je odlična kuharica in vsi so jo imeli radi. Oboževala je svoj poklic. Rada je preživljala čas za štedilnikom in ustvarjala okusne jedi. Nekega dne, ko je službo zapustila ob pozni uri, je v stranski ulici poleg restavracije zaslišala moške glasove. Skrila se je za zabojnik in potihoma opazovala. Ni mogla verjeti svojim očem. Videla je manjšo skupino moških, ki so stresali ostanke hrane v stransko ulico. Ostala je brez besed in situacijo opazovala z odprtimi usti. »To so vsi današnji?« je vprašal prvi moški in drugi mu je odvrnil: »Tako je, to je vse, kar je ostalo danes.«. Nato so vsi odšli skozi stranska vrata v notranjost restavracije. Anastazija je potihoma stopila korak naprej in se ustavila pred ogromnim kupom organskih odpadkov. Kup je bil večji od nje! Tam so bile polne porcije hrane, ki jih ljudje niso do konca pojedli, paprika in solata, ki so jo direktorji naročili preveč za potrebe restavracije, celo cel zavojček rib in okoli pet kilogramov pokvarjenega mesa je videla. Ogorčena se je odpravila domov in sedla za računalnik. Celo noč je brala študije o hrani in odpadkih.

Po podatkih FAO države, ki so bolj razvite, in tiste, ki so manj razvite/države v razvoju, v procesu celotne verige preskrbe s hrano zavržejo podobne količine hrane - 670 oziroma 630 milijonov ton. Kadar govorimo o odpadni hrani, se moramo zavedati, da na leto ne zavržemo samo 1,3 milijarde ton hrane, temveč z njo tudi vse naravne vire, ki so bili

potrebni za njeno proizvodnjo.

Anastazija vso noč ni zaspala, bila je zaskrbljena in je ves čas razmišljala, kako si je lahko toliko let, ko je bila zaposlena v restavraciji, zatiskala oči pred nečem tako velikim in škodljivim. Zjutraj se je na hitro oblekla, vzela torbico in stekla do restavracije. Ko je vstopila, je Timo ravno pripravljala zadnje podrobnosti pred odprtjem. Stopila je do njega, ga prišla za roko, na silo obrnila proti sebi in začela vpiti: »Kako lahko živiš s čim takim? In kako lahko vse to prikrivaš in nas slepiš z nekim bliščem in svetom idealov? Vsa ta hrana, ki jo zavržemo, koliko časa to že traja? Je tako v prav vsaki restavraciji? Zakaj ne ukrepamo?«. Timo ji je pokrila usta, komaj je zadrževal smeh. »Anastazija, kaj je pa tebe pičilo? Ničesar ne skrivam in nikoli nisem želel kogarkoli zavesti. Le ne zdi se mi pomembna tema oziroma problematika, s katero bi se bi bilo potrebno obremenjevati,« ji je rekel in se ji nasmehnil. Anastazija se mu je zazrla globoko v oči in mu rekla: »Kako si lahko tako brezobziren in brez vsakršnih čustev?« Snela si je predpasnik in ga vrgla vanj. Sunkovito se je obrnila in zapustila restavracijo.

»Hej! Je vse v redu? Kaj se dogaja s tabo? Nisem te videl od tistega ... no, saj veš ... od tistega incidenta v restavraciji.« To so bile besede, ki so jo prebudile iz njenega globokega razmišljanja. Zatrešala so se ji kolena in komaj je še stala na nogah. Timo jo je prijel pod ramo in jo odpeljal do bližnje klopce, na katero sta sedla. Anastazija mu je povedala vse o tem, kako je po odpovedi izgubila vse prihodke in je bila prisiljena zapustiti stanovanje. Od takrat je živela na ulici in bila prepuščena sama sebi. Večino časa je preživela ravno za tisto restavracijo, saj je bilo to edino mesto, kjer je niso preganjali. Žalostilo jo je, da so kupi odpadkov še vedno ogromni in da sta bila njen izpad in odpoved brez pomena. Pogosto se je udeleževala protestov in shodov, vendar se ji je vse bolj dozdevalo, da so njena prizadevanja zamanj. Timo jo je prijel za roko, ji položil svoj prst na usta in rekel: »Veš, Anastazija, po tistem incidentu sem se zamislil. Tvoje besede sem vzel resno in naredil raziskave ter prebiral študije. Restavracijo sem prodal in ves pridobljeni denar vlagal v nevladne organizacije, da bi se skupaj borili za boljše ravnanje z odpadki. Pred kratkim sem prišel do prepričanja, da je treba nastalo težavo zatreti že pri vzrokih in ne le lajšati njenih posledic. Tako sem včeraj odprl podjetje, katero mi daje pravice, da posežem v delo restavracij, njihovo naročanje surovin in navsezadnje tudi ravnanje z odpadki. Ko sem te srečal, sem bil ravno na poti do naše stare restavracije, kjer bi rad končal to tragedijo, ki se dogaja. Bi se mi rada pridružila?« Anastazija si je obrisala solzne oči in odločno pokimala. Bil je že skrajni čas, da stori to, kar si je že dolgo želela in svetu razkrije, pred čim si že dolga leta zatiskamo oči.

Lara Narobe, 4. Kb, šol. leto 2020/21

UREDNIŠTVO ŠOLSKEGA GLASILA, šol. leto 2021/22

Odgovorni urednici:
Deja Ošljaj, 3. Za
Lia Kamenšek, 3. Za

Uredništvo:
Neja Kogoj Rici, 3. Za
Iva Kovačič, 3. Za

Slikovno gradivo iz arhiva likovnih del dijakov SŠFKZ
Internetno slikovno gradivo

Mentorica: Nevenka Tomšič- Iskra
Oblikovanje in prelom: Jasna Perinčič Manfreda

Ljubljana, februar, 2022